

טיוטת החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, תשמ"ד-1984 (תיקון מס' 7) (הקמת הרשות
הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית), התשע"ה-2015 - אישור מחדש והסמכת
ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם,

להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר מחדש, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק
לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, תשמ"ד-1984 (תיקון מס' 7) (הקמת הרשות הלאומית
למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית), התשע"ה-2015, אשר אושרה בהחלטת הממשלה מס'
2092 מיום 7.10.2014.

דברי הסבר

רקע כללי

המטרה ארוכת הטווח של הממשלה ביחס לתעשייה בכלל וביחס להייטק בפרט היא להגביר את הצמיחה ולשפר את הפריון תוך שמירה וחיזוק ההובלה העולמית אל מול תחרות הולכת וגוברת, בד בבד עם חיבור חלקים נרחבים יותר במשק אל מנוע צמיחה זה. מטרה זו מחייבת שינוי מדיניות משמעותי ומעבר ממשימה מרכזית אחת של "יצירת" תעשייה – משימה אשר היוותה את ליבת המדיניות של פעילות הלשכה בעשרים השנה האחרונות – לריבוי משימות ממוקדות יותר הדורשות כלים מוכוונים לקוח ומוכווני משימה. כך, בנוסף לפעילות כיום, על מדיניות החדשנות הממשלתית בעשור הקרוב לפעול להשגת משימות לאומיות רחבות יותר מבחינת היקף השפעתן, וביניהן: עידוד הצמיחה בקרב החברות בתעשייה; התנעת חדשנות טכנולוגית בענפים מסורתיים שאינם מוטי מו"פ; חיזוק תשתיות מחקר, הון וכוח אדם; רתימת חדשנות לשיפור המגזר הציבורי; והגברת ההשתתפות בכוח העבודה הטכנולוגי של אוכלוסיות המיוצגות בו בחסר.

עמידה במשימות אלה דורשת כלי תמיכה מגוונים המותאמים למשימה אותה הם מבקשים להשיג. כלי מדיניות tailor-made כאלה אינם כלולים בארגז הכלים הנוכחי של לשכת המדען הראשי, בפרט כאשר רוב כלי המדיניות המופעלים כיום מקורם במספר מצומצם של מנגנוני תמיכה שעוצבו בתחילת שנות ה-90. מנגנונים אלה היו מופת לחדשנות ממשלתית בתקופה בה הייתה התעשייה בשלבי הצמיחה המוקדמים שלה, אך לאור השינויים המשמעותיים שחלו בתעשייה זו ואל מול המשימות העתידיות והמורכבות, ארגז הכלים חייב להתרחב ולהתעדכן. יתר על כן יש לציין כי לשכת המדען הראשי שהייתה בעבר חלוצה בבנייה והפעלת כלי תמיכה חדשניים, נמצאת כיום בפיגור ניכר ביחס לסוכנויות מקבילות בעולם, המציעות לתעשייה המקומית שלהן מבחר כלי תמיכה רחב בהרבה הכולל – ערבויות, הלוואות, קרנות משותפות עם המגזר הפרטי, השקעה ישירה במניות ועוד. לאור החשיבות הרבה של החדשנות בישראל, אשר הפכה בעשורים האחרונים למנוע הצמיחה העיקרי של המשק הישראלי ומקור לגאוה לאומית, יש לשפר את יכולות הממשלה לקדם חדשנות זו, באמצעות שינוי מבני של לשכת המדען הראשי שיאפשר יכולות ביצוע טובות יותר וכלים מגוונים יותר לטובת התעשייה. השינוי המבני הוא כזה שמאפשר המשך קביעת המדיניות על ידי הממשלה.

חשוב להדגיש כי עדכון חד פעמי של כלי התמיכה רחוק מלהיות פתרון מספק עבור התעשייה. השינויים התכופים המתרחשים בסביבה הטכנולוגית והכלכלית של התעשייה מחייבים גמישות מבנית ביכולת ליצור כלי תמיכה חדשים, לעדכן כלים קיימים ולהפעילם ביעילות. גמישות כזו איננה אפשרית כיום במסגרת המערכת הממשלתית ומחייבת פתרונות אחרים.

הפתרון המוצע בהצעה זו שגובשה לאחר עבודת מטה יסודית הוא מודל חדשני של הקמת תאגיד ציבורי (להלן – הרשות), באחריות שר הכלכלה, שיפעל אל מול צרכי התעשייה במהירות ויעילות, תוך הקפדה על כך שמדיניות הרשות ואופן פעולתה ישרתו את המטרות

הציבוריות המוגדרות בחוק.

הפעלה נכונה של מגוון כלי התמיכה העומדים לרשות התעשייה עשויה להגדיל את קצב הצמיחה של החדשנות בכלל התעשייה, להגדיל את שיעור המועסקים בתעשייה ובתחומי החדשנות, להגדיל את הפיריון בענפים מסורתיים ועוד.

הייחודיות של פעילות לשכת המדען הראשי נובעת בראש ובראשונה מאופי התעשייה שאותה היא צריכה לקדם ואשר לה היא מעניקה שירותים. לתחום המחקר והפיתוח בתעשייה בכלל ולתעשייה עתירת הידע בפרט מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית וההיפר-תחרותית, מהדינאמיות הרבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים, ומהתלות בתשתיות מתקדמות, בשווקים חיצוניים ובמקורות מימון זרים. בנוסף, הדינאמיות והתחרותיות יכולים להביא לשינויים מהותיים ביכולת ההתפתחות של חברות בשלבים ובתחומים שונים ואף להביא לדעיכתן המהירה.

המענה הממשלתי צריך להתאים עצמו לתנאי התעשייה שפורטו, הן ברמת המדיניות והן ברמת השירות. בהיבט המדיניות - כל עיכוב בתהליך הזיהוי של מגמות בתעשייה המשפיעות על חברות ומתן המענה ברמת כלי המדיניות, עלול להביא לפגיעה ביכולת ההתפתחות של החברות ואף לסגירתן. בנוסף, לאור האתגרים והמגמות בעולם הטכנולוגי והעסקי שסביבו, נדרש ליצור כלים מגוונים שנותנים מענה לצרכים אלה. ישנם כלים שונים שיכולים להיות מופעלים על ידי לשכת המדען הראשי אשר יביאו לידי ביטוי את מגוון הצרכים של התעשייה וימנפו בצורה אופטימלית את הכספים שמיועדים לתמיכה בתעשייה זו. בהיבט השירות - היכולת לתת מענה מיידי לאלפי החברות הנתמכות בסביבה שבה עולות לא פעם סוגיות עסקיות, טכנולוגיות ומשפטיות סבוכות וליצור את כלי התמיכה הנדרשים בזמן מינימאלי היא קריטית על מנת לקיים את המטרות הממשלתיות. האינטראקציות היומיומיות כוללות בין היתר, בחינה טכנולוגית ומתן מענה לסוגיות טכנולוגיות, ניתוח שווקים ואסטרטגיות עסקיות, בקשות להעברות ידע בארץ ובחו"ל ואישור הסכמי מיזוג ורכישה, וכן נקיטת עמדה מקצועית בהליכי פירוק וכינוס נכסים ותהליכים מורכבים אחרים. מתן שירות לא מקצועי או תגובה איטית במתן המענה, עלולה להביא לפגיעה משמעותית בחברות עצמן, לעיתים תוך מניעת העסקה ולאובדן הכנסות למדינה.

במבט הכולל, מתן מענה חלקי ברמת המדיניות לתמורות בתעשייה ואף חוסר זיהוי וטיפול מהיר בתמורות אלו, לצד יכולות מוגבלות למתן השירות המקצועי ברמת המומחיות הנדרשת ובזמני התגובה הנדרשים, עלולים לפגוע באופן משמעותי בתעשייה.

הכלים, הנהלים והיכולות הקיימים במשרד ממשלתי מן המניין אינם מאפשרים די הצורך להתמודד עם תעשייה כה דינאמית באופן מיטבי, הן בהיבט מענה המדיניות והן בהיבט השירותי. זאת, בעיקר לנוכח ההסדרים והנהלים הכרוכים באיוש כוח אדם והסרבול התהליכי המתקיים בשלבי הייזום, הקידום והניהול של המדיניות.

עיקרי טיוטת החוק המצורפת להצעת ההחלטה אושרו בהחלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה ביום 14 בספטמבר 2014, שקיבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 28 בספטמבר 2014.

לאחר מכן הופץ תזכיר חוק להערות הציבור ביום 5 באוקטובר 2014. לאחר מכן הסמיכה הממשלה בהחלטה מספר 2092 אף הסמיכה את ועדת השרים לתיקוני חקיקה, לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק שתובא בפניה, מתוך כוונה לשלבה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.

בנוסף, ביום 10 בנובמבר 2014 עברה הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת 2015), התשע"ה-2014, אשר טיוטת החוק האמורה היתה חלק ממנה, הצבעה בקריאה ראשונה בכנסת, אולם הליך החקיקה לא הושלם עקב התפורות הכנסת ה-19.

כעת, מובאת טיוטת החוק בפני הממשלה, אשר תסמך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את הצעת החוק, על דעת הממשלה, מתוך כוונה לשלבה במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015 ו-2016.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

1. תעשיית ההייטק אחראית לכ-15% מהתוצר במשק וכ-50% מהיצוא התעשייתי. תעשייה זו הגיעה בעשרים השנה האחרונות להישגים מרשימים והפכה לאחד ממרכזי החדשנות המובילים בעולם ולמנוע הצמיחה העיקרי של המשק. עם זאת ישנה הסכמה רחבה, המגובה בנתונים, כי צמיחת תעשייה זו נמצאת בהאטה מדאיגה בשנים האחרונות. בפרט, קצב צמיחת התעשייה בשנים האחרונות התכנס לקצב הצמיחה של שאר המשק ובמקביל שיעור המועסקים בתעשייה זו נשאר יציב זה מספר שנים על כ-9% מכלל המועסקים. האטה זו מתרחשת במקביל להתעצמות התחרות מצד מדינות רבות, מפותחות ומתפתחות כאחד, שבחרו בחדשנות כאסטרטגיית הצמיחה המרכזית שלהם. תמיכה יעילה ומהירה יותר צפויה להתניע מחדש את צמיחת התעשייה, המשך ההובלה הישראלית בתחום, וחיזוק יכולתו של קטר צמיחה זה להמשיך ולמשוך קדימה את שאר המשק.
2. הפעלה נכונה של מגוון כלי התמיכה העומדים לרשות התעשייה עשויה להגדיל את קצב הצמיחה של תעשיית ההייטק, להגדיל את שיעור המועסקים בתעשייה זו, להגדיל את הפריץ בענפים מסורתיים, להגדיל את הייצוא ועוד.
3. השינויים המוצעים צפויים להביא לגידול במספר החברות המצליחות בענף. הצלחתן של חברות בתחום יביא לפיתוח מוצרים וחברות מבוססות בעלות כושר תחרות בסביבה הגלובלית. חברות אלה יוצרות השפעה חיובית (SPILLOVER) להיווצרותם של מיזמים נוספים והקמת חברות חדשות.
4. תעשיית ההייטק אחראית לכ-15% מהתוצר במשק וכ-50% מהיצוא התעשייתי. תעשייה זו הגיעה בעשרים השנה האחרונות להישגים מרשימים והפכה לאחד ממרכזי החדשנות המובילים בעולם ולמנוע הצמיחה העיקרי של המשק. עם זאת ישנה הסכמה רחבה, המגובה בנתונים, כי צמיחת תעשייה זו נמצאת בהאטה מדאיגה בשנים האחרונות. בפרט, קצב צמיחת התעשייה בשנים האחרונות התכנס

לקצב הצמיחה של שאר המשק ובמקביל שיעור המועסקים בתעשייה זו נשאר יציב זה מספר שנים על כ-9% מכלל המועסקים. האטה זו מתרחשת במקביל להתעצמות התחרות מצד מדינות רבות, מפותחות ומתפתחות כאחד, שבחרו בחדשנות כאסטרטגיית הצמיחה המרכזית שלהם. תמיכה יעילה ומהירה יותר צפויה להתניע מחדש את צמיחת התעשייה, המשך ההובלה הישראלית בתחום, וחיזוק יכולתו של קטר צמיחה זה להמשיך ולמשוך קדימה את שאר המשק.

5. הפעלה נכונה של מגוון כלי התמיכה העומדים לרשות התעשייה עשויה להגדיל את קצב הצמיחה של תעשיית ההייטק, להגדיל את שיעור המועסקים בתעשייה זו, להגדיל את הפריון בענפים מסורתיים, להגדיל את הייצוא ועוד.

6. השינויים המוצעים צפויים להביא לגידול במספר החברות המצליחות בענף. הצלחתן של חברות בתחום יביא לפיתוח מוצרים וחברות מבוססות בעלות כושר תחרות בסביבה הגלובלית. חברות אלה יוצרות השפעה חיצונית חיובית (SPILLOVER) להיווצרותם של מיזמים נוספים והקמת חברות חדשות.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר המדע, הטכנולוגיה והחלל – תומך.

שר החוץ – לא התקבלה עמדה.

השר להגנת הסביבה – תומך.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מספר 2032 מיום 28 בספטמבר 2014.

החלטת ממשלה מספר 2092 מיום 7 באוקטובר 2014.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד האוצר מצורפת להצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי : 01.

סיווג משני : 02.

מוגש על ידי שר האוצר
ועל ידי שר הכלכלה

ל' בסיון התשע"ה
17 ביוני 2015

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

כמפורט בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר להצעת החוק.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

1. כמפורט בדברי ההסבר, מסלולי הסיוע שמעניק המדען הראשי כיום מופעלים הן מכוח החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (להלן – החוק) באמצעות קרן המו"פ, והן באמצעות הוראות מינהליות שונות. מוצע כי יאומצו הסדרים מהותיים מהחוק הנוכחי אשר יחולו על מסלולי הסיוע שנקבעו בהוראות מינהליות, ואשר יהפכו להיות לאחר תיקון החקיקה למסלולי מועצה. הסדרים אלה ייקבעו בשלושה רבדים, כאשר ברובד הראשון יאומצו הסדרים התואמים לחלוטין את האמור בחוק הנוכחי, ברובד השני ייקבעו הסדרים המוזכרים בחוק אך דרושים התאמה למגוון מסלולי הסיוע המופעלים כיום, וברובד השלישי ייקבעו הסדרים אשר המועצה תהיה רשאית לקבוע, בשים לב למטרות החוק. מסלולים אלה טעונים אישור במועצה, לרבות של נציגי הממשלה, ומותנים באי-התנגדות השרים, ובמקרים מסוימים אף באישורם הפוזיטיבי. בשים לב לאמור, מדובר במתן סמכות מדודה ומאוזנת לרשות.

2. הקמת שותפויות וקרנות משותפות עם גורמים ממשלתיים זרים – בשונה מחברות עסקיות, הקמת שותפות בין תאגיד סטטוטורי, כגון הרשות, ובין תאגידים אחרים אינה דבר שבשגרה. שונות זו נגזרת מאופיו של התאגיד הסטטוטורי, ממטרותיו ומתפקידיו. יחד עם זאת, מוצע לקבוע כי הרשות תהיה רשאית להיות שותף מוגבל בשותפות מוגבלת, ואף להיות בעלת החזקות בשותף כללי בשותפות מעין זו. אולם, בשל השוני האינהרנטי בין מטרותיו של תאגיד סטטוטורי, שאינו מוקם על מנת להשיא את רווחיו, מוצע לקבוע תנאים לכניסת הרשות לשותפות, הן כשותפה מוגבלת והן כבעלת החזקות בשותף הכללי. כך למשל, במקרה שבו הרשות היא שותפה מוגבלת, על השותפות להיות רשומה בישראל ויחול עליה הדין הישראלי; דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה בשותף הכללי לא יהיה מי שהורשע בעבירה שבשלה אין הוא ראוי, לדעת השרים, להיות שותף יחד עם תאגיד ציבורי. במקרים שבהם תהיה הרשות בעלת החזקות בשותף הכללי, לא תוכל להיות היא בעלת שליטה, להחזיק מחצית מכוח ההצבעה באסיפה הכללית או למנות מחצית ממספר הדירקטורים ועוד.

כמו כן, הרשות תהיה רשאית להקים תאגיד כקרן משותפת בין-לאומית עם ממשלות, משרדים ממשלתיים זרים או ארגונים בין-לאומיים בין-ממשלתיים. בשל העובדה שמדובר בשיתוף פעולה עם גורמים זרים מדינתיים, מוצע לקבוע כי החלטה על הקמת קרן כאמור וכן ההסכם בין הצדדים, שייכרת בהתאם לנהלים מקובלים בממשלה על חתימת הסכמים בין-לאומיים, יובאו לאישור הממשלה.

בפני הממשלה.

היועץ המשפטי למשרד החוץ – ככל שיבקש להביא עמדה, היא תובא ישירות בפני הממשלה.

היועץ המשפטי למשרד להגנת הסביבה – ככל שיבקש להביא עמדה, היא תובא ישירות בפני הממשלה.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

18/6/15

חתימה

3/10

תפקיד

יואל בריס

שם

טיוטת חוק

הצעת החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (תיקון מס' 7) (הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית)

1. שם החוק המוצע

הצעת החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (תיקון מס' 7) (הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית)

2. מטרת החוק המוצע והצורך בו

המטרה ארוכת הטווח של הממשלה ביחס לתעשייה בכלל וביחס להייטק בפרט היא להגביר את הצמיחה ולשפר את הפריון תוך שמירה וחיזוק ההובלה העולמית אל מול תחרות הולכת וגוברת, בד בבד עם חיבור חלקים נרחבים יותר במשק אל מנוע צמיחה זה. מטרה זו מחייבת שינוי מדיניות משמעותי ומעבר ממשימה מרכזית אחת של "יצירת" תעשייה – משימה אשר היוותה את ליבת המדיניות של פעילות הלשכה בעשרים השנה האחרונות – לריבוי משימות ממוקדות יותר הדורשות כלים מוכוונים לקוח ומוכווני משימה. כך, בנוסף לפעילות כיום, על מדיניות החדשנות הממשלתית בעשור הקרוב לפעול להשגת משימות לאומיות רחבות יותר מבחינת היקף השפעתן, וביניהן: עידוד הצמיחה בקרב החברות בתעשייה; התנעת חדשנות טכנולוגית בענפים מסורתיים שאינם מוטי מו"פ; חיזוק תשתיות מחקר, הון וכוח אדם; רתימת חדשנות לשיפור המגזר הציבורי; והגברת ההשתתפות בכוח העבודה הטכנולוגי של אוכלוסיות המיוצגות בו בחסר.

עמידה במשימות אלה דורשת כלי תמיכה מגוונים המותאמים למשימה אותה הם מבקשים להשיג. כלי מדיניות tailor-made כאלה אינם כלולים בארגז הכלים הנוכחי של לשכת המדען הראשי, בפרט כאשר רוב כלי המדיניות המופעלים כיום מקורם במספר מצומצם של מנגנוני תמיכה שעוצבו בתחילת שנות ה-90. מנגנונים אלה היו מופת לחדשנות ממשלתית בתקופה בה הייתה התעשייה בשלבי הצמיחה המוקדמים שלה, אך לאור השינויים המשמעותיים שחלו בתעשייה זו ואל מול המשימות העתידיות והמורכבות, ארגז הכלים חייב להתרחב ולהתעדכן. יתר על כן יש לציין כי לשכת המדען הראשי שהייתה בעבר חלוצה בבנייה והפעלת כלי תמיכה חדשניים, נמצאת כיום בפיגור ניכר ביחס לסוכנויות מקבילות בעולם, המציעות לתעשייה המקומית שלהן מבחר כלי תמיכה רחב בהרבה הכולל – ערבויות, הלוואות, קרנות משותפות עם המגזר הפרטי, השקעה ישירה במניות ועוד. לאור החשיבות הרבה של החדשנות בישראל, אשר הפכה בעשורים האחרונים למנוע הצמיחה העיקרי של המשק הישראלי ומקור לגאווה לאומית, יש לשפר את יכולות הממשלה לקדם חדשנות זו, באמצעות שינוי מבני של לשכת המדען הראשי שיאפשר יכולות ביצוע טובות יותר וכלים מגוונים יותר לטובת התעשייה. השינוי המבני הוא כזה שמאפשר המשך קביעת המדיניות על ידי הממשלה.

חשוב להדגיש כי עדכון חד פעמי של כלי התמיכה רחוק מלהיות פתרון מספק עבור התעשייה. השינויים התכופים המתרחשים בסביבה הטכנולוגית והכלכלית של התעשייה מחייבים גמישות

מבנית ביכולת ליצור כלי תמיכה חדשים, לעדכן כלים קיימים ולהפעילם ביעילות. גמישות כזו איננה אפשרית כיום במסגרת המערכת הממשלתית ומחייבת פתרונות אחרים.

הפתרון המוצע בהצעה זו שגובשה לאחר עבודת מטה יסודית הוא מודל חדשני של רשות סטטוטורית המסוגלת לפעול אל מול צרכי התעשייה במהירות ויעילות, תוך הקפדה על כך שמדיניות הרשות ואופן פעולתה ישרתו את המטרות הציבוריות המוגדרות בחוק.

הפעלה נכונה של מגוון כלי התמיכה העומדים לרשות התעשייה עשויה להגדיל את קצב הצמיחה של החדשנות בכלל התעשייה, להגדיל את שיעור המועסקים בתעשייה ובתחומי החדשנות, להגדיל את הפיריון בענפים מסורתיים ועוד.

הייחודיות של פעילות לשכת המדען הראשי נובעת בראש ובראשונה מאופי התעשייה שאותה היא צריכה לקדם ואשר לה היא מעניקה שירותים. לתחום המחקר והפיתוח בתעשייה בכלל ולתעשייה עתירת הידע בפרט מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית וההיפר-תחרותית, מהדינאמיות הרבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים, ומהתלות בתשתיות מתקדמות, בשווקים חיצוניים ובמקורות מימון זרים. בנוסף, הדינאמיות והתחרותיות יכולים להביא לשינויים מהותיים ביכולת ההתפתחות של חברות בשלבים ובתחומים שונים ואף להביא לדעיכתן המהירה.

המענה הממשלתי צריך להתאים עצמו לתנאי התעשייה שפורטו, הן ברמת המדיניות והן ברמת השירות. בהיבט המדיניות - כל עיכוב בתהליך הזיהוי של מגמות בתעשייה המשפיעות על חברות ומתן המענה ברמת כלי המדיניות, עלול להביא לפגיעה ביכולת ההתפתחות של החברות ואף לסגירתן. בנוסף, לאור האתגרים והמגמות בעולם הטכנולוגי והעסקי שסביבו, נדרש ליצור כלים מגוונים שנותנים מענה לצרכים אלה. ישנם כלים שונים שיכולים להיות מופעלים על ידי לשכת המדען הראשי אשר יביאו לידי ביטוי את מגוון הצרכים של התעשייה וימנפו בצורה אופטימלית את הכספים שמיועדים לתמיכה בתעשייה זו. בהיבט השירות - היכולת לתת מענה מיידי לאלפי החברות הנתמכות בסביבה שבה עולות לא פעם סוגיות עסקיות, טכנולוגיות ומשפטיות סבוכות וליצור את כלי התמיכה הנדרשים בזמן מינימאלי היא קריטית על מנת לקיים את המטרות הממשלתיות. האינטראקציות היומיומיות כוללות בין היתר, בחינה טכנולוגית ומתן מענה לסוגיות טכנולוגיות, ניתוח שווקים ואסטרטגיות עסקיות, בקשות להעברות ידע בארץ ובחו"ל ואישור הסכמי מיזוג ורכישה, וכן נקיטת עמדה מקצועית בהליכי פירוק וכינוס נכסים ותהליכים מורכבים אחרים. מתן שירות לא מקצועי או תגובה איטית במתן המענה, עלולה להביא לפגיעה משמעותית בחברות עצמן, לעיתים תוך מניעת העסקה ולאובדן הכנסות למדינה.

במבט הכולל, מתן מענה חלקי ברמת המדיניות לתמורות בתעשייה ואף חוסר זיהוי וטיפול מהיר בתמורות אלו, לצד יכולות מוגבלות למתן השירות המקצועי ברמת המומחיות הנדרשת ובזמני התגובה הנדרשים, עלולים לפגוע באופן משמעותי בתעשייה.

הכלים, הנהלים והיכולות הקיימים במשרד ממשלתי מן המניין אינם מאפשרים די הצורך להתמודד עם תעשייה כה דינאמית באופן מיטבי, הן בהיבט מענה המדיניות והן בהיבט השירותי. זאת, בעיקר לנוכח ההסדרים והנהלים הכרוכים באיוש כוח אדם והסרבול התהליכי המתקיים בשלבי הייזום, הקידום והניהול של המדיניות.

3. עיקרי החוק

עיקר 1 - הקמת הרשות הלאומית לחדשנות, שתהווה זרוע ביצוע של מדיניות הממשלה או מדיניות משרד הכלכלה, ככל שלא נקבעה על ידי הממשלה, בכל הקשור לעידוד החדשנות בתעשייה בישראל.

עיקר 2 - אימוץ תכניות לעידוד המחקר והפיתוח בתעשייה הפועלות כיום מכוח הוראות המנהל הכללי של משרד הכלכלה, כמסלולים שבסמכות מועצת הרשות מכוח התיקון המוצע לחוק.

עיקר 3 - קביעת הסדרים שונים לשמירה על נאותות תהליכי קבלת החלטות ברשות ועל כך שלא תהיה חריגה מהמטרות הקבועות בחוק בנוסחו כיום.

4. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים

ישונו, יתווספו ויתבטלו סעיפים בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984.

5. הממונה על התקציבים אינו מתנגד לחוק המוצע

6. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי) סמך את ידיו על נוסח החוק המוצע מבחינה משפטית

7. השפעת החוק על תקציב המדינה וההיבט המנהלי

אין.

8. התייחסות משרדי הממשלה

התקבלו הערות ממשרד הכלכלה, משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל ומשרד החוץ, אשר הוטמעו בחלקן בנוסח טיוטת החוק.

9. להלן נוסח החוק ודברי ההסבר

הצעת חוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (תיקון מס' 7) (הקמת הרשות הלאומית

למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית)

בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984¹ (להלן – חוק המחקר והפיתוח) –

(1) בשם החוק, במקום "מחקר ופיתוח" יבוא "מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית";

(2) בסעיף 1 –

(א) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(3א) עידוד הצמיחה, הגדלת הפריור וקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה בישראל";

(3) סעיף 2 - בטל;

(4) בסעיף 3, במקום "התעשייה והמסחר" יבוא "הכלכלה";

(5) בסעיף 4 –

(א) בהגדרה "תכנית", במקום הסיפה החל במילים "שכתוצאה ממנה" יבוא "לפי תנאים שייקבעו במסלול ההטבות";

(ב) בהגדרה "תיק", במקום "לתמיכה במחקר ופיתוח, בשנה" יבוא "לקבלת הטבה, בתקופה";

(ג) בהגדרה "מוצר", במקום "ידע" יבוא "לא מוחשי, תהליך או שירות";

(ד) ההגדרות "הוצאות מחקר ופיתוח" ו-"שיעור הערך המוסף" – יימחקו;

(ה) אחרי ההגדרה "שליטה" ו"בעל עניין" יבוא:

"חדשנות טכנולוגית" – מחקר או פיתוח;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999²;

"חוק החברות הממשלתיות" – חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975³;

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 100; התשע"ב, עמ' 507.

² ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

³ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

"חוק יסודות התקציב" - חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-
1985;⁴

"חוק המועצה להשכלה גבוהה" - חוק המועצה להשכלה גבוהה,
התשי"ח-1958;⁵

"המדען הראשי" - המדען הראשי במשרד הכלכלה;

"מוסד להשכלה גבוהה" - כל אחד מאלה:

(1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה
גבוהה;

(2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף
21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א
לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

"המועצה להשכלה גבוהה" - כמשמעותה בחוק המועצה
להשכלה גבוהה;

"המסלולים הישנים" - מסלולי הטבות אשר הופעלו על ידי
המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי
במשרד הכלכלה, לפני יום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר
2015), בין אם הופעלו מכוח החוק ובין אם לאו, לרבות
מסלול חוק המו"פ;

"מסלול חוק המו"פ" - מסלול הטבות שמכוחו ניתנו אישורים
לתכניות לפי פרק ד' לחוק כנוסחו ערב יום י' בטבת
התשע"ה (1 בינואר 2015);

"הרשות" - הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית שהוקמה
בסעיף 5.5;

(6) בפרק ג', בכותרת, במקום "מינהל למחקר ופיתוח תעשייתי" יבוא
"הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית";

(7) במקום סעיף 5 יבוא:

"סימן א': הרשות

הקמת הרשות 5. מוקמת בזה הרשות הלאומית לחדשנות
טכנולוגית.

⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

- תפקידי הרשות 5א (א) לשם הגשמת מטרות חוק זה תפעל הרשות, במישרין או בעקיפין, לעידוד, לקידום, לתמיכה ולסיוע לחדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ולפיתוח התשתיות הנדרשות לכך, וזאת, בין השאר, באמצעות מתן הטבות; בחוק זה, "הטבות" – כל אחד מאלה, לרבות באמצעות קרנות:
- (1) מענקים, הלוואות, פטורים, הנחות, הקלות וערבויות שלא לפי חוק ערבויות מטעם המדינה, התשי"ח-1958;⁶
 - (2) אמצעים שהפעילו המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה לפני יום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015);
 - (3) כלי סיוע נוספים, למעט רכישת מניות בידי הרשות.
- (ב) לשם ביצוע תפקידיה, רשאית הרשות ליזום, לנהל ולעשות שימוש במגוון האמצעים המפורטים בחוק זה שיסייעו בידה לקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, בקצב שמתאים לשוק, ביעילות מרבית ובגמישות הנדרשת.
- (ג) בביצוע תפקידיה תפעל הרשות בהתאם למדיניות הממשלה בתחומי פעולתה של הרשות, כפי שנקבעה בהחלטות הממשלה, וככל שלא נקבעה מדיניות בידי הממשלה כאמור – בהתאם למדיניות שר הכלכלה שתימסר לרשות בכתב, לרבות באמצעות המדען הראשי.
- הרשות – תאגיד 5ב הרשות היא תאגיד כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית.
- הרשות – גוף 5ג הרשות תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(5) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].⁷

⁶ ס"ח התשי"ח, עמ' 139.
⁷ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

קבלה לעבודה 5ד קבלתו של אדם לעבודה ברשות תיעשה בהתאם
ברשות לעקרונות השוויון והייצוג ההולם, השקיפות,
הפומביות וטוהר המידות, בהתחשב באופי
המשרה ובאופי הרשות, על פי נהלים שתקבע
מועצת הרשות.

(8) במקום סעיפים 6 עד 8 יבוא :

"האורגנים של 6. אלו האורגנים של הרשות:
הרשות

(1) מועצת הרשות (להלן – המועצה);

(2) המנהל הכללי של הרשות;

(3) ועדות המחקר.

המדען הראשי - 7. המדען הראשי יהיה ראש הרשות, והוא ישמש
ראש הרשות חבר ויושב ראש של המועצה וחבר ויושב ראש של
ועדות המחקר.

תפקידי המדען 8. תפקידי המדען הראשי יהיו, בין השאר -
הראשי

(1) לייעץ לממשלה בכל הקשור ביישום מטרות
חוק זה;

(2) לעקוב אחר התהליכים והשינויים בחדשנות
הטכנולוגית בתעשייה בישראל ומחוצה לה;

(3) להמליץ לפני כל רשות המוסמכת לכך בדבר
הענקת הטבות העשויות לסייע בהגשמת מטרות
החוק, בתחומים שבסמכות אותה רשות או
בתחומים שהיא ממונה על ביצועם;

(4) לדווח לממשלה, ובכלל זה לוועדת השרים
לענייני מדע, טכנולוגיה וחלל שקבעה הממשלה,
אחת לשנה, על ממצאיו והמלצותיו ביחס לקידום
החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, והמלצותיו
באשר לפעולות של הרשות והממשלה הנדרשות
כדי להגשים את מטרות החוק.

סימן ב': מועצת הרשות

המועצה ותפקידיה 8א לרשות תהיה מועצה, ואלה תפקידיה:

- (1) לקבוע כלים ליישום המדיניות האמורה בסעיף 5א(ג);
- (2) לפקח על התנהלותה היעילה והתקינה של הרשות;
- (3) לדון בתכניות העבודה של הרשות, לאשרן ולעקוב אחר יישומן;
- (4) לאשר את התקציב המינהלי של פעילות הרשות;
- (5) לעקוב ברציפות אחר הגשמת המדיניות האמורה בסעיף 5א(ג) והתכניות והתקציבים של הרשות;
- (6) לדון בטיוטת הדוחות הכספיים של הרשות ובהערות רואה החשבון המבקר לגביה, ולאחר אישור הדוחות הכספיים - לדון בכל פרט שלגביו הסתייג רואה החשבון המבקר, העיר הערה או נמנע מלחוות דעתו;
- (7) לקבוע מסלולים להענקת ההטבות לפי חוק זה, את הוראותיהם ואת תנאיהם (בחוק זה – מסלולי הטבות), ורשאית המועצה להסמיך את ועדות המחקר לגבש נהלים ליישום מסלולי ההטבות;
- (8) לגבש נהלים ביחס לסדרי עבודת ועדות המחקר;
- (9) לקבוע את השכר, התנאים הסוציאליים, ההטבות, המענקים ותנאי העבודה האחרים של עובדי הרשות, ובכלל זה המנהל הכללי, המשנה למנהל הכללי וסגניו, מנהלי האגפים, מנהל ענייני הכספים, המבקר הפנימי והיועץ המשפטי;
- (10) למלא כל תפקיד אחר שהוטל עליה לפי חוק זה.

הרכב המועצה 8ב (א) במועצה יכהנו שמונה חברים, והם:

- (1) המדען הראשי, והוא יהיה היושב ראש כאמור בסעיף 7;

(2) עובד לשכת המדען הראשי שימנה
המדען הראשי ;

(3) עובד משרד הכלכלה שימנה המנהל
הכללי של משרד הכלכלה ;

(4) הממונה על התקציבים במשרד
האוצר או עובד משרד האוצר מטעמו ;

(5) החשב הכללי במשרד האוצר או
עובד משרד האוצר מטעמו ;

(6) שלושה חברים מקרב הציבור.

(ב) עובד המדינה העוסק במסגרת תפקידו
בתחום החדשנות הטכנולוגית, לא יראו אותו בשל
כך בלבד כמצוי בניגוד עניינים המונע את כהונתו
כחבר המועצה.

(ג) כשיר להתמנות לחבר המועצה מקרב
הציבור מי שמתקיימים בו תנאי הכשירות
הקבועים בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות,
בשינויים המחויבים, ובלבד שהוא מילא תפקיד
בכיר בתעשייה עתירת הידע, בתחום המימון של
תעשייה זו או בתחום המחקר והפיתוח והוא בעל
מוניטין וותק באחד או יותר מתחומים אלה ; חבר
מועצה אחד לפחות מקרב הציבור יהיה מי שמילא
תפקיד בכיר במחקר ופיתוח בתעשייה.

(ד) חברי המועצה מקרב הציבור ימונו
כדלקמן : חבר אחד בידי שר הכלכלה, חבר אחד
בידי שר האוצר, וחבר אחד בידי השרים ; חברי
המועצה האמורים ימונו מתוך רשימת מועמדים
שעליהם המליצה ועדה לאיתור מועמדים שמינו
השרים (בסעיף זה – ועדת האיתור) ; וזה הרכב
ועדת האיתור :

(1) ראש הרשות, והוא יהיה יושב ראש
ועדת האיתור ;

(2) נשיא התאחדות התעשיינים ;

(3) איש סגל אקדמי בכיר במוסד להשכלה גבוהה בישראל, שימנו השרים, בהמלצת ראש הרשות והממונה על התקציבים במשרד האוצר;

(4) חבר נוסף שימנה שר הכלכלה לפי המלצת המדען הראשי, שהוא בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת הידע או בתחום המימון של תעשייה זו.

(5) חבר נוסף שימנה שר האוצר לפי המלצת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, שהוא בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת הידע או בתחום המימון של תעשייה זו.

(ה) ועדת האיתור תקבע את אמות המידה לבחירת המועמדים מקרב הציבור, לפי הצעת המועצה, כך שיביאו לבחירת מועמדים שיש להם ניסיון משמעותי הקשור בתחומי פעולתה של הרשות.

(ו) על ועדת האיתור ועל חבריה יחולו, בשינויים המחויבים, ההנחיות החלות על עבודת ועדות לאיתור מועמדים למשרות בשירות המדינה, לעניין נהלי עבודה ולעניין הימנעות מניגוד עניינים.

(ז) החלטות ועדת האיתור יתקבלו ברוב קולות; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש הוועדה קול נוסף; ועדת האיתור תוכל להתחיל את עבודתה לאחר שמונו ארבעה מחברי הוועדה, אך תהיה מנועה מלקבל החלטות עד שיושלם מינויים של כל חבריה.

(ח) תקופת הכהונה של חבר המועצה מקרב הציבור לא תעלה על שלוש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה אחת נוספת בלבד.

(ט) על חברי המועצה יחולו ההסדרים שבסעיפים 9א ו-14 עד 15א, בשינויים המחויבים.

(א) חבר המועצה מקרב הציבור שאינו עובד גוף מתוקצב או עובד גוף נתמך זכאי לקבל מהרשות גמול בעד השתתפות בישיבות המועצה או ועדה מוועדותיה לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר תמורה בעד ההשתתפות.

(ב) חבר המועצה שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (א), זכאי לקבל מהרשות החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בישיבות המועצה או ועדה מוועדותיה לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר החזר הוצאות.

(ג) שר האוצר יקבע כללים ותנאים שלפיהם תשלם הרשות גמול או החזר הוצאות לחבר המועצה לפי סעיף זה, ואת שיעוריהם.

(ד) בסעיף זה, "עובד גוף מתוקצב" ו"עובד גוף נתמך" - כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב.

(א) ראש הרשות יכנס את המועצה ארבע פעמים בשנה, לפחות.

(ב) ראש הרשות ימנה אחד מחברי המועצה שהם עובדי המדינה, לשמש ממלא מקומו לכינוס ולניהול ישיבות המועצה בהיעדרו.

(ג) מניין חוקי בישיבות המועצה יהיה ראש הרשות או ממלא מקומו, נציג משרד האוצר, וחבר מקרב הציבור.

(ד) החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות של חברי המועצה המשתתפים בהצבעה; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב הראש קול נוסף, ואולם הוראה זו לא תחול על ממלא מקום כאמור בסעיף קטן (ב).

גמול והחזר
הוצאות

סדרי עבודת
המועצה

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ג), דיון במועצה על אישור מסלול הטבות, שינויו או ביטולו, יתקיים רק אם נוכחים בו כל חברי המועצה שהם עובדי המדינה; ואולם, דיון כאמור לא יידחה בשל היעדרות של חברים שהם עובדי המדינה כאמור ליותר משתי ישיבות עוקבות, ובשיבה השלישית תהיה רשאית המועצה לדון ולהחליט בנושאים אלה אף בהיעדר החברים שהם עובדי המדינה, כולם או חלקם.

(ו) קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר המועצה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שמכהנים בה כדין רוב חברי המועצה.

(ז) ישיבות המועצה והחלטותיה יתועדו בפרוטוקול.

(ח) המועצה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה בעניינים שלא נקבעו לפי חוק זה.

(א) החליטה המועצה על אישור מסלול הטבות, על שינויו או על ביטולו, תובא ההחלטה בפני השרים בתוך שבעה ימים.

סמכויות השרים
לגבי החלטות
המועצה ביחס
למסלולי הטבות

(ב) השרים יהיו רשאים להתנגד, בכתב, להחלטת המועצה כאמור בסעיף קטן (א), בתוך 14 ימי עבודה מיום שנמסרה להם ההחלטה; לא התנגדו השרים כאמור, תיכנס החלטת המועצה לתוקף.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), החלטת מועצה על אישור מסלול הטבות, על ביטולו או על שינויו שהתקבלה בהיעדר כל חברי המועצה שהם עובדי משרד הכלכלה או כל חברי המועצה שהם עובדי משרד האוצר, תיכנס לתוקף רק לאחר אישור השר שחברי המועצה שהם עובדי משרדו לא נכחו בעת קבלתה או בחלוף 60 ימים ממועד קבלת ההחלטה, לפי המוקדם, וככל שהשר לא התנגד להחלטה בכתב.

זכות לקבלת מידע 18 לכל חבר המועצה הזכות לבדוק את מסמכי הרשות ואת רישומיה ולקבל העתקים מהם, ולבדוק את נכסי הרשות והתחייבויותיה, ככל שהדבר דרוש למילוי חובותיו כחבר המועצה.

ועדת ביקורת 18 (א) המועצה תמנה מבין חבריה ועדת ביקורת בת שלושה חברים; אחד מהם יהיה חבר המועצה מקרב עובדי המדינה ושניים מהם יהיו חברי המועצה מקרב הציבור; ראש הרשות לא יהיה חבר בוועדת הביקורת.

(ב) ועדת הביקורת –

(1) תעמוד על ליקויים בניהול הרשות, בין השאר תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של הרשות או עם רואה החשבון המבקר, ותציע למועצה דרכים לתיקונם; מצאה ועדת הביקורת ליקוי כאמור שהוא ליקוי מהותי, תקיים ישיבה אחת לפחות לעניין הליקוי הנדון, בנוכחות המבקר הפנימי או רואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות של נושאי משרה ברשות שאינם חברי הוועדה; על אף האמור בפסקה זו, נושא משרה ראשי להיות נוכח בישיבה כאמור לשם הצגת עמדה בנושא שבתחומי אחריותו;

(2) תבחן את מערך הביקורת הפנימית של הרשות ואת תפקודו של המבקר הפנימי וכן אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנחוצים לו לצורך מילוי תפקידו, בשים לב בין השאר לצרכיה המיוחדים של הרשות ולגודלה;

(3) תדון בדוחות של המבקר הפנימי ובדוחות מבקר המדינה;

(4) תבחן את תכנית העבודה של המבקר הפנימי ותעבירה לאישור המועצה בצירוף הערותיה והמלצותיה;

(5) תחליט אם לאשר פעולות ועסקאות הטעונות אישור לפי סעיף 15יז לחוק.

(ג) יושב ראש ועדת הביקורת יכנס את ועדת הביקורת לדיון בנושאים שיועמדו על סדר יומה על ידו או על ידי חבר ועדה אחר או על ידי המועצה, המנהל הכללי של הרשות או המבקר הפנימי.

(ד) מי שאינו חבר בוועדת הביקורת לא יהיה נוכח בישיבות הוועדה בעת דיון ובעת קבלת החלטות הוועדה, אלא אם כן קבעו יושב ראש הוועדה או הוועדה כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים או לשם ניהולה התקין של הישיבה.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (ד), המבקר הפנימי והיועץ המשפטי של הרשות יקבלו הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיו רשאים להשתתף בהן.

(ו) הודעה על קיום ישיבת ועדת הביקורת שבה עולה נושא הנוגע לביקורת הדוחות הכספיים, תומצא לרואה החשבון המבקר שיהיה רשאי להשתתף בה.

(ז) ועדת הביקורת תגיש למועצה ולמנהל הכללי של הרשות דוח על פעילותה, אחת לשנה לפחות.

סימן ג': המנהל הכללי של הרשות

המנהל הכללי של 8 ח (א) המועצה תמנה מנהל כללי לרשות מתוך הרשות רשימת מועמדים שעליהם המליצה ועדה לאיתור מועמדים (בסעיף זה – ועדת האיתור); ועדת האיתור תמונה בידי המועצה מקרב חבריה ובראשה יעמוד ראש הרשות; על ועדת האיתור וחבריה יחולו הוראות סעיף 8ב(ו).

(ב) למנהל הכללי של הרשות יהיו נתונות כל סמכויות הניהול והביצוע של הרשות, לרבות גיבוש תכניות עבודה ברשות אשר יובאו לאישור המועצה, והוא יהיה נתון לפיקוח המועצה.

(ג) על מינוי המנהל הכללי של הרשות יחולו הוראות סעיף 37(ב) ו-1(ג) לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, והוא יעשה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים כהגדרתה בחוק האמור.

(ד) ראש הרשות, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, יקבע את אמות המידה לאיתור מועמדים מתאימים לתפקיד המנהל הכללי של הרשות על ידי ועדת האיתור.

סימן ד': ועדות מחקר"

(9) בסעיף 9 –

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) לרשות יהיו ועדות מחקר אשר יוסמכו כל אחת מהן לגבי מסלול הטבות אחד או יותר.

(1א) ועדות המחקר יהיו בנות תשעה חברים, והם:

(1) ראש הרשות, והוא יהיה היושב ראש כאמור בסעיף 7;

(2) המנהל הכללי של הרשות;

(3) עובד הרשות שימנה המנהל הכללי של הרשות;

(4) עובד משרד הכלכלה בעל תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הוועדות, שימנה המנהל הכללי של משרד הכלכלה;

(5) נציג הממונה על התקציבים במשרד האוצר שימנה שר האוצר;

(6) נציג החשב הכללי במשרד האוצר שימנה שר האוצר;

(7) שלושה חברים מקרב הציבור.

(2א) כשיר להתמנות לחבר מקרב הציבור מי שהוא בעל ניסיון משמעותי בתחום הנוגע למסלול ההטבות שבו עוסקת הוועדה, ולפחות אחד מהחברים מקרב הציבור יהיה בעל ניסיון בתחום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.

(3א) החברים מקרב הציבור ימונו בידי ועדת משנה שתקים המועצה. בוועדת המשנה יהיו חברים ראש הרשות, שיכהן כיושב ראש ועדת המשנה, המנהל הכללי של הרשות ואחד מעובדי משרד האוצר החברים במועצה לפי החלטת המועצה.";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "שהוא נציג ציבור" יבוא "מקרב הציבור";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום הסיפה החל במילים "בשיעורים שנקבעו" יבוא "במסלולי הטבות שבהם נקבע כי ישולם גמול לחברים מקרב הציבור בעד השתתפותם בדיונים, לפי נוהל שקבעה המועצה; על תשלום גמול כאמור יחולו הוראות סעיף 8ג, בשינויים המחויבים";

(ד) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) על אף הוראות סעיף קטן (א1), המועצה רשאית, במסגרת ההוראות המסדירות את מסלולי ההטבות -

(1) לשנות את הרכב ועדות המחקר, למעט לגבי השתתפות חברי ועדה שהם עובדי המדינה;

(2) להסמיך את ראש הרשות למנות ועדות משנה מקרב חברי ועדות המחקר, ולקבוע את פעולות העזר שיוכלו ועדות המשנה לבצע לצורך פעילות ועדות המחקר.";

(10) בסעיף 9א -

(א) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (4) יבוא :

"(5) נעדר מארבע ישיבות רצופות של ועדת המחקר או משש ישיבות תוך שנה, זולת אם השרים קבעו, בהודעה לרשות, שהייתה סיבה מוצדקת להיעדרות;

(6) נתקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אדם מהיות חבר המועצה

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "בסעיף קטן (א)(2)" יבוא "או נחשד בעבירה כאמור"

(11) במקום סעיף 10 יבוא :

"תפקידי ועדות 10 (א) ועדות המחקר יחליטו בדבר הענקת הטבות המחקר בהתאם להוראות מסלולי ההטבות שקבעה המועצה ולתקציב שהוקצה להפעלתם; ועדות המחקר יהיו רשאיות לקבוע תנאים למתן ההטבות לצורך יישום הוראות מסלולי ההטבות השונים, ובכלל זה לקבוע תנאים מוקדמים ותנאים לביצוע, והכל בכפוף להוראות מסלולי ההטבות שקבעה המועצה.

(ב) כל שינוי בפעילות שבשלה ניתנה הטבה שאושרה בידי ועדת מחקר במסגרת מסלול הטבות, טעון אישורה מראש."

(12) בסעיף 10א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "שמתוכם שלושה" יבוא "ובהם יושב ראש הוועדה ולכל הפחות חבר אחד שהוא עובד המדינה וחבר אחד מקרב הציבור";

(ב) סעיף קטן (ב) – בטל;

(ג) אחרי סעיף קטן (ה) – יבוא :

"(ו) המנהל הכללי של הרשות ישמש ממלא מקום יושב ראש ועדות המחקר, אלא אם כן, לבקשת ראש הרשות, קבעה המועצה אחרת בהוראות מסלול ההטבות.

(ז) ראש הרשות רשאי לוותר על חברותו בוועדת מחקר באופן זמני או קבוע ולמנות במקומו עובד משרד הכלכלה הכפוף לו בתפקידו כמדען ראשי, כממלא מקום זמני או קבוע לעניין חברותו בוועדה; ויתר ראש הרשות על חברותו בוועדת מחקר כאמור -

(1) יהיה המנהל הכללי של הרשות יושב ראש הוועדה;

(2) יהיה רשאי ראש הרשות, בכל עת, לחזור ולכהן כחבר ועדת המחקר ויושב ראשה.";

(13) בסעיף 14 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "ראש המינהל או השרים" יבוא "ראש הרשות או המועצה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות או המועצה";

(ג) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) המועצה תגבש נהלים לעניין שמירת הסודיות בפעילות הרשות והאורגנים שלה וגורמים הפועלים מטעמם ועבורם, ובכלל זה לגבי בקשות למתן הטבות ואישורים הניתנים לפי החוק, ובשים לב לדיני הקניין הרוחני הנוהגים בישראל.";

(14) אחרי סעיף 15 א יבוא:

"פרק ג' 1: חובת זהירות וחובת אמונים של נושא משרה ברשות

סימן א': הגדרות

הגדרות 15 ב בפרק זה -

"נושא משרה" - חבר המועצה, חבר ועדת מחקר, המנהל הכללי של הרשות, מושנה או סגן למנהל הכללי של הרשות, וכל ממלא תפקיד כאמור ברשות, אף אם תוארו שונה, וכן מנהל הכפוף במישרין למנהל הכללי של הרשות;

"עניין אישי" - לרבות עניין אישי של קרובו או של תאגיד אחר שהוא או קרובו נושאי משרה בו או שיש להם בו חלק בהון המניות, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות ההצבעה;

סימן ב': חובת זהירות

חובות נושא משרה 15ג (א) נושא משרה חב כלפי הרשות חובת זהירות כאמור בסעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].⁸

(ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי למנוע קיומה של חובת זהירות של נושא משרה כלפי אדם אחר.

אמצעי זהירות 15ד נושא משרה יפעל ברמת מיומנות שבה היה פועל נושא משרה סביר, באותה עמדה ובאותן נסיבות, ובכלל זה ינקוט, בשים לב לנסיבות העניין, אמצעים סביר כדי להבטיח כי פעולות הנעשות על ידיו בתוקף תפקידו עולות בקנה אחד עם תכלית הרשות, וכדי לקבל מידע שיש לו חשיבות לצורך קבלת החלטה או ביצוע פעולה הנעשים על ידיו בתוקף תפקידו.

סימן ג': חובת אמונים

חובת אמונים 15ה (א) נושא משרה חב חובת אמונים לרשות, ינהג בתום לב ויפעל להגשמת תכליתה של הרשות, ובכלל זה - ואיסור ניגוד עניינים

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

(1) יימנע מכל פעולה שיש בה כדי להעמידו, במישרין או בעקיפין, במצב של חשש לניגוד עניינים בין מילוי תפקידו ברשות לבין ענין אישי או תפקיד אחר שלו, ובכלל זה לא יטפל ולא ישתתף בדיון ובהצבעה בישיבות, בנושא העלול להעמידו, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים כאמור; לעניין פסקה זו, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה;

(2) יימנע מכל פעולה שיש בה תחרות עם פעולות הרשות;

(3) יימנע מניצול הזדמנות עסקית של הרשות במטרה להשיג טובת הנאה לעצמו או לאחר;

(4) יגלה לרשות כל ידיעה וימסור לה כל מסמך הנוגעים לענייניה, שבאו לידי בתוקף מעמדו ברשות.

(ב) על אף האמור בסעיף (א), חבר המועצה שהוא עובד המדינה רשאי להביא בחשבון במסגרת שיקוליו והחלטותיו, גם את מדיניות הממשלה ואת מדיניות המשרד הממשלתי שבו הוא עובד, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי למנוע קיומה של חובת אמונים של נושא משרה כלפי אדם אחר.

הודעה על חשש לניגוד עניינים 15
התברר לנושא משרה כי נושא הנדון או המטופל על ידו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף 15ה(א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה או למנהל הכללי של הרשות, לפי העניין, וינהג לפי הנחיותיהם.

תרופות בשל הפרת חובת אמונים 15
(א) על הפרת חובת אמונים של נושא משרה כלפי הרשות יחולו הדינים החלים על הפרת חוזה, בשינויים המחויבים.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א),
רואים נושא משרה שהפר חובת אמונים כלפי
הרשות כמי שהפר התקשרות עם הרשות.

(ג) הרשות רשאית לבטל פעולה שעשה נושא
משרה בשם הרשות כלפי אדם אחר או לתבוע
מאותו אדם את הפיצויים המגיעים לה מנושא
המשרה, אף בלא ביטול הפעולה, אם אותו אדם
ידע על הפרת חובת האמונים של נושא המשרה.

סימן ד': שיפוי וביטוח ותביעה בשם הרשות

איסור מתן פטור 15 ח הרשות אינה רשאית לפטור נושא משרה
מאחריותו בשל הפרת חובת הזהירות או הפרת
חובת האמונים כלפיה.

שיפוי 15 ט (א) הרשות רשאית לשפות בדיעבד נושא משרה
בה בשל חבות או הוצאה כמפורט בסעיף 260(א)
לחוק החברות שהוטלה עליו או שהוציא, עקב
פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה.

(ב) הרשות אינה רשאית לתת התחייבות מראש
לשפות נושא משרה בשל חבות או הוצאה כאמור
בסעיף קטן (א) אלא בנסיבות מיוחדות המצדיקות
זאת ומטעמים שיירשמו, ובלבד שלא תינתן
התחייבות מראש לשיפוי כאמור אלא בהתאם
להוראות פסקה (1) של סעיף 260(ב) לחוק
החברות.

(ג) החלטה על מתן שיפוי לפי סעיף קטן (א) או
מתן התחייבות לשיפוי לפי סעיף קטן (ב) תתקבל
במועצה, והיא טעונה אישור שר האוצר.

ביטוח אחריות 15 י (א) הרשות רשאית להתקשר בחוזה לביטוח
אחריותו של נושא משרה בה בשל חבות שתוטל
עליו עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה
בה, במקרים המפורטים בסעיף 261 לחוק
החברות.

(ב) החלטה על התקשרות בחוזה לביטוח
אחריות נושאי משרה טעונה אישור שר האוצר.

הגבלות על מתן שיפוי 15יא. על אף הוראות סעיף 15ט, הרשות אינה רשאית לתת שיפוי בדיעבד או התחייבות מראש לשיפוי או להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה, בשל כל אחד מהעניינים המנויים בסעיף 263 לחוק החברות.

העדר תוקף 15יב. לא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי או לביטוח אחריותו של נושא משרה שנעשו בניגוד להוראות סימן זה, ונושא משרה לא יקבל, במשרין או בעקיפין, התחייבות כאמור.

תביעה בשם הרשות 15יג. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לתבוע בשם הרשות נושא משרה בשל נזק שנגרם לרשות ממעשה או מחדל בניגוד לחובותיו כלפי הרשות על פי דין.

פרק ג'2: עסקאות עם נושא משרה ברשות

הגדרות 15יד. בפרק זה -

"נושא משרה", "עניין אישי" – כהגדרתם בסעיף 15ב;

"עסקה" – כהגדרתה בחוק החברות.

איסור עסקאות עם 15טו. הרשות לא תתקשר בעסקאות עם נושא משרה בה, נושא משרה למעט לעניין תנאי כהונתו או העסקתו.

חובת גילוי 15טז. (א) נושא משרה ברשות היודע שיש לו עניין אישי בעסקה קיימת או מוצעת של הרשות, יגלה לרשות, בלא דיחוי, ולא יאוחר משיבת המועצה שבה נדונה העסקה לראשונה, את מהות עניינו האישי, לרבות כל עובדה או מסמך מהותיים.

(ב) נושא משרה שלא גילה את עניינו האישי כאמור בסעיף קטן (א), יראו אותו כמי שהפר את חובת האמונים.

עסקאות הטעונות אישורים מיוחדים 15יז. עסקה של הרשות עם נושא משרה בה לעניין תנאי כהונתו או העסקתו וכן עסקה של הרשות עם אדם אחר שלנושא המשרה ברשות יש בה עניין אישי טעונות אישור ועדת הביקורת והמועצה.

הימנעות חברי המועצה מהשתתפות בשיבות

15 י"ח. (א) חבר המועצה שיש לו עניין אישי בעסקה המובאת לאישור ועדת הביקורת או המועצה, לא יהיה נוכח בדיון ולא ישתתף בהצבעות בוועדת הביקורת ובמועצה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי חבר המועצה להיות נוכח בדיון בוועדת הביקורת ולהשתתף בהצבעה, אם לרוב חברי ועדת הביקורת יש עניין אישי באישור העסקה, וכן רשאי חבר המועצה להיות נוכח בדיון במועצה ולהשתתף בהצבעה, אם לרוב חברי המועצה יש עניין אישי באישור העסקה.

עסקה חסרת תוקף 15 י"ט. (א) לעסקה של הרשות שנעשתה בניגוד להוראות סימן זה לא יהיה תוקף כלפי הרשות וכלפי נושא המשרה, ואם היא עסקה לעניין תנאי כהונתו או העסקתו של נושא המשרה - לא יהיה לה תוקף כאמור, לרבות אם נפל פגם מהותי בהליך אישורה לפי סימן זה או אם נעשתה בחריגה מהותית מהאישור.

(ב) לעסקה כאמור בסעיף קטן (א) לא יהיה תוקף גם כלפי אדם אחר אם אותו אדם ידע כי העסקה היא עם נושא משרה, ואם העסקה היא לעניין תנאי כהונתו או העסקתו של נושא המשרה - לא יהיה לה תוקף כאמור אם אותו אדם ידע או היה עליו לדעת על העדר אישור לעסקה כנדרש לפי פרק זה.

ביטול עסקה 15 כ. הרשות רשאית לבטל עסקה הטעונה אישור לפי סימן זה עם אדם שאינו נושא משרה, וכן רשאית היא לתבוע מאותו אדם פיצויים בשל נזק שנגרם לה, אף בלא ביטול העסקה, אם אותו אדם ידע על עניינו האישי של נושא המשרה באישור העסקה, וידע או היה עליו לדעת על העדר אישור לעסקה כנדרש לפי סימן זה.

אישור המועצה 15כא. חזקה על אדם שלא היה עליו לדעת על העדר
אישור לעסקה לפי סימן זה, אם קיבל את אישור
המועצה לכך שנתקבלו כל האישורים הנדרשים
לעסקה.

פרק ג' 3: בעלי תפקידים מיוחדים ברשות

רואה חשבון מבקר 15כב. לרשות יהיה רואה חשבון מבקר שיבקר את
הדוחות הכספיים השנתיים שלה ויחווה את דעתו
עליהם (בפרק זה – פעולת ביקורת).

סמכויות רואה החשבון המבקר 15כג. (א) רואה החשבון רשאי לעיין בכל עת במסמכי
הרשות הדרושים לו לצורך מילוי תפקידו ולקבל
הסברים לגביהם.

(ב) רואה החשבון המבקר רשאי להשתתף בכל
ישיבת מועצה או ועדה מוועדותיה הדנה בדוחות
הכספיים שלגביהם ביצע פעולות ביקורת או
בישיבת מועצה המתכנסת לפי סעיף 15כד(ג).

חובת דיווח ואי-תלות 15כד. (א) על רואה החשבון המבקר יחולו, בשינויים
המחויבים, הוראות סעיף 45 לחוק החברות
הממשלתיות וההוראות לפי סעיפים 160 ו-161
לחוק החברות.

(ב) נודע לרואה החשבון המבקר אגב פעולת
ביקורת, על ליקויים מהותיים בבקרה החשבונאית
של הרשות, ידווח על כך לראש הרשות.

(ג) הודיע רואה החשבון המבקר על ליקויים
כאמור בסעיף קטן (ב), יזמן ראש הרשות, בלא
דיחוי, ישיבת מועצה לדיון בנושאים שהובאו
לידיעתו.

מבקר פנימי 15כה. המועצה תמנה לרשות מבקר פנימי; הוראות
סעיפים 48 ו-49 לחוק החברות הממשלתיות יחולו
על המינוי, הכהונה, הסמכויות והמעמד של
המבקר הפנימי של הרשות, בשינויים המחויבים.

היועץ המשפטי של הרשות 15כו. (א) מועצת הרשות תמנה יועץ משפטי לרשות,
שיהיה עובד הרשות.

(ב) חוות דעתו של היועץ המשפטי לגבי המצב
המשפטי הקיים, מחייבת את הרשות.

(ג) קבע היועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו קביעה אחרת מזו של היועץ המשפטי של הרשות, תחייב חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.

15כז. (א) החשב הכללי במשרד האוצר ימנה חשב חשב הרשות לרשות, שיהיה עובד משרד האוצר.

(ב) כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם המחייבים את הרשות בהוצאה כספית, יהיו טעונים את אישור חשב הרשות; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מן הצורך בקבלת אישורים אחרים להוצאה או להתקשרות כאמור לפי כל דין.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף זה, כל הסמכויות הנוגעות להסדרי חוב, לרבות כל שינוי באופן פירעון חוב, פירעון מוקדם, דחיית החזרי הלוואה, מחזור הלוואה ואיחוד ופיצול לוחות סילוקין של הלוואה, יהיו נתונות לחשב הכללי במשרד האוצר או מי מטעמו, ואולם רשאי החשב הכללי להסמיך את חשב הרשות להפעיל את הסמכויות האמורות, כולן או חלקן.

15כח. עובדי הרשות, חברי המועצה וחברי ועדות המחקר שאינם עובדי המדינה, דינם כדין עובדי המדינה לעניין החיקוקים המנויים להלן:

(1) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959⁹;

(2) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969¹⁰;

(3) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969¹¹;

(4) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979¹²;

⁹ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

¹⁰ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

¹¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

¹² ס"ח התש"ס, עמ' 2.

(5) חוק העונשין, התשל"ז-1977¹³ - ההוראות הנוגעות לעובדי ציבור;

(6) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁴;

(7) חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963¹⁵.

פרק ג'4: הניהול הכספי של הרשות ושקיפות ציבורית

תקציב הרשות 15כט (א) התקציב השנתי של הרשות ימומן מתקציב המדינה, וייקבע בחוק התקציב השנתי בתחום פעולה נפרד במסגרת סעיף התקציב של משרד הכלכלה; לעניין זה -

"חוק התקציב השנתי" - כמשמעותו בחוק יסודות התקציב;

"סעיף תקציב", "תחום פעולה" - כהגדרתם בחוק התקציב השנתי.

(ב) התקציב המינהלי של הרשות יהיה נפרד מתקציב מסלולי ההטבות ולא תתאפשר המרה של תקציב מסלולי ההטבות לתקציב המינהלי של הרשות אלא באישור הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

הכנסות הרשות 15י (א) הכנסות הרשות מתמלוגים או ממקורות נוספים, למעט תרומות, ישולמו לאוצר המדינה וישמשו לעידוד החדשנות הטכנולוגית בתעשייה באמצעות הרשות.

(ב) הרשות רשאית לקבל תרומות לפי נוהל שתקבע המועצה, אשר יאושר בידי היועץ המשפטי לממשלה; התרומות ישמשו למטרות הרשות.

¹³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

¹⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

15ל.א. (א) הרשות רשאית, במקרים חריגים, וככל שיש

הצדקות מקצועיות לכך, ולאחר אישור בכתב מאת ראש הרשות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר, ובתנאים נוספים שיקבעו שני האחרונים, לגייס הון בישראל ומחוצה לה כנגד חוב בלבד ולא כנגד תמלוגים או נכסים של הרשות; החזר החוב לא יבוצע מתמלוגים או מנכסי הרשות.

(ב) החלטת הרשות כאמור בסעיף קטן (א), טעונה אישור השרים.

ועדת נכסים

15ל.ב. (א) נכסים שצברה הרשות כתוצאה מהפעלתם של מסלולי הטבות (בסעיף זה – הנכסים), ינוהלו על ידי ועדה ייעודית לנושא זה (להלן – ועדת הנכסים).

(ב) הרכב ועדת הנכסים יהיה זהה להרכב ועדת מחקר, וההוראות החלות לגבי ועדת מחקר יחולו לגבי ועדת הנכסים, בשינויים המחויבים; ואולם, בוועדת הנכסים, תנאי לקיומו של מניין חוקי הוא נוכחותם של כל חברי הוועדה שהם עובדי המדינה.

(ג) לוועדת הנכסים תהיה הסמכות הבלעדית לבצע פעולות הנדרשות לניהול הנכסים, ובכלל זה מכירה, העברה או מימוש של הנכסים.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), שר האוצר רשאי, בנסיבות מיוחדות, להורות לוועדת הנכסים לבצע פעולות כאמור באותו סעיף קטן שעליהן יורה, למעט לעניין זכויות הרשות בשותפות מוגבלת כאמור בסעיף 15לח; שר האוצר יורה כאמור רק לאחר שהמועצה חיוותה דעתה בנושא ואם סבר כי אין במתן ההוראה כדי לפגוע באופן משמעותי בהגשמת מטרות החוק.

דוחות כספיים

15ל.ג. (א) המועצה אחראית לעריכת הדוחות הכספיים המפורטים של הרשות ולאישורם.

(ב) הוראות סעיפים 171 ו-172 לחוק החברות לעניין עריכת דוחות כספיים, החלות על חברה פרטית, יחולו בשינויים המחויבים על הרשות, בכפוף להוראות חוק זה.

(ג) הדוחות הכספיים של הרשות יאושרו בידי המועצה, ייחתמו בשמה ויוגשו לשרים לא יאוחר מיום 31 במרס בכל שנה.

(ד) בסעיף זה, "דוחות כספיים" -- מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי מזומנים, לרבות הביאורים להם.

שקיפות ציבורית 15לד. הרשות תקיים את הנהלים הנדרשים ותנקוט את הצעדים הדרושים כדי לשמור על שקיפות ציבורית.

פרק ג' 5: מסלולי הטבות

קביעת מסלולי הטבות על ידי המועצה 15לה. (א) המועצה היא הגוף המוסמך לקבוע ולשנות מסלולי הטבות שתכליתם העיקרית עידוד חדשנות טכנולוגית בתעשייה, למעט –

(1) מסלולי הטבות של הקרן לקידום טכנולוגי כמשמעותה בפרק ו' ;

(2) לעניין יישום הסכמים בין-לאומיים בהתאם להוראות סעיף 42(ב).

(ב) המועצה תקבע מסלולי הטבות רק אם יש בהם כדי להביא, במישרין או בעקיפין, לפעילות של חדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל.

(ג) מסלולי ההטבות ייכנסו לתוקף במועד פרסומם באתר האינטרנט של הרשות כאמור בסעיף קטן (ד).

(ד) מסלולי ההטבות יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות לאחר קביעתם או עדכונם, ויהיו פתוחים לעיון הציבור בלא תשלום, באופן שיאפשר מעקב אחר שינויים במסלולים ותיעודם לאורך זמן.

(ה) משרד הכלכלה לא יקבע מסלולים להענקת הטבות שתכליתם העיקרית עידוד חדשנות טכנולוגית בתעשייה; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 51 ביחס לשאר משרדי הממשלה.

הוראות והסדרים 15 לו. (א) המועצה תכלול בכל מסלול הטבות הוראות במסלולי ההטבות בעניינים אלה:

- (1) סוגי ההטבות והיקפן;
 - (2) תנאים ביחס לאישור הניתן לפי סעיף 17(ד) או ביחס לקבלת ההטבות, ובכלל זה -
 - (א) בנוגע לכניסת האישור לתוקף;
 - (ב) בנוגע לביצוע הפעילות המאושרת בידי מקבל ההטבה;
 - (ג) בנוגע למתן או תשלום ההטבות, לרבות מועדי מתן ההטבות ותנאים להחזרתן.
 - (3) אופן הגשת הבקשה לקבלת הטבה (להלן – הבקשה);
 - (4) אופן בדיקת הבקשה והדיון בה;
 - (5) מניעת כפילות במתן הטבות;
 - (6) זהות הגורם הרשאי לבצע פעילות שאושרה במסגרת מסלול ההטבות.
- (ב) המועצה רשאית לכלול במסלול הטבות הוראות, בין השאר, בעניינים אלה:
- (1) עיכוב בתשלום הטבות ודרישת ערובות כתנאי להחזרתן, בכפוף להוראות סעיף 16א;
 - (2) תשלום מקדמה על חשבון ההטבות;
 - (3) ניכוי סכום כאמור בסעיף 38(1) מהטבות המוענקות במסגרת המסלול, בהתאם להוראות אותו סעיף;

(4) הידע המפותח, לרבות לעניין דרישת הבעלות עליו כאמור בסעיף 15ל;ט;

(5) ייצור המוצר בישראל והוצאת ייצור אל מחוץ לישראל, לרבות תשלום בשל הוצאתו, כאמור בסעיף 15מב;

(6) ביצוע פעילות של חדשנות טכנולוגית עבור אחר;

(7) דיון חוזר בהחלטות.

(ג) במסלולי הטבות שבהם סברה המועצה כי נדרש ליתן העדפה אזורית, תינתן ההעדפה באזורי הפיתוח שנקבעו לפי סעיף 40ד לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959¹⁶, באזורי פיתוח א ו- ב או אחד מהם, ואולם רשאים השרים, לאחר שהונחה בפניהם חוות דעת של המועצה בנושא, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע אזורי עדיפות אחרים לעניין אותו מסלול או מספר מסלולים.

מסלולי הטבות	15ל. (א) אישור או שינוי של מסלולי הטבות שאינם
עבור מחקר אקדמי	מסלולים ישנים ואינם כוללים השתתפות מימונית
במוסד להשכלה	ישירה של גורם תעשייתי עבור מחקר אקדמי
גבוהה ובמרכזי	המתבצע במוסדות להשכלה גבוהה, טעון, כתנאי
מחקר ופיתוח	מקדים, הסכמה של המועצה להשכלה גבוהה.
אזוריים	

(ב) אישור או שינוי של מסלולי הטבות שאינם מסלולים ישנים ואינם כוללים השתתפות מימונית ישירה של גורם תעשייתי עבור מחקר במסגרת מוסדות להשכלה גבוהה או עבור מחקר במרכזי מחקר ופיתוח אזוריים הנתמכים על ידי משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל, טעון תיאום עם שר המדע, הטכנולוגיה והחלל בטרם ייכנס לתוקף.

שותפות בשותפות	15ל. (א) הרשות רשאית, במסגרת הפעלת מסלולי
מוגבלת	הטבות, להיות שותפה בשותפות מוגבלת, ובלבד
	שהתקיימו כל אלה:

¹⁶ ס"ח התשי"ט, עמ' 234.

- (1) הרשות תהיה שותף מוגבל ;
- (2) השותפות תהיה רשומה בישראל ;
- (3) הדין שיחול על השותפות יהיה הדין הישראלי ;
- (4) לא יהיה דירקטור, נושא משרה ובעל שליטה בשותף הכללי או חבר בשותפות -

(א) מי שהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השרים, להיות בעל תפקיד כאמור בשותפות עם תאגיד שהוקם בחוק, או מי שתלוי ועומד נגדו הליך פלילי בשל עבירה כאמור ;

(ב) מי שהשרים, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, סבורים כי נפל פגם בכשירותו או במהימנותו.

(ב) הרשות רשאית, במסגרת הפעלת מסלולי הטבות, להיות בעלת החזקות בשותף כללי בשותפות מוגבלת, באישור ראש הרשות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר, ובלבד שהתקיימו בשותפות כל התנאים האמורים בסעיף קטן (א)(2) עד (4) וכן כל אלה :

- (1) הרשות לא תהיה בעלת שליטה בשותף הכללי, לא תחזיק במחצית או יותר מכוח ההצבעה באסיפה הכללית שלו ולא תהיה לה הזכות למנות מחצית או יותר ממספר הדירקטורים בו ;

(2) הייתה לרשות זכות למינוי דירקטור מטעמה בשותף הכללי כאמור, ימונה הדירקטור בידי המועצה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות; על הדירקטור מטעם הרשות יחולו ההוראות לפי פרק ג' לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים;

(3) הרשות תהיה רשאית לדרוש מדירקטור מטעמה בשותף הכללי, מידע ומסמכים בענייני השותפות.

(ג) ביקשה הרשות להפעיל מסלול הטבות שבמסגרתו תהפוך לשותף מוגבל או לבעלת החזקות בשותף כללי כאמור בסעיף זה, תמסור הרשות הודעה על כך להתאחדות התעשיינים ולגופים מרכזיים נוספים בתעשייה הנוגעת למסלול ההטבות שקבעה המועצה, ואלה יוכלו להעביר לרשות את עמדתם בתוך 14 ימים מקבלת הודעת הרשות כאמור; הועברו לרשות כאמור עמדות הגופים האמורים, יובאו בפני המועצה והשרים בטרם יקבלו החלטה בעניין.

(ד) המגבלה על רכישת מניות בידי הרשות כאמור בסעיף 5א(א)(3), לא תחול לעניין שותפות לפי סעיף זה.

(ה) לעניין מכירת החזקות הרשות בשותפות המוגבלת, בין אחזקותיה כשותפה מוגבלת ובין אחזקותיה בשותף הכללי, יחולו הוראות אלה:

(1) החלטה על מכירה כאמור תתקבל בידי ועדת הנכסים של הרשות, באישור המועצה;

(2) הליך המכירה יהיה תחרותי, שוויוני ושקוף, אלא אם כן נקבעו בהסכם השותפות הוראות המעניקות יתרונות לשותף הכללי או לשותף מוגבל אחר.

(ו) השרים, באישור שר המשפטים, רשאים,
בתקנות -

(1) להוסיף תנאים נוספים על אלה
המנויים בסעיף קטן (א);

(2) לשנות מההסדרים הקבועים בסעיף
קטן (ב)(1), ובכלל זה לאפשר לרשות להיות
שותף כללי בשותפות האמורה בסעיף קטן
(ב).

(ז) בסעיף זה, "שותף כללי", "שותף מוגבל",
"שותפות מוגבלת" - כמשמעותם בפקודת
השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975¹⁷.

הסדרים לעניין 15לט (א) המועצה רשאית לקבוע, במסגרת מסלולי
הבעלות על הידע . ההטבות, כל הסדר ביחס לדרישות בעלות על ידע
וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני.

(ב) בקביעת הסדרים כאמור בסעיף קטן (א),
תינתן עדיפות גבוהה להסדר שלפיו מקבל האישור
כאמור בסעיף 17(ד) (בחוק זה – מקבל ההטבה)
יידרש להיות בעלים בידע ובזכויות הנובעות ממנו,
לרבות זכויות הקניין הרוחני, או להסדר שבו תחול
דרישה כי הידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות
זכויות הקניין הרוחני, יהיו בבעלות תאגיד
שהתאגד בישראל; קבעה המועצה הסדר כאמור,
רשאית היא לקבוע את היקף הבעלות שתידרש
ממקבל ההטבה או מהתאגיד כאמור ואת
התנאים להעברתה לאחר בישראל או מחוצה לה.

(ג) בקביעת הסדרים כאמור בסעיף קטן (א)
ביחס למסלולים המפורטים להלן, לא יחולו
הוראות סעיף קטן (ב) וקביעת ההסדרים תהא
טעונה היועצות עם המועצה להשכלה גבוהה:

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 28, עמ' 549.

(1) מסלולי הטבות שאינם מסלולים ישנים, המיועדים בעיקר לתכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון לשימוש בתוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם מוסד להשכלה גבוהה;

(2) מסלול חוק המו"פ, לעניין תכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון כאמור בפסקה (1).

(ד) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו בקביעת הסדרים כאמור בסעיף קטן (א) -

(1) ביחס למסלולי הטבות שאינם מסלולים ישנים, המיועדים בעיקר לתכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון לשימוש בתוצר פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם בתי חולים, תאגידי בריאות כהגדרתם בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב או מינהל המחקר החקלאי;

(2) ביחס למסלול חוק המו"פ, לעניין תכניות שמבוססות על מתן הרשאה או רישיון כאמור בפסקה (1).

הסדרים לעניין 15מ. קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין העברת הידע לאחר בישראל דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, רשאית היא לקבוע כי הבעלים כאמור רשאי להעבירם לאחר בישראל, לרבות חשיפת הידע או גילוי לגורם אחר, ובלבד שיחולו על מקבל הידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, החובות החלות על הבעלים עובר להעברתם כאמור, לפי חוק זה או לפי הוראות שקבעה המועצה, לפי העניין.

העברת ידע אל מחוץ לישראל 15מא (א) קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, רשאית היא, בין השאר -

(1) לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור להעברת הידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, לאחר מחוץ לישראל;

(2) לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור לתת הרשאה או רישיון מאת מקבל ההטבה לגורם מחוץ לישראל, לשימוש או לניצול הידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, ובכלל זה תשלום למדינה בשל מתן ההרשאה או הרישיון כאמור.

(3) לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור לחשיפת הידע או גילוי, לגורם אחר מחוץ לישראל;

(4) להסמיק ועדת מחקר, לעניין ההסדרים כאמור בפסקאות (1) עד (3) -

(א) לקבל החלטה ביחס לאישור בקשות להעברת ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, על פי תכנית מאושרת, שאינו המוצר שפותח במסגרת אותה תכנית;

(ב) להסדיר את החישוב ואת אופן התשלום בעד האישור כאמור בפסקאות (1) עד (3), אשר יבוצע במזומן, אלא אם כן קבעה המועצה הוראות אחרות לעניין זה בהוראות מסלול ההטבות, לרבות הוראות המאפשרות העברת ידע שלא כנגד תשלום;

(ג) לקבוע הוראות לעניין הסכום המרבי שישלם מקבל ההטבה בעד האישור כאמור בפסקאות (1) עד (3);

(ד) לקבוע הוראות שונות ביחס לתשלום במקרים של פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל ההטבה.

(5) לקבוע כי אם לא שולם תשלום כאמור בפסקה (4), ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁸.

(ב) כל סכומי התשלומים שישולמו לפי סעיף זה ישמשו לעידוד ולקידום חדשנות טכנולוגית בתעשייה.

(ג) על גביית תשלום כאמור בסעיף זה יחולו הוראות סעיף 21(ד).

הסדרים לעניין ייצור בישראל והעברתו אל מחוץ לישראל
15 מב קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין ייצור בישראל . ייצור בישראל והעברת הייצור אל מחוץ לישראל, תקבע הוראות לעניין - לישראל

(1) הסמכת ועדת מחקר, במקרים מיוחדים, לאשר למקבל ההטבה שהגיש בקשה לכך, העברה של ייצור אל מחוץ לישראל או מתן רישיון לייצור של מוצר שפותח במסגרת המסלול או הנובע ממנו מחוץ לישראל;

(2) אופן חישוב התשלום מאת מקבל ההטבה בשל העברת הייצור אל מחוץ לישראל."

(15) במקום כותרת פרק ד' יבוא :

"פרק ד': אישור בקשות למתן הטבות";

(16) סעיף 16 – בטל ;

(17) לפני סעיף 17 יבוא :

"סמכויות ועדת 16 א. (א) חב מבקש הטבה חוב חלוט לרשות והוא מחקר לעניין מבקש מסרב לשלמו, רשאית ועדת מחקר - הטבה שהוא בעל חוב לרשות

¹⁸ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(1) שלא לדון בבקשתו של המבקש לקבלת הטבה;

(2) לדון בבקשתו של המבקש לקבלת הטבה, ואם אישרה את בקשתו למתן ההטבה - לעכב את מתן ההטבה או לדרוש בטוחה להבטחת תשלום החוב בהתאם לסעיף קטן (ב).

(ב) חב מבקש הטבה לרשות חוב, שתלוי ועומד לגביו הליך בבית משפט, והחוב לא שולם עד למועד הדיון בבקשה למתן ההטבה, תדון ועדת המחקר בבקשה; אישרה ועדת המחקר את הבקשה למתן ההטבה כאמור, רשאית היא לעכב את מתן הטבה או לדרוש בטוחה להבטחת תשלום החוב כתנאי למתן ההטבה, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

(1) עיכוב ההטבה או התנאותה בבטוחה כאמור יהיו רק עד להכרעה בהליך האמור, ואם הוכרע בהליך כי על מבקש ההטבה לשלם את החוב, כולו או חלקו - עד לביצוע התשלום כאמור;

(2) גובה ההטבה המעוכבת וגובה הבטוחה שנדרשה כאמור, לא יעלו על גובה החוב.

(ג) שילם מבקש הטבה חוב חלוט כאמור בפסקאות (2) או (3) להגדרה "חוב חלוט", לא יהיה בכך כדי לפגוע בסעדים או בזכויות העומדים לרשותו ביחס לחוב ששילם כאמור.

(ד) בסעיף זה, "חוב חלוט" - כל אחד מאלה:

(1) חוב שלא ניתן להגיש לגביו ערעור;

(2) חוב שלא שולם בתוך 90 ימים מיום משלוח דרישת תשלום בכתב לגביו בידי הרשות, ובלבד שלא קיים לגביו הליך תלוי ועומד;

(3) היה הליך תלוי ועומד לגבי חלק מחוב שלא שולם כאמור בפסקה (2) – החלק של החוב שאינו שנוי במחלוקת.";

(18) בסעיף 17 –

(א) סעיפים קטנים (א) עד (ג) – בטלים;
(ב) בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה), בכל מקום, במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(19) בסעיף 18 –

(א) בסעיף קטן (א), הקטע החל במילים "מבחינת תוכן" עד המילים "בחינה אחרת" יימחק;
(ב) בסעיף קטן (א1) –

(1) ברישה, במקום "ברשומות" יבוא "באתר האינטרנט של הרשות";

(2) בפסקה (2), במקום "ברשומות" יבוא "באתר האינטרנט של הרשות";

(ג) בסעיף קטן (א2), ברישה, במקום "לראש המינהל" יבוא "לראש הרשות";

(ד) סעיפים קטנים (ב) עד (ג) – בטלים;

(20) בסעיף 19 –

(א) סעיף קטן (א) – בטל;

(ב) בסעיף קטן (א1), ברישה, במקום "התעשיה המסחר והתעסוקה" יבוא "הכלכלה";

(ג) סעיפים קטנים (ב) עד (ג) – בטלים;

(21) סעיפים 19א ו-19ב – בטלים;

(22) במקום סעיף 20 יבוא:

"דינים וחשבוניות 20. מקבל הטבה יגיש דין וחשבון על התקדמות הפעילות שאושרה לו ודין חשבון על ההוצאות המאושרות שביצע, והכל במועדים ועל פי נוהל שתקבע ועדת המחקר ושיפורסם באתר האינטרנט של הרשות.";

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) ברישה, במקום "מי שניתן לו אישור ישלם, לאוצר המדינה" יבוא "מי שניתן לו אישור כאמור בסעיף 17(ד), במסגרת מסלולי הטבות שבהם קבעה המועצה תשלום תמלוגים, ישלם לאוצר המדינה";

(2) במקום ההגדרה "הכנסה" יבוא:

"הכנסה" - כפי שתקבע המועצה במסלול ההטבות.";

(ב) סעיף קטן (ב) - בטל;

(ג) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) התמלוגים ישולמו בשיעורים ולפי הוראות שתקבע המועצה במסלולי ההטבות השונים.";

(ד) בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא "ויראו את חשב הרשות כממונה על הגבייה לפי הפקודה האמורה";

(א) בסעיף קטן (א), במקום הרישה עד המילים "בשלב שאליו הגיע" יבוא "ראה המנהל הכללי של הרשות כי הפעילות שאושרה אינה מתקדמת או כי תוצאות הפעילות שאושרה בשלב שאליו הגיעה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות" ובמקום "המחקר והפיתוח כאילו אינו מתקדם" יבוא "הפעילות שאושרה כאילו אינה מתקדמת";

(ד) בסעיף קטן (ד), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(25) במקום סעיף 22 א יבוא:

"דיון חוזר 22. קבעה המועצה אפשרות לדיון חוזר לגבי מסלול הטבות כאמור בסעיף 15(ב)(7), תהא הגשת בקשה לדיון חוזר טעונה תשלום אגרה.";

(26) סעיפים 23 עד 25 - בטלים;

- (27) כותרת פרק ה' תימחק;
- (28) בסעיף 26, במקום "הכללים שהתקינה ועדת המחקר לפי חוק זה" יבוא "הנהלים שקבעו המועצה או ועדת מחקר לעניין זה";
- (29) סעיפים 27 ו-28 בטלים;
- (30) במקום סעיף 29 יבוא:
- "ערובות 29. יושב ראש ועדת מחקר רשאי לדרוש ערובות להבטחת החזרת הטבה, במסלולי הטבות שבהם קבעה זאת המועצה, ועל פי כללים שקבעה שיפורסמו באתר האינטרנט של הרשות, כדי להבטיח את קיום הוראות מסלולי ההטבות, והכל בכפוף להוראות סעיף 16א."
- (31) סעיף 30 – בטל.
- (32) בסעיף 31 -
- (א) במקום הרישה עד המילים "ראש המינהל" יבוא "ראש ועדת מחקר או מי מטעמו מבין עובדי המדינה שחברים בוועדת המחקר, רשאי" ובמקום "ועדת המחקר" יבוא "המועצה, ויראו מקדמה על חשבון הטבה, כהטבה לעניין הוראות חוק זה";
- (ב) סעיף קטן (ב) – בטל;
- (33) סעיף 32 ו-33 – בטלים;
- (34) בסעיף 34(א), במקום "שראש המינהל" יבוא "שראש הרשות";
- (35) בסעיף 38, בפסקה (1), בסופה יבוא "וזאת במסלולים שבהם קבעה המועצה כי יבוצע ניכוי כאמור";
- (36) בסעיף 40(א) –
- (א) בפסקה (1), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";
- (ב) בפסקה (2), בכל מקום, במקום "התעשייה והמסחר" יבוא "הכלכלה";
- (ג) בפסקה (4), המילים "כאמור בסעיף 11" – יימחקו;
- (37) בסעיף 41, המילים "ככל שלא נקבעו בתקנות" – יימחקו;
- (38) בסעיף 42 –

(א) בסעיף קטן (א), בכל מקום, במקום "התעשייה המסחר והתעסוקה" יבוא "הכלכלה";

(ב) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) ראש הרשות, באישור המועצה, יורה בנוהל שיפורסם באתר האינטרנט של הרשות על אופן יישום כל הסכם לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ג), ורשאי הוא לכלול בנוהל כאמור הוראות כאמור בסעיף 15 לשינויים המחויבים, ואולם רשאית המועצה לפטור את ראש הרשות מהצורך באישורה לנוהל כאמור, לגבי כלל ההסכמים כאמור או חלקם.

(ג) הרשות, באמצעות ראש הרשות, רשאית להתקשר בהסכמים עם גורמים מחוץ לישראל, ובכלל זה עם חברות רב-לאומיות, במטרה לעודד שיתוף פעולה בחדשנות טכנולוגית בין תאגידים תעשייתיים שהתאגדו בישראל ובין גורמים מחוץ לישראל, בין השאר בדרך של עידוד מיזמי חדשנות טכנולוגית משותפים, הקמת קרנות משותפות או ביצוע השקעות משותפות בחדשנות טכנולוגית.

(ד) הסכמים כאמור בסעיף זה יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.

(ה) (1) הרשות רשאית להקים תאגיד שיהווה קרן בין-לאומית משותפת לרשות ולממשלות, לגוף ממשלתי מוסמך זר או לארגונים בין-לאומיים בין-ממשלתיים.

(2) ההחלטה על הקמת תאגיד כאמור בפסקה (1) (בסעיף קטן זה – התאגיד) וכן ההסכם הבין-לאומי להקמת הקרן, יובאו לאישור הממשלה על ידי השרים, וכל שינוי בהסכם יהיה טעון אישור הממשלה.

(3) התאגיד יהיה כשר לכל זכות, חובה ופעולה משפטית.

(4) התאגיד יאורגן וינוהל לפי ההסכם בין הצדדים."

(39) סעיפים 42א ו-42ב – בטלים;

(40) בסעיף 43, במקום "לראש המינהל" יבוא "למנהל הכללי של הרשות";

(41) בסעיף 45, במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(42) בסעיף 46, סעיף קטן (ב) – בטל;

(43) בסעיף 47, בסעיף קטן (ה), בסופו יבוא "ויראו את חשב הרשות כממונה על הגבייה לפי הפקודה האמורה";

(44) במקום סעיף 47 יבוא:

"עונשין 47.א. (א) קבעה המועצה לגבי מסלול הטבות, הוראות לעניין דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, ובמסגרתן קבעה כי נדרש אישור לביצוע הפעולות המנויות להלן, לא יעשה אדם אחת מפעולות אלה ללא אישור ועדת מחקר:

(1) העברה אל מחוץ לישראל של ידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה;

(2) העברה אל מחוץ לישראל של זכויות הנובעות מידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה, לרבות זכויות קניין רוחני;

(3) חשיפה או גילוי לגורם אחר, בישראל או מחוצה לה, של ידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה.

(ב) העושה את אחת הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) ללא אישור ועדת מחקר או בניגוד לתנאי אישור כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים."

(45) בסעיף 47ב(א) -

(א) בסעיף קטן (א) -

(1) בפסקה (1) -

(א) ברישה, במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(ב) בפסקת משנה (ג), במקום "ראש המינהל" יבוא "המנהל הכללי של הרשות";

(2) בפסקה (2), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(ג) בסעיף קטן (ד), בכל מקום, במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(46) בסעיף 47ג(א), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(47) בסעיף 47ד -

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "ערעור על החלטת ראש הרשות";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) על החלטה סופית של ראש הרשות שניתנה לפי סעיפים 47ב ו-47ה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מהיום שנמסרה ההחלטה.";

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות";

(48) אחרי סעיף 47ד יבוא:

"פרסום 47ה. (א) הטיל ראש הרשות עיצום כספי על תאגיד לפי סעיף 47ב, יפרסם באתר האינטרנט של הרשות את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

(1) דבר הטלת העיצום הכספי;

(2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;

(3) סכום העיצום הכספי שהוטל;

(4) פרטים אודות המפר, הנוגעים לעניין;

(5) שמו של התאגיד.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 47ד, יפרסם ראש הרשות את דבר הגשת הערעור בסמוך למועד הגשתו, ואת תוצאותיו.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם ראש הרשות פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁹, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ד) פרסום לפי סעיף זה יהיה לתקופה של ארבע שנים." ;

(49) בסעיף 48, במקום "כללים שקבעה ועדת" יבוא "נהלים שקבעו המועצה או ועדות" ובמקום "ברשומות" יבוא "באתר האינטרנט של הרשות";

(50) סעיף 50 – בטל ;

(51) בסעיף 51, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא :

"(ב) אין בקביעת הרשות כתאגיד לפי חוק כאמור בסעיפים 5 ו-35, ובתפקידים והסמכויות שהוקנו לה כאמור בסעיפים 5א, 8א, 15לה, 15לו ו-42(ג) ו-(ה), כדי לגרוע -

(1) מסמכויות המועצה להשכלה גבוהה או ועדה מוועדותיה כאמור בסעיף 17א לחוק המועצה להשכלה גבוהה, לפי כל דין ולפי החלטות הממשלה ;

(2) מסמכויות הנתונות למשרדי הממשלה לפי כל דין או לפי החלטות ממשלה שהתקבלו עד יום י"ט באלול התשע"ד (19 בספטמבר 2014), בדבר העברת סמכויות משר אחד למשנהו או בדבר העברת שטחי פעולה ממשרד למשרד מכוח סעיף 31 לחוק יסוד: הממשלה²⁰, ומסמכויות, תחומים ושטחי פעולה שניתן היה להקנות עד לתאריך האמור, למשרדי ממשלה, לרבות בהחלטות ממשלה מכוח הסעיף האמור, והכל בשים לב לסמכויות שהיו נתונות למינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה לפי חוק זה עד לתאריך האמור." ;

(52) במקום סעיף 52 יבוא :

¹⁹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.
²⁰ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

"אגרות 52. השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים לקבוע אגרות בעד טיפול בבקשות לפי חוק זה או כל שירות אחר הניתן על ידי הרשות."

(53) התוספת – בטלה.

5. תיקון חוק הרשות לפיתוח ירושלים בחוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1988,²¹ בסעיף 22ג, בהגדרה "מפעל עתיר ידע", "מפעל עתיר טכנולוגיה", במקום "שהמדען הראשי במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה" יבוא "שראש הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית כמשמעותו בחוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984".

6. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מנהליים בחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000,²² בתוספת הראשונה, בסופה יבוא:

"51. מחקר ופיתוח - החלטה של רשות לפי חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984, למעט החלטה של המועצה לפי החוק האמור."

7. תיקון חוק השידור הציבורי בחוק השידור הציבורי, התשע"ד-2014,²³ בסעיף 83 -

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בסעיף זה -

"הרשות", "ראש הרשות", "מחקר", ו"פיתוח" - כמשמעותם בחוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה;

"חוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה" - חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984."

(2) בכל מקום, במקום "המינהל" יבוא "הרשות".

8. הוראות מעבר (א) מיום התחילה ואילך יראו את המסלולים הישנים כמסלולי הטבות שקבעה המועצה לפי חוק המחקר והפיתוח כנוסחו בחוק זה, בשינויים המחויבים, ובכלל זה הסדרים הנוגעים להעדפה אזורית הקבועים במסלולים כאמור; מי שקיבל הטבה במסגרת המסלולים הישנים, יראו אותו כאילו קיבל את ההטבה מהרשות בהתאם להוראות חוק המחקר והפיתוח כנוסחו בחוק זה.

²¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 168; התשע"ב, עמ' 22.
²² ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ד, עמ' 760.
²³ ס"ח התשע"ד, עמ' 778.

(ב) הסכמי שיתוף פעולה בין-לאומיים במחקר ופיתוח, לרבות הסכמים כאמור עם תאגידים רב-לאומיים, שנחתמו טרם הקמת הרשות והיו באחריות המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה או שהופעלו על ידם, יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.

(ג) הוראות סעיף 38(1) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו ערב יום התחילה, ימשיכו לחול לגבי מענקים או הלוואות המוענקים מכוח תכנית שאושרה במסלול המדען הראשי לפני יום התחילה.

(ד) לעניין מינוי המועצה הראשונה לפי סעיף 38(ד) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, יחולו הוראות הסעיף האמור בשינויים אלה:

(1) הליכים למינוי ועדת האיתור כמשמעותה בסעיף 38(ד) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, שהחלו לפני יום פרסומו של חוק זה, יראו אותם כאילו נעשו לפי אותו סעיף, ובלבד שנעשו בהתאם להוראות אותו סעיף;

(2) ועדת האיתור תקבע את אמות המידה כאמור בסעיף 38(ה) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, לפי הצעת המדען הראשי וראש אגף תקציבים במשרד האוצר.

(ה) על אף האמור בסעיף 8 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה, ניתן למנות מנהל כללי זמני לרשות (להלן – המנהל הכללי הזמני) לפני יום התחילה, בהתאם להוראות אלה:

(1) הוועדה למינוי מנהל כללי זמני (להלן – ועדת המינוי) תורכב מעובדי המדינה העתידיים לכהן במועצה, יחד עם שני נציגי הציבור שמונו לוועדת המחקר לפי סעיף 9(א)(5) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו ערב יום התחילה, ובראש ועדת המינוי יכהן המדען הראשי;

(2) על ועדת המינוי ועל חבריה יחולו הוראות סעיף 38(ו) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה;

(3) ועדת המינוי תאתר מועמדים לפי אמות מידה שנקבעו בהתאם לסעיף 8(ד) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה;

(4) על מינוי המנהל הכללי הזמני יחולו הוראות סעיף 8(ג) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה;

(5) המנהל הכללי הזמני יתמנה לתקופה של שנה או עד למינוי מנהל כללי קבוע, לפי המוקדם; אין באמור כדי למנוע את מינויו של המנהל הכללי הזמני למנהל הכללי הקבוע, ובלבד שמינוי כאמור יאושר בידי רוב של עובדי המדינה החברים במועצה וכן רוב של החברים מקרב הציבור במועצה.

(6) על אף האמור בפסקה (4), רשאית ועדת המינוי, בנסיבות מיוחדות, להאריך את הכהונה של המנהל הכללי הזמני בשנה אחת נוספת, ובלבד שטרם מונתה מועצה לרשות.

(ו) (1) למנהל הכללי הזמני יהיו נתונות הסמכויות הנדרשות להקמת התשתית הנדרשת לתחילת פעולתה של הרשות, וסמכויות אלה בלבד; בכלל זה, תהיה למנהל הכללי הזמני סמכות לקבל לעבודה ברשות עשרה עובדים לכל היותר, לתפקידים הנדרשים לשם הקמת הרשות, ובהם גם יועץ משפטי.

(2) עובדים כאמור בפסקה (1) יועסקו לתקופה שלא תעלה על שנה מיום תחילת עבודתם, ואולם רשאי המנהל הכללי הזמני להאריך בנסיבות מיוחדות את תקופת העסקתם בשנה אחת נוספת; אין בהוראות פסקה זו כדי למנוע את קבלת העובדים האמורים לעבודה ברשות בתום תקופת העסקתם הזמנית, בהתאם להליכי המינוי אשר יחולו על תפקידים אלה;

(3) בהפעלת הסמכויות האמורות בסעיף קטן זה, כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם יהיו טעונים את אישורו של נציג החשב הכללי.

(ז) עד למינוי המנהל הכללי הזמני לפי סעיף קטן (ה), רשאי המדען הראשי להפעיל את סמכויות המנהל הכללי הזמני לפי סעיפים קטנים (ו) ו-(י).

(ח) על אף האמור בסעיף 9 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(9) לחוק זה, עד תום שלוש שנים מיום התחילה או עד להחלטה אחרת של המועצה, לפי המוקדם, יראו את הוועדות שהפעילו את המסלולים הישנים כוועדות מחקר שמונו לפי הסעיף האמור.

(ט) עד תום שנה מיום מינוי כלל חברי המועצה לפי סעיף 8 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה או עד להחלטה אחרת של המועצה ביחס להוראות המסלולים הישנים, לפי המוקדם, ימשיכו לחול על המסלולים הישנים -

(1) הוראות חוק המחקר והפיתוח כנוסחו ערב יום התחילה.

(2) תקנות שהותקנו לפי סעיפים 19ב(ב1) ו-19ז, 21ג) ו-28ג) לחוק המחקר והפיתוח ותקנות בענייני אגרות שהותקנו לפי סעיף 52 לחוק המחקר והפיתוח, כנוסחן ערב יום התחילה.

(י) (1) על אף הוראות סעיף קטן (ו), בתוך 90 ימים מיום מינויו יציע המנהל הכללי הראשון של הרשות שמינתה המועצה או המנהל הכללי הזמני של הרשות שמינתה הוועדה למינוי מנהל כללי זמני, לפי העניין (בסעיף קטן זה – המנהל הכללי של הרשות), לעובדי המדען הראשי ולעובדי העמותה להתקבל לרשות כעובדי הרשות;

(2) על אף האמור בפסקה (1) -

(א) לגבי המנהל הכללי של העמותה ועובדים הכפופים לו במשריו, המנהל הכללי של הרשות יהיה רשאי להציע להם להתקבל לרשות כעובדי הרשות כאמור באותה פסקה, אך לא תחול עליו חובה לעשות זאת;

(ב) רשאי המנהל הכללי של הרשות שלא להציע לעובד להיקלט ברשות לפי אותה פסקה, מעילה שבשלה ניתן שלא לקלוט אדם כעובד בשירות המדינה.

(3) עובד המדען הראשי ועובד העמותה, שהמנהל הכללי הציע לו להתקבל לעבוד ברשות לפי הוראות פסקה (1) או (2), ישיב להצעה בתוך 21 ימים מיום קבלתה; לא השיב העובד להצעה בתוך התקופה האמורה, יראו אותו כמי שסירב להצעה.

(4) התקבל עובד לרשות לפי הוראות סעיף קטן זה, יהיה זכאי בעד עבודתו ברשות לתנאי השכר שלהם היה זכאי כדן, כעובד המדען הראשי או כעובד העמותה, לפי העניין, ערב קליטתו ברשות, ובלבד שאושר לרשות לפי הוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, להנהיג תנאים אלו.

(5) בסעיף קטן זה -

"עובד המדען הראשי" - עובד המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה;

"עובד העמותה" - עובד מרכז התעשייה הישראלי למחקר ופיתוח.

(יא) מיום התחילה ואילך תבוא הרשות במקום משרד הכלכלה ובמקום המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה, לפי העניין, לגבי כל התקשרות והתחייבות שהיו קיימות ערב יום התחילה, שהמנהל הכללי של משרד הכלכלה, חשב משרד הכלכלה והמדען הראשי, אישרו כי הן נועדו למימוש מטרות חוק המחקר והפיתוח ונועדו לצורך פעילות המדען הראשי או לצורך הפעלת המסלולים הישנים.

(יב) בסעיף זה -

"הטבות" - כהגדרתן בסעיף 5א לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(7) לחוק זה;

"המדען הראשי", "המסלולים הישנים", "מסלול המדען הראשי", "הרשות" - כהגדרתם בסעיף 4 לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(5)(ה) לחוק זה;

"המועצה" - כמשמעותה בסעיף 6(2) לחוק המחקר והפיתוח כנוסחו בסעיף 4(8) לחוק זה.

דבריו הסבר

פרק ד': מחקר ופיתוח

כללי בעשורים האחרונים הפכה ישראל למשק מוביל בחדשנות טכנולוגית ובמחקר ופיתוח תעשייתיים, כאשר המדען הראשי במשרד הכלכלה (בפרק זה - המדען הראשי) הוא הגוף הממשלתי האחראי למתן סיוע למחקר ופיתוח תעשייתי ואחראי במידה רבה להצלחת התעשייה בישראל. עם זאת, בשנים האחרונות מתחדדת ההכרה בחסמים ובאתגרים העומדים בפני התעשייה בכלל והתעשייה עתירת הידע בפרט. כדי להתמודד עם חסמים אלה ולהביא את התעשייה למיצוי מלוא הפוטנציאל שלה, נדרש להתאים את הפעילות הממשלתית בתחום זה לאתגרים החדשים, וזאת על אף ההישגים יוצאי הדופן לטובה של המדען הראשי בעשורים האחרונים. שינוי זה מתבקש במיוחד לאור העובדה שלאחר עשרים שנים שבהן המשימה העיקרית של המדען הראשי הייתה יצירה וצמיחה של התעשייה, הרי שהמשימות העתידיות מגוונות יותר ודורשות כלים מגוונים יותר מאלה הקיימים היום. משימות אלה כוללות שמירה על התחרותיות של התעשייה עתירת הידע, בד בבד עם חיבור חלקים נרחבים יותר במשק אל מנוע צמיחה זה, ותוך ניצול היכולות שהתפתחו בישראל להגדלת הפריון והתעסוקה בכלל המשק. כל אלה צריכים להתרחש תוך התמודדות עם ההאטה בתעשייה בשנים האחרונות, ואל מול תחרות עולמית הולכת וגוברת מצד מדינות רבות, מפותחות ומתפתחות כאחד, שבחרו בחדשנות כאסטרטגיית הצמיחה שלהן.

נוכח גודל המשימה וחשיבותה המשקית, נדרש שיפור משמעותי ביכולות הממשלה לספק פתרונות לכשלי השוק הקיימים בחדשנות הטכנולוגית בתעשייה. בהתאם לכך, מטרת פרק מוצע זה היא לתת

מענה לכשלים אלה באמצעות הקמת הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (בפרק זה – הרשות), שתהיה הגוף האמון על יישום המדיניות הממשלתית בתחום האמור, ובכלל זה תמיכה, עידוד וקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ותוכל לתת מענה מיטבי לאתגרים וההזדמנויות האמורים.

כיום, מפעיל המדען הראשי מסלולים למתן סיוע מכוח החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, התשמ"ד-1984 (בפרק זה – חוק המחקר והפיתוח), ומכוח סמכותה השיורית של הממשלה בענייני מחקר ופיתוח באמצעות הוראות המנהל הכללי של משרד הכלכלה. ברם, לא תמיד ניתן מענה מהיר ומלא לצרכי התעשייה במתווה זה. לכן, על פי המוצע, תוקם הרשות כתאגיד ציבורי במודל חדשני המסוגל לפעול אל מול צרכי התעשייה במהירות ויעילות. תוך שמירה על איזונים ובלמים, הבאים לידי ביטוי בהגשמת מדיניות הממשלה, והקפדה על כך שאופן פעולתה של הרשות ישרת את המטרות הציבוריות המוגדרות בחוק המחקר והפיתוח. האיזונים והבלמים הקבועים בפרק מוצע זה מבטיחים שמירה על נאותות תהליכי קבלת ההחלטות ועל כך שלא תהיה חריגה ממטרות חוק המחקר והפיתוח. בהקשר זה יש להעיר, כי מדינות מפותחות בעולם המערבי (דוגמת שבדיה, בריטניה, פינלנד, סינגפור ועוד) בחרו בדרך דומה, והעבירו את פעילות הגוף הממשלתי המקביל למדען הראשי, אל מחוץ לממשלה, כדי להקנות לו את מרחב התמרון הנדרש וכדי ליעל את פעילותו.

לצורך עמידה במשימותיה, מוצע להעניק לרשות גמישות מרבית בתכנון ובהפעלת כלי סיוע חדשים. גמישות זו חיונית לאור הבנת הייחודיות של התעשייה שאותה צריכה הרשות לקדם והסביבה התחרותית המשתנה במהירות. לתחום החדשנות בתעשייה מאפיינים וצרכים ייחודיים הנובעים מהסביבה הגלובלית וההיפר-תחרותית, מהדינאמיות הרבה, מגיוון התחומים הטכנולוגיים, ומהתלות בתשתיות מתקדמות, בשווקים חיצוניים ובמקורות מימון זרים. בנוסף, הדינאמיות והתחרותיות יכולות להביא לשינויים מהותיים ומהירים יחסית בסביבה הכלכלית שבה פועלות החברות בתעשייה, ולעתים אף לדעיכתן המהירה. לכן, שינויים אלה מחייבים גמישות מבנית ביכולת ליצור כלי סיוע חדשים, לעדכן כלים קיימים ולהפעילם ביעילות. רשות לאומית לחדשנות טכנולוגית, עם סמכויות ביצוע ומגוון כלים כאמור, תפעל בהתאם למדיניות הממשלתית שנקבעה ותאפשר את חיזוק החדשנות בתעשייה בישראל.

על פי המוצע, הקמת הרשות החדשה תתבסס על לשכת המדען הראשי במשרד הכלכלה ועל מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח (בפרק זה – מתימו"פ) – עמותה ממשלתית המהווה כיום, מכוח החלטת ממשלה, זרוע הביצוע של המדען הראשי. הרשות תפעל כגוף בעל מבנה משולב בעל שתי זרועות: מצד אחד, מועצת הרשות, שיהיו חברים בה נציגי ממשלה ונציגים מקרב הציבור, אשר תהיה אמונה על תרגום המדיניות הממשלתית לכדי תכנית פעולה, ומצד שני, הרשות עצמה שאמונה על ביצוע המדיניות באמצעות ועדות המחקר שלה. מבנה זה יאפשר מנגנון יעיל יותר בתכנון ובהפעלה של כלי תמיכה, ובמקביל ייצור מערכת של איזונים ובלמים המבטיחה כי הרשות תפעל לשם השגת המטרות הציבוריות הקבועות בחוק המחקר והפיתוח ובהתאם למדיניות הממשלה. המכלול שמתקבל הוא גוף שפועל להגשמת מטרות ממשלתיות, ובפרט מטרות חוק המחקר והפיתוח, בפיקוח ובהכוונה ממשלתיים, אך עם "ארגז כלים" משופר וחופש פעולה מאוזן לבצע את משימותיו. הפעלה נכונה של מגוון כלי הסיוע צפויה להגביר את קצב צמיחת החדשנות בתעשייה, להגדיל את שיעור המועסקים בתחומי החדשנות ואת הפיריון בענפי התעשייה המסורתית ועוד.

סעיף 4 לפסקה (2) במהלך שלושת העשורים שמאז חקיקת חוק המחקר והפיתוח, התפתחה התעשייה בישראל בכלל והתעשייה עתירת הידע בפרט, באופן משמעותי, ובהתאם לכך יש לעדכן את מטרות חוק המחקר והפיתוח. כיום, מטרת פעילות המדען הראשי, בין השאר, היא לעודד צמיחה, לתרום להגדלת הפריזון ולקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה. לכן, מוצע לתקן את סעיף המטרות בחוק המחקר והפיתוח, כך שיכלול מטרה מרכזית זו באופן מפורש תוך מתן דגש על עידוד הצמיחה, הגדלת הפריזון וקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה.

לפסקה (3)

סעיף 2 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

"אמצעי הגשמה"

2. לשם הגשמתן של מטרות חוק זה יוענקו המענקים, ההלוואות, הפטורים, ההנחות וההקלות האמורים בו (להלן - הטבות) שינתנו על יסוד תכנית מאושרת, הכל לפי המפורט בחוק זה."

לאור הקמת הרשות, שתפקידה יהיה לפעול לקידום התעשייה באמצעות מתן ההטבות האמורות כיום בסעיף 2 לחוק המחקר והפיתוח ובאמצעות מתן הטבות ושימוש בכלי סיוע נוספים, מוצע לבטל את סעיף 2 לחוק המחקר והפיתוח ולקבוע את כל האמצעים שבאמצעותם תפעל הרשות כאמור בסעיף 5א המוצע הקובע את תפקידי הרשות.

לפסקה (5)

מוצע לתקן את סעיף 4 לחוק המחקר והפיתוח, אשר בו נקבעו הגדרות שונות שנעשה בהן שימוש בחוק האמור, ולהתאימו לתיקונים המוצעים בהצעת חוק זו.

להגדרות "תכנית" ו-"תיק" - לאור העברת פעילות המדען הראשי לרשות, מוצע לעדכן את הגדרת "תכנית" ולקבוע כי היא תוגדר לפי התנאים שייקבעו במסלולי ההטבות השונים.

כמו כן, מוצע להתאים את ההגדרה "תיק" לשינוי המוצע, כך שייקבע כי תיק הוא בקשה לקבלת "הטבה" בתקופה מסוימת, וזאת במקום המונח "תמיכה" שאינו משקף נכונה את כלל ההטבות שבסמכות הרשות להעניק.

להגדרה "מוצר" - כיום, ההגדרה "מוצר" אינה כוללת את כל התוצרים של החדשנות הטכנולוגית. לפיכך מוצע לקבוע כי גם תהליך או שירות התורמים לחדשנות טכנולוגית בתעשייה ייכללו בהגדרה "מוצר", וכן להתייחס בהגדרה למונח "נכס לא מוחשי" במקום המונח "ידע", זאת כדי למנוע אי-בהירות במקומות אחרים בחוק המחקר והפיתוח שבהם נעשה שימוש במונח "ידע".

ההגדרות "הוצאות מחקר ופיתוח" ו-"שיעור הערך המוסף" מוגדרות כיום בחוק כדלקמן

"הוצאות מחקר ופיתוח" - הוצאות שהוצאו בביצוע מחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת, שלגביהן קבעה ועדת המחקר בכללים שפורסמו ברשומות, כי ניתן להביאן בחשבון;

"שיעור הערך המוסף" - סכום עלויות ייצור המבוצע במדינה מסוימת, בניכוי עלויות שיובאו לצורך הייצור לאותה מדינה, ביחס למחיר המוצר בשער המפעל;"

מוצע לבטל את שתי ההגדרות האלה, שכן הרשות אשר תקבע הוראות שונות, תקבע גם הוראות לעניין ההוצאות שניתן להביאן בחשבון. כמו כן, במסגרת התיקון המוצע מתייטר השימוש בהגדרת "שיעור הערך המוסף", ולכן מוצע למחוק אותה.

מוצע להוסיף מספר הגדרות לחוק המחקר והפיתוח לאור התיקון המוצע. כך, מוצע להגדיר את המושג "חדשנות טכנולוגית", המשמש כמושג רוח בתעשייה בשנים האחרונות, כך שיכלול בתוכו מחקר או פיתוח, המוגדרים כל אחד בנפרד כבר כיום בחוק המחקר והפיתוח. בנוסף, מוצע להגדיר "מוסד להשכלה גבוהה", כך שיכלול מוסדות להשכלה גבוהה שהם בעלי הכרה לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, מוסדות שהם בעלי היתר לפי סעיף 21א לאותו חוק וכן מוסדות שהתואר שלהם מוכר לפי סעיף 28א לאותו חוק.

בשל העברת פעילות המדען הראשי לרשות, מוצע להגדיר "מסלול חוק המו"פ" כמסלול הטבות שמכוחו ניתנו אישורים לתכניות לפי פרק ד' לחוק המחקר והפיתוח, כנוסחו לפני יום התחילה המוצע של פרק זה - " בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015). כמו כן מוצע להגדיר את "המסלולים הישנים" כמסלולי הטבות שהופעלו על ידי המדען הראשי או לשכת המדען הראשי, בין מכוח חוק המחקר והפיתוח ובין אם לאו, לפני יום התחילה האמור, לרבות מסלול חוק המו"פ האמור. מסלולים ישנים אלה כוללים, בין השאר, גם מסלולים שהופעלו מכוח הוראות המנהל הכללי של משרד הכלכלה.

לפסקה (6)

מוצע לשנות את כותרת פרק ג' לחוק המחקר והפיתוח, כך שבמקום להתייחס למינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה, כותרת הפרק תתייחס לרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית שמחליפה את המינהל האמור.

לפסקה (7)

לסעיפים 5 עד 5ג המוצעים

מוצע להקים את הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, אשר תפעל כתאגיד ציבורי במקום המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה (בפרק זה – המינהל).

כמו כן, מוצע לקבוע את תפקידי הרשות, כך שכל מסלול הטבות שתקבע יגשים אחת או יותר ממטרות חוק המחקר והפיתוח, ויביא לעידוד, לקידום, לתמיכה ולסיוע לחדשנות הטכנולוגית בתעשייה ולפיתוח התשתיות הנדרשות לכך. הרשות תפעל בין השאר באמצעות מתן הטבות מגוונות במסגרת מסלולי הטבות, כגון מענקים, הלוואות, פטורים, הנחות, הקלות, ערבויות שלא לפי חוק ערבויות המדינה, התשי"ח-1958, שימוש בכל האמצעים שהפעיל המינהל ערב כניסת התיקון לתוקף, ואף הפעלת כלי סיוע נוספים, מלבד השקעה ישירה במניות של חברות. כל זאת בהתאם לצרכים הנדרשים לפיתוח התעשייה ולאלה שיידרשו בעתיד. יובהר כי רכישת מניות תוכל להתבצע רק במקרים שבהם תפעל הרשות במסגרת של שותפות בביצוע פעילותה כמו כן יובהר כי הרשות תוכל לפעול אף באמצעות קרנות.

כדי להתוות את אופן הפעולה הכללי של הרשות, כך שתוכל לעמוד בקצב של התפתחות התעשייה, מוצע להעניק לה את היכולת ליזום, לנהל ולעשות שימוש במגוון אמצעים ביעילות, בגמישות ובקצב המתאים לשוק.

בנוסף מוצע לקבוע כי הרשות היא גוף ביצועי הפועל בהתאם למדיניות הממשלה כפי שנקבעה בהחלטותיה, או לפי מדיניות שר הכלכלה כפי שתימסר לה בכתב, לרבות באמצעות המדען הראשי, ככל שמדיניות זו לא נקבעה על ידי הממשלה.

עוד מוצע לקבוע כי הרשות תהיה תאגיד כשר לכל פעולה, זכות וחובה משפטית, וכי היא תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (בפרק זה – חוק מבקר המדינה) וכך היא תהיה כפופה לחוק האמור.

לסעיף 15 המוצע

מוצע לקבוע כי הרשות, מעצם אופייה כתאגיד ציבורי, תנהג בהתאם לעקרונות השוויון, הייצוג ההולם, השקיפות, הפומביות וטוהר המידות בכל הנוגע לקבלת עובדים, על פי נהלים שתקבע מועצת הרשות ובהתחשב באופי המשרה הספציפית.

לפסקה (8)

לסעיף 6 המוצע

מוצע להחליף את סעיף 6 לחוק המחקר והפיתוח שעוסק ברשויות המינהל, ולקבוע כי האורגנים של הרשות יהיו מועצת הרשות (בפרק זה – המועצה), המנהל הכללי של הרשות וועדות המחקר. וזה נוסחו של סעיף 6 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע להחליפו:

"רשויות המינהל

6. אלו רשויות המינהל:

(1) ראש המינהל;

(2) ועדת המחקר;"

לסעיפים 7 ו-8 המוצעים

כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר לפרק זה, הרשות שתוקם תהיה בעלת מבנה שיעניק לה גמישות ועצמאות הנחוצים כדי לקדם את התעשייה מחד גיסא, וכדי להבטיח פיקוח נאות של הממשלה מאידך גיסא. בהתאם לכך, מוצע להחליף את סעיפים 7 ו-8 לחוק המחקר והפיתוח שעניינם ראש המינהל ותפקידיו, ולקבוע כי המדען הראשי במשרד הכלכלה, שהוא עובד המדינה בכיר הנמנה על הנהלת משרד הכלכלה, ישמש בתוקף תפקידו כמדען ראשי, גם כראש הרשות. כמו כן, כדי להעמיק את המתאם בין מדיניות הממשלה לפעילות הרשות והפיקוח עליה, הן ברמה הכללית והן ברמה היישומית הפרטנית, וכן כדי לשמר את הקשר בין הרשות לממשלה בכלל ולמשרד הכלכלה והנהלתה בפרט, מוצע לקבוע כי ראש הרשות, בנוסף להיותו יושב ראש וחבר מועצת הרשות, ישמש גם יושב ראש וחבר בוועדות המחקר של הרשות.

יש להבחין כי יש משמעות לשני "כובעיו" של אדם המשמש, מחד גיסא, כמדען הראשי, עובד בכיר במשרד הכלכלה, ומאידך גיסא, מתוקף תפקידו כמדען ראשי במשרד הכלכלה - כראש הרשות. כך, בין השאר, בביצוע תפקידיו כמדען ראשי יהיה כפוף להנחיות השר הממונה עליו ויהיה חלק מהנהלת משרד הכלכלה ומפעולותיה. בנוסף, כעובד המדינה הוא כפוף לדינים החלים על כלל עובדי המדינה. מנגד, בפעולתו כראש הרשות, עליו לפעול להבטחת מילוי תפקידה של הרשות שהיא תאגיד שהוקם בחוק ולטובת הרשות, זאת כאשר תפקידה העיקרי של הרשות הוא לפעול ליישום מדיניות הממשלה, ואם לא נקבעה מדיניות כאמור - מדיניות משרד הכלכלה, לרבות כפי שנמסרה לרשות באמצעות המדען הראשי.

עוד מוצע לקבוע את תפקידי המדען הראשי. כמדען ראשי במשרד הכלכלה המשמש כאמור גם כחוליה המקשרת בין הממשלה ובין הרשות, ומכאן חשיבותו הרבה במסגרת התיקון המוצע. מוצע לקבוע כי מתוקף תפקידו כמדען ראשי, בין השאר, הוא ייעץ לממשלה בכל הקשור ביישום מטרות החוק, יעקוב אחר תהליכים ושינויים בארץ ובעולם בכל הנוגע לחדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל ומחוצה לה, ימליץ לפני כל רשות המוסמכת לכך בדבר הענקת הטבות העשויות לסייע בהגשמת מטרות החוק בתחומים שבסמכות אותה רשות, וידווח לממשלה, אחת לשנה, על ממצאיו והמלצותיו ביחס לקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה והמלצותיו באשר לפעולות הנדרשות על ידי הרשות והממשלה על מנת להגשים את מטרות חוק המחקר והפיתוח.

וזוה נוסחם של סעיפים 7 ו-8 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע להחליפם כאמור:

"ראש המינהל

7. (א) המדען הראשי במשרד התעשייה והמסחר יהיה ראש המינהל; ראש המינהל יהיה בתוקף תפקידו חבר ויושב ראש ועדת המחקר.

(ב) סגן ראש המינהל, שראש המינהל מינה אותו לחבר ועדת המחקר לפי סעיף 9(א)(2) יהיה ממלא מקום יושב ראש ועדת המחקר.

תפקידי ראש המינהל

8. (א) ראש המינהל ממונה על ביצוע החלטות ועדת המחקר ויפעל בשמה.

(ב) כל שיש להגישו לוועדת המחקר יוגש באמצעות ראש המינהל וכל הודעה מטעמה תימסר על

ידיו."

לסעיף 8א המוצע

מוצע לקבוע כי לרשות תהיה מועצה שתפקידה יהיו כדלקמן: לקבוע כלים ליישום המדיניות הממשלה, או שר הכלכלה, לפי העניין, וזאת לאור תפקידה הביצועי של הרשות; לפקח על התנהלות יעילה ותקינה של הרשות; לדון בתכניות עבודה של הרשות, לאשרן ולעקוב אחר יישומן; לאשר את התקציב המינהלי של הרשות, בשונה מתקציב מסלולי ההטבות שנקבע במסגרת חוק התקציב השנתי; לעקוב ברציפות אחר הגשמת המדיניות שקבעה הממשלה, התכניות והתקציבים של הרשות; לדון בטיוטת הדוחות הכספיים של הרשות ובהערות רואה החשבון המבקר לגביה, ולדון לגבי הדוחות הכספיים של הרשות, בכל פרט שלגביו הסתייג רואה החשבון המבקר, העיר הערה או נמנע מלחות

דעתו; לקבוע מסלולים להענקת הטבות לפי החוק ואת הוראותיהם ותנאיהם (בפרק זה – מסלולי הטבות), כאשר לעניין זה רשאית המועצה להסמיך את ועדות המחקר לגבש נהלים ליישום מסלולי ההטבות; לגבש נהלים ביחס לסדרי עבודת ועדות המחקר ולקבוע את תנאי העבודה והתנאים הסוציאליים האחרים של עובדי הרשות, ובכלל זה המנהל הכללי, המשנה למנהל הכללי וסגניו, מנהלי האגפים, מנהל ענייני הכספים, המבקר הפנימי והיועץ המשפטי.

תפקידי רוחב אלה מבטאים את מעמדה של המועצה כגוף המתווה את פעילות הרשות, מפקח על הרשות ובעל הסמכות העליונה בה. בנוסף, לאורך התיקונים השונים המוצעים בחוק המחקר והפיתוח, מנויים תפקידי משנה נוספים שעל המועצה לבצע. לפיכך, מוצע לקבוע במפורש כאחד מתפקידי המועצה כי עליה לבצע כל תפקיד אחר שהוטל עליה לפי חוק המחקר והפיתוח ושאינו מנוי בסעיף מוצע זה.

לסעיף 8ב המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה תמנה שמונה חברים, הן עובדי המדינה והן חברים מקרב הציבור, באופן שייווצר תמהיל שהוא מאוזן ומקצועי מחד גיסא, ומבטיח מעורבות ממשלתית בגיבוש כלי עבודתה של הרשות ופיקוח נאות של הממשלה על הרשות מאידך גיסא. מוצע לקבוע כי לא יראו עובד המדינה העוסק במסגרת תפקידו בתחום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד, זאת מתוך מטרה כי עובדי המדינה המצויים בתחום יכהנו במועצה.

כמו כן, מוצע לקבוע כי על המועמדים לכהן כחברי המועצה מקרב הציבור לעמוד בתנאי הכשירות הבסיסיים הקבועים בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (בפרק זה – חוק החברות הממשלתיות). עוד מוצע לקבוע כי כחברים מקרב הציבור במועצה, יכהנו מי שמילאו תפקידים בכירים בתעשייה עתירת הידע, בתחום המימון של תעשייה זו או בתחום המחקר והפיתוח והם בעלי מוניטין וותק באחד או יותר מתחומים אלה. אחד לפחות מהחברים מקרב הציבור יהיה מי שמילא תפקיד בכיר במחקר ופיתוח בתעשייה.

מוצע כי החברים מקרב הציבור במועצה ימונו בידי שר האוצר ושר הכלכלה (בפרק זה – השרים) על פי המלצת ועדת איתור, שבה יהיו חברים ראש הרשות שיהיה יושב ראש הוועדה, נשיא התאחדות התעשיינים, איש סגל אקדמי בכיר במוסד להשכלה גבוהה בישראל שימנו השרים לפי המלצת ראש הרשות והממונה על התקציבים במשרד האוצר, חבר נוסף שימנה שר הכלכלה לפי המלצת המדען הראשי, בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת ידע או בתחום המימון של תעשייה זו, וחבר נוסף שימנה שר האוצר לפי המלצת הממונה על התקציבים במשרד האוצר, שהוא בעל ניסיון משמעותי בחדשנות טכנולוגית בתעשייה או שמילא תפקיד בכיר בתעשייה עתירת ידע או בתחום המימון של תעשייה זו. ועדת האיתור תקבע את אמות המידה הנדרשות לבחירת מועמדים, לפי הצעת המועצה כך שיביאו לבחירת מועמדים בעלי ניסיון משמעותי הקשור בתחומי פעולתה של הרשות. תהליך זה, כמו גם הרכב הוועדה, יבטיחו כי מינוי החברים יעשה בצורה מקצועית ועניינית. החלטות ועדת האיתור יתקבלו ברוב קולות ובמקרה של קולות שקולים יינתן קול נוסף ליושב ראש הוועדה.

בדומה למה שקיים כיום ביחס לנציגי ציבור בוועדת המחקר, מוצע לקבוע כי כהונה של חברים מקרב הציבור תוגבל לתקופה של שלוש שנים, ולכהונה אחת נוספת כאמור לכל היותר.

עוד מוצע להחיל על חברי המועצה הוראות שונות בחוק שעניינן הפסקת כהונה, סודיות, ניגוד עניינים והחלת חיקוקים שונים על חברי מועצה שאינם עובדי המדינה, כפי שהן מוחלות על חברי ועדות מחקר, בשינויים המחויבים.

לסעיף 8 המוצע

בדומה לקבוע בחוקים אחרים המסדירים הקמתם של תאגידים, מוצע לקבוע כי חבר המועצה שאינו עובד גוף מתוקצב או עובד גוף נתמך כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (בפרק זה – חוק יסודות התקציב), יהיה זכאי לגמול בעד כל ישיבת מועצה או ישיבת ועדת משנה של המועצה, בתנאים ובשיעור שייקבעו בכללים שיקבע שר האוצר. חבר המועצה שאינו זכאי לגמול לפי האמור, יהיה זכאי לקבל החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בישיבות המועצה או ועדה מוועדותיה, בתנאים ובשיעורים שיקבע שר האוצר, ובלבד שאינו זכאי לקבל ממקור אחר החזר הוצאות.

לסעיף 18 המוצע

כדי להבטיח את פעילות הרשות והליך קבלת החלטות תקין, מוצע לקבוע סדרי עבודה שונים למועצה. כך מוצע לקבוע כי ראש הרשות יכנס את המועצה ארבע פעמים בשנה לפחות, כאשר הוא ימנה ממלא מקום מבין חברי המועצה לעניין כינוס וניהול ישיבות המועצה בהיעדרו בלבד. כמו כן מוצע לקבוע כי המניין החוקי לישיבות המועצה יהיה ראש הרשות או ממלא מקומו, חבר המועצה שהוא עובד משרד האוצר וחבר מקרב הציבור. בנוסף מוצע לקבוע כי החלטות המועצה יתקבלו ברוב של חברי המועצה המשתתפים בישיבה, ואם היו הקולות שקולים, תכריע עמדתו של יושב ראש המועצה, אם הוא השתתף בישיבה (לממלא מקומו לא יהיה קול נוסף במקרים שבהם יושב ראש המועצה ייעדר).

כדי להבטיח כי מדיניות הממשלה תבוא לידי ביטוי בהחלטות המועצה, מוצע לקבוע כי דיון במועצה על אישור מסלול הטבות, שינוי או ביטולו, מחייב את נוכחות כל עובדי המדינה החברים במועצה. ברם, כדי לאפשר למועצה לפעול באופן רציף, מוצע לקבוע בעניין זה כי אם נעדרו עובדי המדינה החברים במועצה, כולם או חלקם, משתי ישיבות רצופות שעניינן אישור מסלול הטבות, שינוי או ביטולו, תהיה רשאית המועצה בישיבה השלישית לדון ולהחליט בנושאים האמורים גם בהעדר עובדי המדינה החברים במועצה, כולם או חלקם.

כדי לאפשר את פעילותה של המועצה, מוצע לקבוע כי קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף פעולותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של אחד מחברי המועצה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו של אחד מחברי המועצה, ובלבד שמכהנים בה כדין רוב חברי המועצה.

עוד מוצע לקבוע הוראה המטילה חובה על המועצה לתעד את ישיבותיה והחלטותיה בפרוטוקול, וכי היא תוכל לקבוע לעצמה את סדרי עבודתה ככל שאלה לא נקבעו לפי חוק המחקר והפיתוח.

לסעיף 8 המוצע

הרשות מהווה גוף ביצועי הפועל בהתאם למדיניות הממשלה, כפי הוסבר לעיל. לפיכך מוצע לקבוע כי החלטת מועצה בדבר אישור, שינוי או ביטול מסלול הטבות, המהווה החלטה מהותית ביחס לפעולת הרשות, תובא בפני השרים בתוך שבעה ימים מקבלתה. השרים יוכלו להתנגד להחלטה כאמור בתוך 14 ימים מיום שזו נמסרה להם. אם לא התנגדו השרים בתקופת הזמן האמורה – תיכנס החלטת המועצה האמורה לתוקף.

עוד מוצע לקבוע כי החלטת מועצה בדבר אישור, ביטול או שינוי מסלולי הטבות, שהתקבלה בהיעדר כל חברי המועצה שהם עובדי משרד הכלכלה או כל חברי המועצה שהם עובדי משרד האוצר, תיכנס לתוקף רק לאחר אישור של השר שעובדי משרדו לא נכחו בעת קבלת ההחלטה במועצה או אם לא התנגד אותו שר בכתב להחלטה - בתום 60 ימים מקבלת ההחלטה, לפי המוקדם.

גם סעיף זה מביא לידי ביטוי את העובדה שלשרים נתונה הסמכות, באמצעות התנגדותם, להגשים את מדיניות הממשלה ולהבטיח את קיומה.

לסעיף 18 המוצע

כדי לאפשר לכל חבר מועצה למלא את תפקידו באופן המיטבי, וכדי לתת בידי חבר המועצה כלים לפיקוח יעיל על התנהלות הרשות, מוצע לקבוע כי לכל חבר מועצה תהיה הזכות לבדוק את מסמכי הרשות ואת רישומיה ולבדוק את נכסי הרשות ואת התחייבויותיה, ככל שהדבר דרוש למילוי חובותיו כחבר המועצה. הסדר דומה קיים כבר כיום בסעיף 265(א) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (בפרק זה – חוק החברות).

לסעיף 28 המוצע

לוועדת הביקורת תפקיד מרכזי בחשיבותו בפעילותו של תאגיד, והיא מהווה רובד נוסף של פיקוח על פעולת התאגיד והנהלתו. מוצע לקבוע כי המועצה תמנה, מבין חבריה, ועדת ביקורת, ואולם מוצע לעבות את תפקידה של ועדת הביקורת ולהטיל עליה תפקידים נוספים. מוצע לקבוע שיהיו שלושה חברים בוועדת הביקורת: אחד מקרב עובדי המדינה החברים במועצה ושני חברים מקרב הציבור, וכן לקבוע כי ראש הרשות לא יהיה חבר ועדת הביקורת.

מוצע לקבוע את תפקידי ועדת הביקורת כמפורט להלן: לעמוד על ליקויים בניהול הרשות ולהציע למועצה דרכים לתיקונם; לבחון את מערך הביקורת הפנימית של הרשות ואת תפקודו של המבקר הפנימי, וכן לבחון אם עומדים לרשותו המשאבים והכלים הנחוצים לו לצורך מילוי תפקידו; לדון בדוחות של המבקר הפנימי ובדוחות מבקר המדינה; לבחון את תכנית העבודה של המבקר הפנימי ולהעבירה לאישור המועצה, ולהחליט אם לאשר פעולות ועסקאות הטעונות אישור לפי סעיף 15 לחוק המחקר והפיתוח.

כמו כן מוצע כי יושב ראש ועדת הביקורת יכנס את הוועדה לדון בנושאים שיועמדו על סדר יומה,

וכי הגורמים שיהיו רשאים להעלות נושאים לדיון בוועדת הביקורת, הם יושב ראש ועדת הביקורת, חבר ועדה אחר, המועצה, המנהל הכללי והמבקר הפנימי.

כדי לשמור על עצמאותה של ועדת הביקורת, מוצע כי מי שאינו חבר בוועדה לא יהיה נוכח בישיבותיה בעת דיון ובעת קבלת החלטות, אלא אם כן נקבע כי הוא נדרש לשם הצגת נושא מסוים או לשם ניהול התקין של הישיבה. ואולם המבקר הפנימי והיועץ המשפטי של הרשות, שהם שומרי סף שלה, יקבלו הודעות על קיום ישיבות ועדת הביקורת ויהיו רשאים להשתתף בהן. כמו כן מוצע כי רואה החשבון המבקר של הרשות יקבל הודעה בנוגע לישיבה של ועדת הביקורת הנוגעת לביקורת הדוחות הכספיים, והוא יהיה רשאי להשתתף בישיבה כאמור.

עוד מוצע כי ועדת הביקורת תגיש למועצה ולמנהל הכללי דוח על פעילותה, אחת לשנה לפחות.

לסעיף 8 המוצע

תפקידו של המנהל הכללי של הרשות לנהל את הרשות והוא האחראי לכך שהרשות תמלא את ייעודה. לפיכך יש חשיבות מכרעת לכך שהמנהל הכללי יהיה בעל כישורים ומיומנויות גבוהים ביותר. בהתאם לכך מוצע כי המנהל הכללי ימונה בידי המועצה, מתוך רשימת מועמדים שעליהם המליצה ועדת איתור שתמונה מקרב חברי המועצה. למנהל הכללי יהיו נתונות כל סמכויות הניהול והביצוע של הרשות, לרבות גיבוש תכניות עבודה ברשות והוא יהיה נתון לפיקוחה של המועצה.

עוד מוצע להחיל על מינוי המנהל הכללי את הוראות סעיף 37(ב) ו-(ג) לחוק החברות הממשלתיות שעניינו תנאי כשירות לכהונת מנהל כללי בחברה ממשלתית, בשינויים המחויבים, והוא יעשה לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים לפי סעיף 18 לחוק האמור.

בנוסף מוצע לקבוע כי ראש הרשות, שיעמוד בראש ועדת האיתור למינוי המנהל הכללי, יקבע את אמות המידה לאיתור מועמדים לתפקיד, בהסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

לפסקה (9)

כיום פועלת מכוח חוק המחקר והפיתוח ועדת מחקר אחת בהרכב קבוע, וזאת על אף ריבוי מסלולי ההטבות הקיימים, הנוגעים לענפים שונים ומגוונים בתעשייה. כדי לשפר את תפקוד ועדות המחקר ולהפוך אותן למקצועיות יותר, מוצע לקבוע כי לרשות יהיו מספר ועדות מחקר, שכל אחת מהן תוסמך לגבי מסלול הטבות אחד או יותר.

עוד מוצע לקבוע כי ועדות המחקר יהיו בנות תשעה חברים, כאשר בהרכבן הבסיסי יהיו ראש הרשות שיכהן כיושב ראש הוועדה, המנהל הכללי של הרשות, עובד הרשות שימנה המנהל הכללי של הרשות, עובד משרד הכלכלה בעל תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הוועדה ושני נציגי משרד האוצר – אחד שימנה הממונה על התקציבים ואחד שימנה החשב הכללי. נוסף על כך יכהנו בוועדות שלושה חברים מקרב הציבור, בהתאם למסלול ההטבות הספציפי. מוצע לקבוע כי תנאי הכשירות לחברים מקרב הציבור הוא ניסיון משמעותי בתחום הנוגע למסלול ההטבות שבו עוסקת הוועדה, ולפחות אחד מהם

יהיה בעל ניסיון בתחום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה. בחירת נציגי הציבור תיעשה על ידי ועדת משנה שתקים המועצה.

כמו כן, מוצע להחיל הוראות לעניין תשלום גמול על השתתפותם של חברים מקרב הציבור בדיוני וועדות המחקר, בדומה להוראות שנקבעו לגבי חברים מקרב הציבור במועצה, בשינויים המחויבים.

בנוסף, כדי להקל על פעילות ועדות המחקר, וכדי לאפשר התאמתן לסוגי פעילויות שונים של מסלולי ההטבות ולאפשר להן מרחב פעולה, מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לשנות את הרכב ועדות המחקר, ובדומה לקבוע כיום בחוק המחקר והפיתוח, להסמיך את ראש הרשות למנות ועדות משנה מקרב חברי ועדות המחקר, ולקבוע את פעולות העזר שיוכלו ועדות המשנה לבצע.

לאור האמור מוצע, בסעיף 9 לחוק המחקר והפיתוח, להחליף את סעיף קטן (א). וזה נוסח סעיף קטן (א) שמוצע להחליפו כאמור:

"(א) ועדת המחקר תהיה בת תשעה חברים, ואלה הם:

(1) ראש המינהל;

(2) סגן מסגני ראש המינהל, שמינה ראש המינהל;

(3) שני נציגי משרד התעשייה והמסחר, בעלי תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הועדה,

שימנה שר התעשייה והמסחר מבין עובדי משרדו;

(4) שני נציגי משרד האוצר, שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו;

(5) שני נציגי ציבור, מקרב התעשיינים, שימנו השרים, ובמידת האפשר, אחד מהם יהיה בעל

השכלה בתחום מדעי הטבע והטכנולוגיה;

(6) נציג ציבור, שאינו עובד המדינה, בעל ניסיון בניהול עסקי או תעשייתי של לפחות עשר

שנים, שימנו השרים."

לפסקה (10)

כדי למנוע מצב שבו יהיו חברים שמכהנים בוועדה אך למעשה אינם תורמים לפעילותה, או מונעים את פעילותה הרציפה, מוצע לקבוע כי חבר ועדת מחקר שנעדר מארבע ישיבות רצופות או משש ישיבות בשנה, יחדל לכהן בוועדה, אלא אם כן הודיעו השרים לרשות שהייתה סיבה מוצדקת להעדרו. הסדר זה מוחל בדומה להסדר החל על דירקטורים בחברות ממשלתיות. כמו כן, יחדל לכהן בוועדה חבר שנתקיימו בו אחת הנסיבות הפוסלות אדם מלהיות חבר המועצה, כקבוע בחוק החברות הממשלתיות ביחס לחברי מועצה בתאגידים שהוקמו בחוק.

בנוסף, כיום קובע חוק המחקר והפיתוח כי חבר ועדת המחקר שהוגש נגדו כתב אישום כאמור בסעיף 9א(2) לאותו חוק, יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו. כדי להציב סטנדרט התנהגות ראוי לנושא המשרה הבכירים ברשות, מוצע לקבוע הסדר מחמיר יותר שלפיו חבר מועצה או חבר ועדה החשודים בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הם ראויים להיות חבר מועצה או חבר ועדה, לפי העניין, יחדלו מלכהן בתפקידם, וזאת עוד בטרם הוגש נגדם כתב אישום.

לפסקה (11)

סעיף 10 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

"תפקידי ועדת המחקר

10. (א) אלה תפקידי ועדת המחקר:

- (1) להחליט בדבר מתן אישור לתכניות (להלן – אישור) במסגרת תקציב המדינה ולקבוע תנאים לאישורן וכן להחליט בדבר מתן הטבות לתכניות ושיעורן;
- (2) לקבוע, באישור השרים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, ובמסגרת התקציב שאושר לכך בחוק התקציב לאותה שנת כספים, מסלולי הטבות נוספים לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה, בהתאם למטרות חוק זה, ולפרסמם ברשומות;
- (3) לקבוע, באישור ועדת הכספים של הכנסת, תנאים ואמות מידה למתן הטבות ואת שיעורן, בהתאם למטרות חוק זה (בסעיף זה – הכללים); הכללים יפורסמו ברשומות;
- (4) (נמחק)
- (5) להמליץ לפני כל רשות מוסמכת לכך, שתעניק, במסגרת החיקוקים שבתחום סמכותה או שהיא ממונה על ביצועם ובמסגרת אמות המידה שקבעה ועדת המחקר לאישור תכניות, הנחה, הקלה, רשיון או הלוואה העשויים לסייע להגשמתן של מטרות חוק זה."

מוצע לבטל את הסעיף האמור ולעדכן את תפקידי ועדות המחקר, בהתאם לשינוי המבני המוצע, ולנוכח תפקודן של ועדות המחקר כאורגן המקצועי ברשות האמון על יישום הוראות מסלולי ההטבות השונים שתקבע המועצה. ככאלה, מוצע לקבוע, בדומה לעקרון הכללי הקבוע כבר היום ביחס לוועדת המחקר, כי ועדות המחקר יחליטו בדבר הענקת הטבות בהתאם להוראות מסלולי ההטבות שתקבע המועצה ועל פי התקציב שהוקצה להפעלתם, ויהיו רשאיות לקבוע תנאים שונים ביחס למתן ההטבות, לרבות תנאים מוקדמים לכניסת החלטת הוועדה לתוקף, תנאים לביצוע האישור על ידי מקבל האישור, אבני דרך להתקיימות האישור או מתן ההטבה על ידי הרשות, והכל בכפוף להוראות מסלולי ההטבות שקבעה המועצה. יובהר כי מסלולי הטבות שנקבעו מכוח סעיף 10(א) (2) לחוק המחקר והפיתוח, ימשיכו להיות בתוקף כמסלולי הטבות שבסמכות המועצה.

למען הסר ספק, מוצע לקבוע במפורש כי כל שינוי בפעילות שבשלה ניתנה הטבה שאושרה בידי ועדת מחקר במסגרת מסלול הטבות, טעון אישורה מראש.

לפסקה (12)

מוצע לקבוע מניין חוקי מאוזן בישיבות ועדות המחקר, כך שיהיו חברים בו יושב ראש הוועדה, ולפחות אחד מעובדי המדינה ואחד מנציגי הציבור בוועדה.

בשל ריבוי המשימות של ראש הרשות, מוצע לקבוע כי המנהל הכללי של הרשות ישמש ממלא מקומו כיושב ראש בוועדות המחקר, באופן שיאפשר את תפקוד הוועדות באופן שוטף, אלא אם כן נקבע אחרת על ידי המועצה בהוראות מסלול ההטבות.

לעניין חברותו בוועדת מחקר כאמור, מוצע לקבוע כי ראש הרשות רשאי לוותר על חברותו ולמנות

לעצמו ממלא מקום זמני או קבוע, שהוא עובד משרד הכלכלה הכפוף לו בתפקידו כמדען ראשי. הוראה זו תשמור על האיזון בוועדה בין חברים מקרב הציבור ובין חברי וועדה שהם עובדי המדינה. במקרה זה המנהל הכללי של הרשות ישמש יושב ראש ועדת המחקר ולא עובד משרד הכלכלה שצוין לעיל, אולם ראש הרשות יהיה ראשי לחזור לכהונתו כחבר וכיושב ראש הוועדה, לפי שיקול דעתו ובכל עת.

כמו כן, לאור התיקון המוצע שבמסגרתו נקבעת המדיניות בממשלה ומסלולי הטבות נקבעים במועצה בהתאם למדיניות האמורה, מתייטר הצורך בסעיף קטן (ב) של סעיף 10א לחוק המחקר והפיתוח, ועל כן מוצע לבטלו. וזה נוסח סעיף קטן (ב) האמור שמוצע לבטלו:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), בעת קבלת החלטות בנושאי מדיניות, מסלולי הטבות חדשים וקביעת תנאים ואמות מידה למתן הטבות וקביעת שיעורן, יהיו נוכחים לפחות ארבעה נציגי ממשלה, ובהם יושב ראש ועדת המחקר ונציג ציבור אחד."

לפסקה (13)

מוצע לקבוע כי הסמכות באשר לגילוי מדיוני ועדת מחקר או מחומר שנמסר לה, תהיה נתונה לראש הרשות או למועצה.

כמו כן מוצע להחליף את סעיף קטן (ג) של סעיף 14 לחוק המחקר והפיתוח ולקבוע כי המועצה כגוף המפקח ברשות ובעל הסמכות העליונה בה, תהא האורגן שיגבש נהלים לעניין שמירת הסודיות בפעילות הרשות האורגנים שלה, וגורמים הפועלים מטעמים ועבורם, ובכלל זה בקשות למתן הטבות ואישורים הניתנים לפי החוק האמור ובשים לב לדיני הקניין הרוחני הנוהגים בישראל. וזה נוסח סעיף קטן (ג) של סעיף 14 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע להחליפו כאמור:

"(ג) ראש המינהל ראשי לקבוע כללים בדבר שמירת הסודיות של התכניות, אישורן, והמעקב אחר ביצוען."

לפסקה (14)

מוצע להוסיף לחוק המחקר והפיתוח את פרקים ג' 1 עד ג' 5 כמפורט להלן:

פרק ג' 1: חובת זהירות וחובת אמונים של נושא משרה ברשות

כללי

במטרה לחזק את הממשל התאגידי ברשות, מוצע להחיל על נושאי המשרה ברשות הוראות שעניינן חובת זהירות וחובת אמונים של נושאי משרה. הוראות אלה מבוססות על הוראות חוק החברות, בשינויים המחויבים מאופיו של התאגיד הציבורי.

לסעיף 15 במוצע

מוצע לאמץ את ההגדרה הקבועה ל"נושא משרה" בחוק החברות, בהתאמות הנדרשות. בהקשר זה יובהר כי חבר מועצה משמעו חבר במועצת הרשות. גם ההגדרה של "עניין אישי" לקוחה בעיקרה מחוק החברות, בשינויים המחויבים.

לסעיף 15ג המוצע

מוצע לעגן את חובת הזהירות החלה על נושאי משרה מכוח הוראות סעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], זאת בדומה להוראה הקבועה בסעיף 252 לחוק החברות. בנוסף, מוצע להבהיר, בדומה לקבוע בחוק החברות, שאין בעיגון חובת הזהירות כלפי הרשות כדי למנוע את קיומה של חובת זהירות של נושא המשרה כלפי אדם אחר.

לסעיף 15ד המוצע

לגבי רמת האחריות של נושאי משרה, מוצע לאמץ את המודל הקבוע בסעיף 253 לחוק החברות. מודל זה מציב אמת מידה של נושא משרה סביר, המתאימה גם לנושא משרה בתאגיד שהוקם בחוק.

לסעיף 15ה המוצע

מוצע לעגן את חובת האמונים שבה חבים נושאי המשרה ברשות מכוח דיני המינהל הציבורי ובדומה לחובה שבה חבים נושאי משרה בחברה המעוגנת בסעיף 254 לחוק החברות. כיוון שעסקינן בגוף ציבורי, חובת האמונים עניינה לפעול להגשמת תכליתה של הרשות, ולא להשאת רווחי החברה כמו חברה עסקית.

למרות החובה לפעול להגשמת תכלית הרשות, מוצע לקבוע כי חבר מועצה שהוא עובד המדינה רשאי להביא בחשבון במסגרת שיקוליו גם את מדיניות הממשלה שנקבעה ואת מדיניות המשרד הממשלתי שבו הוא עובד, ולא יראו אותו כמצוי בניגוד עניינים בשל כך בלבד.

כמו כן מוצע להבהיר כי אין בעיגון חובה זו כדי למנוע את קיומה של חובת אמונים של נושא המשרה ברשות כלפי אדם אחר.

לסעיף 15ו המוצע

מוצע להבהיר כי נושא משרה ברשות יחויב להודיע ליושב ראש המועצה או למנהל הכללי של הרשות, על חשש לניגוד עניינים שהוא מצוי בו, ולפעול לפי הנחיותיהם.

לסעיף 15ז המוצע

בדומה להוראה הקבועה בסעיף 256 לחוק החברות, מוצע כי על הפרת אמונים של נושא משרה כלפי הרשות יחולו הדינים החלים על הפרת חוזה, בשינויים המחויבים. כמו כן מוצע כי בלי לגרוע מהאמור, יראו נושא משרה שהפר חובת אמונים כלפי הרשות כמי שהפר התקשרות עמה.

לסעיף 15ח המוצע

בשל האופי הציבורי של הרשות ובעיית הנציג הנובעת ממבנה הרשות ומוסדותיה, מוצע לאסור על הרשות לפטור נושאי משרה מאחריות כלפיהם בשל הפרת האמונים או חובת הזהירות. זאת, למרות שחוק החברות מתיר בסעיף 258 שבו לפטור נושאי משרה מחובת הזהירות (אך לא מחובת האמונים), ובדומה למדיניות בעניין זה בחברות ממשלתיות. הפטור פוגע בממד ההרתעה יותר מהסדרים של שיפוי וביטוח, ואינו מתאים למאפיינים הציבוריים של כהונה ברשות כתאגיד שהוקם בחוק.

לסעיף 15ט המוצע

מוצע לקבוע הסדר שלפיו הרשות תהיה רשאית לשפות בדיעבד נושא משרה בשל פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה. השיפוי יהיה על חבויות או הוצאות מסוימות בלבד, כקבוע בסעיף 260(א) לחוק החברות. החלטה לשיפוי תתקבל במועצה והיא טעונה אישור שר האוצר. בנוגע להתחייבות לשיפוי מראש – בשל החשש המוגבר לגבי השפעת התחייבות זו על פעולות נושאי המשרה ברשות ושיקול דעתם, במיוחד בהיעדר איזונים ובלמים הנובעים מקיומם של בעלי מניות ואסיפה כללית בחברה – מוצע כי הרשות לא תהיה רשאית לתת התחייבות מראש לשיפוי אלא בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת ומטעמים שיירשמו.

לסעיף 15י המוצע

מוצע לאפשר לרשות לבטח את נושאי המשרה שבה במקרים המפורטים בסעיף 261 לחוק החברות, ובאישור שר האוצר. הסדרי הביטוח מקדמים ודאות וביטחון בקרב נושאי משרה, ובזמנית מעודדים אותם להפעיל את שיקול דעתם באופן מקצועי ובלתי תלוי.

לסעיף 15יא המוצע

מוצע לאמץ את הסייגים המנויים בסעיף 263 לחוק החברות על התקשרות בביטוח או מתן שיפוי לנושא משרה.

לסעיף 15יב המוצע

בדומה לסעיף 264 לחוק החברות, מוצע לקבוע כי לא ניתן להתנות על הוראות החוק הנוגעות לשיפוי וביטוח נושאי משרה ברשות, וכל התניה כאמור תהיה חסרת תוקף.

לסעיף 15יג המוצע

להשלמת סדרי האכיפה המוצעים במישור האזרחי, לאור העובדה כי מדובר בנקיטת הליך על ידי הרשות נגד נושא משרה בה, מוצע לקבוע הסדר הדומה לתביעה נגזרת בחברה, שלפיו היועץ המשפטי לממשלה יוכל להגיש תביעה בשם הרשות נגד נושא משרה בשל נזק שנגרם לרשות ממעשה או ממחדל בניגוד לחובותיו כלפי הרשות. יובהר, כי אין בהסדר המוצע כדי לגרוע מכוחה של הרשות לנקוט בעצמה הליך כאמור.

פרק ג'2: עסקאות עם נושא משרה ברשות

לסעיף 15יד המוצע

מוצע להפנות להגדרות של "נושא משרה" ו"ענין אישי" בסעיף 15ב המוצע.

לסעיף 15טו המוצע

מוצע לקבוע במפורש כי הרשות לא תתקשר בעסקאות עם נושא משרה בה, למעט לעניין תנאי עבודתו או כהונתו שבעצמם טעונים אישור על פי דין. זאת לאור המאפיינים הציבוריים של הכהונה

ברשות המהווה תאגיד שהוקם בחוק, ונוכח בעיית הנציג הנובעת ממבנה הרשות ומוסדותיה.

לסעיף 15טז המוצע

מוצע כי על נושא משרה שיש לו עניין אישי בעסקה, תוטל חובת גילוי כלפי הרשות של מהות העניין האישי, בדומה לקבוע בסעיף 269(א) לחוק החברות. נוכח הקושי לאתר הפרות של החובה, וחומרתן היתרה בתאגיד שהוקם בחוק לעומת חברה רגילה, מוצע להחמיר ולקבוע כי הפרה של חובת הגילוי כאמור תיחשב כהפרה של חובת האמונים.

לסעיף 15יז המוצע

כהשלמה לאיסור על עסקאות עם נושא משרה כאמור בסעיף 15טו המוצע, מוצע לקבוע כי עסקה עם נושא משרה ברשות לעניין תנאי כהונתו או העסקתו, וכן עסקה של הרשות עם אדם אחר שלנושא משרה יש עניין אישי בה, יהיו טעונות אישור ועדת הביקורת והמועצה. זאת כדי להבטיח פיקוח נאות על עסקאות מעין אלה נוכח החשש הנלווה להם בשל מעורבות נושא המשרה עצמו, וברוח הדרישות בסעיף 272 לחוק החברות לגבי עסקאות חריגות. הוראה זו נועדה לקבוע את הליכי האישור בתוך הרשות ואין בה כדי לגרוע מהחובה לקבל אישורים נוספים, לרבות לפי חוק יסודות התקציב.

לסעיף 15יח המוצע

לגבי הימנעות חברי המועצה שיש להם עניין אישי בעסקה או בפעולה, מוצע לאמץ את הוראות סעיף 278 לחוק החברות, בשינוי קל – כאשר קיים רוב של חברי מועצה שיש להם עניין אישי בהתקשרות, ולאור מבנה הרשות שאינו כולל אסיפה כללית כמו בחברה, יהיה רשאי חבר המועצה או חבר ועדת הביקורת להיות נוכח בדיונים ולהשתתף בהצבעות במועצה או בוועדת הביקורת, לפי העניין.

לסעיף 15יט המוצע

כדי להבטיח כי עסקאות לפי פרק מוצע זה יעלו בקנה אחד עם מטרות הרשות ויתמרצו את הצדדים לעסקה להימנע מלאשר עסקאות שאינן ראויות, מוצע לקבוע הסדר זהה לסעיף 280 לחוק החברות. לפי הסדר זה לעסקה או לפעולה שלא אושרה לפי פרק מוצע זה אף שהייתה טעונה אישור, לא יהיה תוקף כלפי הרשות וכלפי נושא המשרה. כמו כן לא יהיה לה תוקף כלפי צד שלישי שידע על עניינו האישי של נושא המשרה, וידע או היה עליו לדעת שלא ניתן לעסקה או לפעולה האישור הנדרש לפי פרק מוצע זה.

לסעיף 15כ המוצע

בדומה לקבוע בסעיף 281 לחוק החברות, מוצע להסמיך את הרשות לבטל עסקה עם אדם אחר, אם אותו אדם ידע על העניין האישי של נושא המשרה וידע או היה עליו לדעת שלא ניתן לעסקה אישור כנדרש. כמו כן מוצע להסמיך את הרשות לתבוע מאותו אדם פיצויים בעד נזק שנגרם לרשות, בין אם העסקה בוטלה ובין אם לאו. מטרת הוראות אלה היא להגביר את ההרתעה אצל גורמים חיצוניים לרשות מלהיות מעורבים בביצוע עסקה פסולה.

לסעיף 15כא המוצע

מוצע ליצור חזקה זהה לזו הקיימת בסעיף 282 לחוק החברות, שלפיה מי שקיבל את אישור המועצה

לכך שעסקה או פעולה קיבלה את האישורים הנדרשים, לא היה עליו לדעת על היעדר אישור לפי פרק מוצע זה. הוראה זו נועדה לאפשר ודאות ולמנוע הרתעת יתר מהתקשרויות עם הרשות.

פרק ג'3: בעלי תפקידים מיוחדים ברשות

לסעיף 15כב המוצע

מוצע לחייב את הרשות להעסיק רואה חשבון מבקר, בדומה לחובה החלה על חברות, המעוגנת בסעיף 154 לחוק החברות.

לסעיף 15כג המוצע

לצורך מילוי תפקידו, מוצע להעניק לרואה החשבון המבקר את הסמכויות הנתונות לרואה חשבון מבקר בחברה לפי סעיף 168 לחוק החברות: הסמכויות לעיין במסמכי הרשות, לקבל הסברים אודותיהם ולהשתתף בישיבות המועצה כאשר זו דנה בדוחות הכספיים או כשהיא דנה לפי סעיף 15כד(ג) המוצע בליקויים שנודעו למבקר אגב הביקורת. יצוין כי בסעיף 18ז(ו) המוצע נקבע כי רואה החשבון המבקר יקבל הודעות גם לגבי ישיבות ועדת הביקורת כאשר זו דנה בנושאים הנוגעים לביקורת הדוחות הכספיים.

לסעיף 15כד המוצע

מוצע כי על רואה החשבון המבקר ברשות יחול סעיף 45 לחוק החברות הממשלתיות המעגן חובת דיווח למועצה, לשרים ולרשות על פי דרישה. בנוסף, מוצע לאמץ את הוראות סעיפים 160 ו-161 לחוק החברות בדבר אי-תלות של רואה החשבון המבקר ברשות.

בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) מוצע להחיל על רואה החשבון המבקר חובת דיווח כאשר נודע לו, אגב פעולת ביקורת, על ליקויים מהותיים בבקרה החשבונאית של הרשות. משדווח ליקוי מהותי כאמור, מחויב ראש הרשות לזמן דיון על כך ללא דיחוי. זאת בדומה לקבוע בסעיף 169 לחוק החברות.

לסעיף 15כה המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה תמנה מבקר פנימי לרשות. יצוין כי חובה זו חלה ממילא על הרשות מכוח חוק הביקורת הפנימית, בהיותה גוף מבוקר לפי סעיף 9(5) לחוק מבקר המדינה. כמו כן, מוצע להחיל על הרשות את סעיפים 48 ו-49 לחוק החברות הממשלתיות, העוסקים במינוי, בסמכויות ובמעמד של המבקר הפנימי.

לסעיף 15כו המוצע

מוצע לקבוע חובה למנות יועץ משפטי "פנימי" שיהיה עובד הרשות, כראוי בגוף ציבורי הפועל על פי דין. מוצע לקבוע כי פרשנותו של היועץ המשפטי, שהוא עובד הרשות, בשאלה משפטית, היא הפרשנות המוסמכת מבחינת הרשות לגבי המצב המשפטי הקיים, אלא אם כן היועץ המשפטי לממשלה קבע אחרת (על מעמדה של חוות הדעת של היועץ המשפטי של גוף ציבורי, ר' ע"מ 6145/12 עיריית נצרת עילית נ' זאב הרטמן (2013) פורסם בפדאור). מטרתו של הסעיף להבהיר את מעמדה של חוות דעתו של היועץ המשפטי של הרשות, שהוא עובד הרשות, לגבי המצב המשפטי הקיים, כחוות הדעת המחייבת, וכן

להבהיר את סמכות היועץ המשפטי לממשלה לקבוע עבור הרשות את הפרשנות המוסמכת לחוק.

לסעיף 15 כז המוצע

מוצע לקבוע כי לרשות יהיה חשב, שיהיה עובד משרד האוצר וימונה בידי החשב הכללי במשרד האוצר. עוד מוצע לקבוע כי כל התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם המחייבים את הרשות בהוצאה כספית, יהיו טעונים את אישורו. הוראות אלה נחוצות כדי להבטיח פיקוח נאות חיצוני ובלתי-תלוי על התחייבויות הרשות.

לסעיף 15 כח המוצע

מוצע כי דין עובדי הרשות וחברי המועצה וועדות המחקר יהיה כדין עובדי המדינה לעניין החיקוקים המנויים בסעיף המוצע, וזאת בשל אופיה של הרשות כתאגיד שהוקם בחוק.

פרק ג'4: הניהול הכספי של הרשות וסקיפות ציבורית

לסעיף 15 כט המוצע

נוכח תפקידיה המיוחדים של הרשות, וכדי לשמור על עצמאותה התקציבית, מוצע לקבוע כי תקציב הרשות ייקבע בחוק התקציב השנתי בתחום פעולה נפרד במסגרת סעיף התקציב של משרד הכלכלה. יודגש כי לעניין התקציב לא יחול שינוי מהמצב הקיים. כמו כן מוצע להבהיר כי התקציב המינהלי של הרשות יהיה נפרד מתקציב מסלולי ההטבות, כך שלא תתאפשר העברת כספים שתגרע מהתקציב המיועד למסלולי הטבות לטובת התקציב המינהלי, אלא אם כן הממונה על התקציבים במשרד האוצר אישר זאת.

לסעיף 15 ל המוצע

מוצע לקבוע כי הכנסות הרשות מתמלוגים או ממקורות נוספים, למעט תרומות, ישולמו לאוצר המדינה וישמשו לעידוד החדשנות הטכנולוגית באמצעות הרשות. הוראה זו נועדה לשם פיקוח יעיל על הכספים שבידי הרשות וכדי לוודא שאכן השימוש בהם נעשה בהתאם למטרות חוק המחקר והפיתוח. לעניין קבלת תרומות, מוצע לקבוע כי הרשות רשאית לקבל תרומות לפי נוהל שתקבע המועצה ואשר יאושר בידי היועץ המשפטי לממשלה. גם כספי התרומות ישמשו עבור הרשות לקידום מטרות הרשות.

לסעיף 15 לא המוצע

ככלל, אין זה מתפקידיו של תאגיד שהוקם בחוק לפעול בדרך של גיוס הון. אולם, עקב תפקידה הייחודי של הרשות, אשר אמורה לפעול לסיוע לתעשייה בישראל ולקידומה, מוצע להקנות לרשות כלים ייחודיים לשם הגשמת מטרות חוק המחקר והפיתוח. כדי להבטיח שהחלטה על גיוס ההון תתקבל משיקולים מקצועיים בלבד, מוצע לקבוע כי הרשות תפעל לגייס הון רק בהימצא הצדקות מקצועיות, ולאחר שקיבלה אישור בכתב מראש הרשות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר, ועמדה בתנאים נוספים שיקבעו שני האחרונים.

כדי לא לפגוע בנכסי הרשות ובתמלוגים המשמשים לעידוד חדשנות טכנולוגית בתעשייה, וכן כדי

למנוע הטיה של שיקול הדעת של הרשות, מוצע להגביל את גיוס ההון כך שהוא ייעשה כנגד חוב בלבד.

נוסף על כל האמור, מוצע לקבוע כי החלטה של הרשות על גיוס הון תהיה טעונה אישור השרים.

לסעיף 15לב המוצע

ייתכנו מקרים שבהם הרשות תחזיק בנכסים כתוצאה מהפעלת מסלולי הטבות. כדי להסדיר את ניהול נכסים אלה, מוצע לקבוע כי ניהולם יופקד בידי ועדת נכסים ייעודית, שתהא זהה בהרכבה לוועדת מחקר. לוועדה תהיה סמכות בלעדית לבצע את כל הפעולות הדרושות לניהול הנכסים, ובכלל זה מכירתם, העברתם או מימושם. תנאי למניין חוקי בוועדה הוא נוכחותם של כל עובדי המדינה החברים בוועדה.

כמו כן, מוצע לקבוע כי שר האוצר רשאי, בנסיבות מיוחדות, להורות לוועדת הנכסים לבצע פעולות בנכסים, לאחר שהמועצה נתנה דעתה בנושא, ורק אם סבר השר שאין בהוראתו כדי לפגוע בהגשמת מטרות חוק המחקר והפיתוח. כדי לא לפגוע בעצמאות הרשות כתאגיד שהוקם בחוק, מוצע לסייג את סמכות שר האוצר להורות לוועדה לפעול כאמור, כך שהיא לא תחול במקרים שבהם תהיה הרשות שותפה בשותפות מוגבלת.

לסעיף 15לג המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה תהיה אחראית לעריכת הדוחות הכספיים של הרשות, לאישורם ולהגשתם לשרים מדי שנה. החובה להגיש דוחות כספיים נועדה להבטיח שקיפות בהתנהלות הכספית של הרשות, והביקורת על הדוחות היא כלי לאיתור אי-סדרים בפעילות הרשות.

לסעיף 15לד המוצע

מוצע לקבוע במפורש כי הרשות תקיים את כל הצעדים הדרושים על מנת לשמור על שקיפות ציבורית.

פרק ג'5: מסלולי הטבות

לסעיף 15לה המוצע

כיום קיימים מסלולי הטבות לעידוד ותמיכה במחקר ופיתוח בתעשייה, הפועלים במסגרת חוק המחקר והפיתוח, מכוח החוק האמור וכן מסלולים מכוח סמכותה השירותית של הממשלה בענייני מחקר ופיתוח, המיושמים באמצעות הוראות המנהל הכללי של משרד הכלכלה. אחד מעיקרי התיקון המוצע הוא העברה של כלל מסלולי ההטבות, בהתאם להוראות מעבר המסדירות את מעבר הפעילות, למעמד של מסלולים הפועלים מכוח חוק המחקר והפיתוח ובאחריות הרשות, וכן הסמכת הרשות לקבוע מסלולי הטבות חדשים על ידי המועצה. לפיכך מוצע לקבוע כי כל המסלולים שמטרתם לעודד את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה במשרד הכלכלה, ייקבעו על פי חוק המחקר והפיתוח בלבד, ובהתאם לכך מוצע לקבוע כי למועצה תהיה הסמכות הבלעדית לקבוע מסלולי הטבות שמטרתם לעודד את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה כאמור, למעט בשני מקרים: מסלולים של הקרן לקידום טכנולוגי הפועלת מכוח

פרק ו' לחוק המחקר והפיתוח ויישום הסכמים בין-לאומיים לפי סעיף 42(ב) המוצע, שיהיו בסמכות ראש הרשות באישור המועצה. כמו כן, הואיל ואחת ממטרות חוק המחקר והפיתוח היא לקדם את החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, מוצע לקבוע כי המועצה תוכל לקבוע רק מסלולי הטבות שיש בהם כדי להביא לפעילות של חדשנות טכנולוגית בתעשייה בישראל.

בנוסף, מוצע לקבוע כי מסלולי הטבות יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות, באופן שיאפשר לציבור לעיין בהם בכל עת ללא עלות, ואף לעקוב אחר שינויים שנעשו בהם במהלך הזמן.

לסעיף 15לו המוצע

במסגרת התיקון המוצע, מוצע לקבוע מהם ההסדרים שיחולו על מסלולי ההטבות שתקבע המועצה. ניתן לסווג את ההוראות החלות על המסלולים לשלוש קבוצות: הוראות אשר יאומצו מהחוק הקיים ערב תיקונו, בשינויים המחויבים; הוראות שהמועצה מחויבת לקבוע בכל מסלול שתקבע, כדי ליישם בפועל את ההוראות המסלולים השונים, כגון קביעת סוג ההטבה והיקפה, תנאים למתן ההטבה, אופן הגשת הבקשה ועוד; הסדרים שאינם מחויבים או שאינם רלוונטיים לכלל המסלולים וקביעתם הינה וולונטרית, כגון הוראות באשר לדרישת ערובות, הוראות בדבר הידע המפותח ודרישות הבעלות עליו, עיכוב בתשלום הטבות, דיון חוזר בהחלטות ועוד.

כמו כן, מוצע לקבוע כי במסלולי הטבות שבהם המועצה סבורה כי נדרש לתת העדפה אזורית, תינתן העדפה כזו לפי אזורי הפיתוח שקבועים כיום לפי סעיף 40 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959. השרים יהיו רשאים, לאחר קבלת חוות דעתה של המועצה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע אזורי עדיפות אחרים לעניין המסלולים השונים.

לסעיף 15לז המוצע

כאמור לעיל, תכליתו המרכזית של חוק המחקר והפיתוח היא עידוד וקידום המחקר והפיתוח בתעשייה בישראל. אולם ייתכנו מסלולי הטבות המקדמים את התעשייה בדרך של סיוע למחקר המתבצע במוסד להשכלה גבוהה בישראל, אשר מהווה פעמים רבות הבסיס לפיתוח ידע או מוצר שישמש את התעשייה בעתיד. מסלולים אלה אינם כוללים מעורבות מימונית של גורם תעשייתי. כדי למנוע חשש שמא מסלולים כגון אלה עלולים לפגוע בסמכויותיה או בתחומי פעילותה של המועצה להשכלה גבוהה, מוצע לקבוע כי קביעה עתידית של מסלול הטבות מסוג זה או שינויו לאחר קביעתו, טעונים כתנאי מקדים את הסכמתה של המועצה להשכלה גבוהה. בהתאם לכך, מוצע לקבוע הסדר דומה באשר לקביעה עתידית או שינוי של מסלול הטבות המסייע למחקר המתבצע במרכזי מחקר ופיתוח אזוריים הנתמכים על ידי משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל. מסלולים אלה יהיו טעונים כתנאי מקדים תיאום עם שר המדע, הטכנולוגיה והחלל.

לסעיף 15לח המוצע

בין מכלול האמצעים המגוונים שיועמדו לרשות כדי לקדם את החדשנות הטכנולוגית בישראל, מוצע לקבוע כי הרשות תהיה רשאית, במסגרת הפעלת מסלולי הטבות, להיות שותפה בשותפויות מוגבלות. אולם, בשל היות הרשות תאגיד שהוקם בחוק, מוצע להגביל את יכולתה לפעול בשותפות במספר תנאים:

הרשות תוכל לפעול כשותף מוגבל בלבד, כך שאחריותה לא תהיה מעבר לסכום שהשקיעה בשותפות, וזאת בניגוד לשותף הכללי שנושא באחריות לכל התחייבות השותפות; השותפות תהיה רשומה בישראל ויחול עליה הדין הישראלי בלבד.

בנוסף, מוצע להטיל הגבלות על זהות השותף האחר בשותפות, כך שבשותפות לא יוכל להיות מי שתלוי ועומד נגדו הליך פלילי או שהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות בעל תפקיד בשותפות (דירקטור, נושא משרה או בעל שליטה). כמו כן, השרים יוכלו לקבוע, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, כי בעל תפקיד כאמור אינו יכול לשמש בשותפות בשל פגם בכשירותו או במהימנותו. מטרת הוראה זו להבטיח כי הרשות, שהיא תאגיד שהוקם בחוק בעל מטרות ציבוריות, לא יהיה קשור בגורמים שאין זה ראוי מבחינה ציבורית להתקשר איתם.

מלבד יכולתה של הרשות לפעול כשותפה מוגבלת, מוצע לקבוע הוראות המתירות לה במקרים מסוימים להיות בעלת החזקות בשותף הכללי, וזאת תוך קביעת מגננוני בקרה. כך מוצע לקבוע כי הרשות לא תוכל להיות בעלת שליטה בשותף הכללי או להחזיק במחצית או יותר מכוח ההצבעה באסיפה הכללית או למנות מחצית או יותר ממספר הדירקטורים בשותף הכללי. כמו כן, דירקטור מטעם הרשות ימונה רק לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים לפי סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, ולאחר שעמד בחובות של דירקטור בחברות ממשלתיות.

עוד מוצע לקבוע כי אישור כאמור לפעול בשותף הכללי, יינתן לרשות על ידי ראש הרשות, הממונה על התקציבים במשרד האוצר והחשב הכללי במשרד האוצר. בכך יובטח כי שימוש בכלי זה ייעשה לאחר בחינת המהלך על כל השלכותיו ובמקרים מיוחדים בלבד.

כמו כן, כאשר בכוונת הרשות להפעיל מסלול הטבות שבמסגרתו הרשות פועלת במסגרת של שותפות מוגבלת, בין כשותף מוגבל ובין כשותף בעל החזקות בשותף הכללי, תמסור הרשות הודעה על כך להתאחדות התעשיינים ולגופים מרכזיים נוספים בתעשייה שנוגעת למסלול הטבות האמור. גופים אלה יוכלו למסור את עמדתם לרשות בתוך 14 ימים, ועמדה זו תובא בפני השרים והמועצה לפני קבלת החלטה בעניין.

כאשר תגיע השותפות לסופה או כשאחד השותפים בה יהיה מעוניין למכור את החזקותיו ולצאת מהשותפות, מוצע לקבוע "מנגנון יציאה" שלפיו תהיה רשאית הרשות למכור את החזקותיה בשותפות. החלטה על מכירה כאמור תתקבל על ידי ועדת הנכסים של הרשות ובאישור המועצה. עוד מוצע לקבוע כי הליך המכירה יהיה תחרותי, שוויוני ושקוף, אלא אם כן נקבעו בהסכם השותפות הוראות המעניקות יתרונות לאחד השותפים האחרים בשותפות לרכוש את חלקו של האחר.

בנוסף, כדי לאפשר להתאים את הכללים החלים על כניסת הרשות לשותפויות במקרה הצורך, מוצע להסמיק את השרים, באישור שר המשפטים, להוסיף, בתקנות, תנאים נוספים באשר להצטרפות הרשות לשותפות כשותף מוגבל, ולשנות תנאים ביחס לפעילות הרשות כבעלת החזקות בשותף הכללי.

לסעיף 15לט המוצע

פעמים רבות במסגרת מסלולי ההטבות מפותח ידע הכולל זכויות שונות השייכות למפתחיו, לרבות זכויות קניין רוחני שונות, כגון פטנט, סוד מסחרי או זכות יוצרים. בדברי ההסבר לפרק מחקר ופיתוח של הצעת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 (ה"ח הממשלה, התשע"א, עמ' 52), הוסבר כי "הדרישה כי מקבל האישור יהיה הבעלים של הידע החדש שיפותח כתוצאה מהתכנית המאושרת ושל כל זכות הנובעת ממנו, עולה ממטרות חוק המחקר והפיתוח והוראותיו, ומעוגנות כבר היום בנוהלי לשכת המדען הראשי". לפיכך מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לקבוע כל הסדר במסגרת מסלול ההטבות, לעניין דרישת בעלות בידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני. בעת קביעת הסדר כאמור, תינתן עדיפות גבוהה להסדר שלפיו מקבל האישור יידרש להיות בעלים בידע המפותח ובזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, בישראל, או להסדר שלפיו תחול הדרישה כי הידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, יהיו בבעלות תאגיד שהתאגד בישראל, גם אם מקבל האישור אינו תאגיד שהתאגד בישראל. במסגרת קביעת ההסדר בנוגע לידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, רשאית הוועדה לקבוע את הדרישות ממקבל האישור או מאותו תאגיד, לפי העניין, ביחס לידע לזכויות הנובעות ממנו וזכויות הקניין הרוחני, לדוגמה כי הבעלות בידע ובזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, תהיה מלאה או חלקית.

בקביעת מסלולי הטבות שאינם מסלולים ישנים, המיועדים בעיקר לתכניות המבוססות על מתן הרשאה או רישיון לשימוש בתוצרי השכלה גבוהה או רישיון לשימוש בתוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית מטעם מוסד להשכלה גבוהה, ובמסלול חוק המו"פ, מוצע לקבוע כי במקרים אלה לא יחול ההסדר האמור לעיל בדבר העדפה כי מבקש האישור יהיה הבעלים בידע וכי הבעלות תהיה בישראל, והמועצה תקבע את ההסדרים ביחס לדרישת הבעלות על הידע שתידרש ממקבל ההטבה כאמור לאחר היוועצות עם המועצה להשכלה גבוהה. יובהר כי בנסיבות מתאימות, לאחר ששקלה את ההסדר העולה מהוראות סעיף קטן (ג) המוצע ואת העולה מן ההיוועצות שקיימה, תהיה המועצה רשאית לקבוע כל הסדר ביחס לבעלות על ידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות הקניין הרוחני, בהתאם להוראות סעיף קטן (א) המוצע. עוד מוצע לקבוע הסדר דומה גם ביחס לתוצרי פעילות חדשנות טכנולוגית שמקורה בבתי חולים, בתאגידי בריאות או במינהל המחקר החקלאי. המכנה המשותף לגופים אלה הוא קיום מחקר שעשוי להביא לתוצרי חדשנות טכנולוגית, שבהם משתמש מקבל ההטבה על פי הרשאת שימוש שקיבל מאותם מוסדות. במקרה זה תהיה למועצה סמכות לקבוע את ההסדר ללא חובת התייעצות כלשהי.

לסעיף 15מ המוצע

מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לקבוע, בכל המסלולים שבהם קבעה הוראות באשר לידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני כאמור לעיל, הסדרים באשר להעברת ידע זה לאחר בישראל. העברת הידע כוללת הן העברת זכויות בידע והן גילוי הידע או חשיפת פרטים לגביו. מוצע לקבוע, בדומה להסדר הקיים היום בסעיף 19(ג) לחוק המחקר והפיתוח, כי בכל מקרה יחולו על מקבל הידע כל החובות שחלו על מעביר הידע טרם העברתו לפי החוק האמור או לפי הוראות המועצה, לפי העניין.

לסעיף 15מא המוצע

בדומה לסעיף 15מוצע, מוצע לקבוע כי המועצה רשאית לקבוע הוראות באשר להעברת ידע והזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות הקניין הרוחני, אל מחוץ לישראל, לרבות הוראות לעניין מתן אישור להעברות כאמור אל מחוץ לישראל, מתן הרשאה או רישיון ממקבל ההטבה או מהתאגיד שנקבע כבעל הידע בהתאם להסדר שנקבע לפי סעיף 15לט המוצע לגורם מחוץ לישראל, לשימוש או לניצול הידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות הקניין הרוחני וסמכות לקבוע הסדרים לעניין מתן אישור לחשיפת הידע או גילוי לגורם אחר שאינו ישראלי.

כמו כן, מוצע להסמיך את ועדות המחקר - להחליט בבקשה להעברת ידע והזכויות הנובעות ממנו כאמור, שאינו המוצר שפותח במסגרת תכנית מאושרת; לקבוע הוראות בדבר חישוב התשלום ואופן התשלום בשל אישור להוצאת הידע אל מחוץ לישראל, ובדבר מתן רישיונות או גילוי הידע, אשר ככלל יבוצע במזומן, אלא אם כן קבעה המועצה אחרת במסגרת מסלול ההטבות, לרבות מקרים שבהם לא יבוצע תשלום בעד הוצאת הידע והזכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות הקניין הרוחני אל מחוץ לישראל (לדוגמה במקרים של חילופי בעלות בידע בין מקבל האישור לבין הגורם הזר אשר יעביר כתמורה למקבל האישור זכויות בידע אשר בבעלות הגורם הזר, מתן רישיונות צולבים או שיתוף בידע ללא העברות קנייניות או חוזיות); לקבוע הוראות בדבר הסכום המרבי שישולם ולקבוע הוראות שונות ביחס לתשלום במקרים של פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל ההטבה ועוד.

כמו כן, מוצע לקבוע כי תשלום שלא שולם ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, והוא ייחשב כמס לענייני גבייה. כדי לעשות שימוש יעיל בכספים שייגבו, מוצע להבהיר כי כל הסכומים ישמשו לעידוד וקידום החדשנות הטכנולוגית בתעשייה. יובהר כי הוראה זו מיועדת לשם מתן הצמדה לתשלום הנדרש על ידי ועדת המחקר עד להוצאת הידע.

לסעיף 15מב המוצע

חלק ממטרות חוק המחקר והפיתוח הן יצירת מקומות עבודה בתעשייה ופיתוח תעשייה עתירת מדע. במסגרת התיקון אף מוצע להוסיף מטרה נוספת והיא עידוד הצמיחה והגדלת הפריזון כאמור לעיל. כפועל יוצא מכך, השאיפה היא כי ייצור המוצרים שפותחו יעשה בישראל כדי להגשים את המטרות האמורות. לפיכך, מוצע לקבוע כי ככל שישנם מסלולי הטבות שבהם נקבעות הוראות המאפשרות העברת ייצור אל מחוץ לישראל, תקבע המועצה הוראות בדבר חישוב הסכומים שבהם יחויב מקבל האישור בשל העברת הייצור. בנוסף מוצע להסמיך את ועדות המחקר לאשר למקבל האישור להעביר ייצור אל מחוץ לישראל, במקרים מיוחדים.

לפסקה (16)

סעיף 16 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

"בקשה לאישור

16. (א) המבקש אישור לתכנית יגיש לוועדת המחקר תיאור מפורט של התכנית שיש בדעתו לבצע, בצירוף פרטים על ההשקעה הנדרשת ומקורות המימון, סקירה על הידע הקיים בנושא והיכולת להשיגו, תיאור חדשנות המוצר שיפותח ויתרונותיו על פני מוצרים אחרים, פרטים בדבר הדרך שבה בדעתו לייצר את המוצר אם יושגו התוצאות הצפויות במחקר ופיתוח, הצהרה בדבר המקומות שבהם יתבצע ייצור

המוצר בישראל ומחוץ לישראל, פעולות הייצור המתוכננות במקומות האמורים בצירוף הנמקה מדוע פעולות ייצור מסוימות מתוכננות להתבצע מחוץ לישראל, וכן שיעור הערך המוסף המתוכנן בישראל ומחוץ לישראל (בחוק זה - הצהרה בדבר מקום ייצור ושיעור הערך המוסף), וכן פרטים על בעלי הזכויות בידע, בייצור או בשיווק, וסקירה בדבר היכולת לשווק את המוצר ובדבר ההסדרים שנעשו להבטחת הייצור בישראל; המבקש ימסור לועדה כל פרט ומסמך נוסף שתבקש הדרושים לשם בחינתה של התכנית.

(ב) עד (ד) (בוטלו)."

לאור השינוי המבני המוצע, שבמסגרתו יקבעו ועדות המחקר תנאים למתן הטבות בהתאם להוראות המסלולים השונים שתקבע המועצה, מתייתר הצורך בסעיף 16 האמור, הקובע הוראות שונות לעניין הגשת בקשה לאישור, ולפיכך מוצע לבטלו.

לפסקה (17)

כדי למנוע מצבים שבהם מנצלים גורמים שונים את ההטבות שמעניק חוק מחקר ופיתוח בלא מילוי החובות הנדרשות על פי חוק ולפי הוראות המועצה, ומנגד כדי לשמור על זכות הגישה לערכאות, מוצע לקבוע מקרים שבהם ועדת מחקר תהיה רשאית שלא לדון בבקשות שהוגשו אליה, תוך שמירה על זכויות המבקש ככל הניתן. כך מוצע לקבוע כי במקרים שלמבקש יש חוב חלוט לרשות, כהגדרתו בסעיף המוצע, והוא מסרב לשלמו, רשאית ועדת המחקר שלא לדון בבקשה חדשה שהגיש, או לדון בבקשה אך לעכב את מתן ההטבה (ככל שאושרה) או לדרוש בטוחה להבטחת תשלום החוב. בהקשר זה מוצע לקבוע כי חוב חלוט יהא חוב שלא ניתן להגיש לגביו ערעור; חוב שלא שולם בתוך 90 ימים ואין לגביו הליך משפטי או חלק מחוב כאמור המצוי בהליך משפטי כאשר חלק זה אינו שנוי במחלוקת.

במקרים שבהם עניין החוב לרשות תלוי ועומד בפני בית המשפט, תדון ועדת המחקר בבקשה. אולם, אם אישרה הוועדה את הבקשה, רשאית היא לעכב את מתן ההטבה כולה או להתנותה בבטוחה עד למועד ההכרעה בהליך, ואם נקבע כי על מבקש הבקשה לשלם את חובו – עד למועד תשלום החוב. כדי לקבוע הסדר מאוזן, מוצע לקבוע כי גובה ההטבה המעוכבת וגובה הבטוחה הנדרשת לא יעלו על גובה החוב של מגיש הבקשה.

ייתכנו מקרים שבהם מבקש בעל חוב ישלם את חובו רק כדי לא לפגוע באפשרותו לקבל הטבה נוספת במסגרת בקשה חדשה, בעוד שלמעשה הוא חולק על החוב שעליו לשלם. לכן, מוצע לקבוע כי לא ייפגעו זכויותיו של מבקש הטבה ששילם חוב באשר לחוב זה או הסעדים העומדים לרשותו.

לפסקה (18)

סעיף 17 לחוק המחקר והפיתוח קובע הוראות שונות לעניין אישור תכנית על ידי ועדות המחקר, אשר לאור השינוי המבני ייקבעו על ידי המועצה בהוראות מסלולי ההטבות השונים, ולפיכך מוצע לבטל הוראות אלה.

בנוסף מוצע לשנות הוראות בסעיף 17 האמור, כך שלאחר אישור ועדת מחקר לבקשה שהוגשה או

במקרה שהוחלט על דחיית בקשה, יינתן אישור בכתב חתום על ידי המנהל הכללי של הרשות, או שתינתן הודעה מנומקת באשר לדחייה, לפי העניין, ולא על ידי ראש המינהל כפי שהיה עד כה.

וזה נוסחם של סעיפים קטנים (א) עד (ג) שבסעיף 17 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם כאמור:

"(א) ועדת המחקר לא תאשר תכנית או כל חלק ממנה זולת אם קיבלה חוות דעת על התכנית מבודק מקצועי שהסמיך לכך ראש המינהל, וראתה שיש לתכנית סיכוי סביר להביא לידי יצירת מוצר שיש בו כדי להביא לקידום מטרות חוק זה; אישור לתכנית יינתן רק לתאגיד שהתאגד בישראל, שכתוצאה מביצוע התכנית עתיד לפתח בישראל, על ידי תושבי ישראל, מוצר חדש או מוצר קיים שהוכנס בו שיפור משמעותי (בחוק זה - מקבל האישור), אלא אם כן שוכנעה ועדת המחקר, מנימוקים שיירשמו, כי לביצועה של התכנית חיוני כי חלק מהתכנית יבוצע שלא בישראל או שלא בידי תושבי ישראל.

(א1) בהחלטה על מתן אישור לתכנית ועל שיעור ההטבות שיינתנו לה, תיתן ועדת המחקר משקל משמעותי להצהרת מקבל האישור בדבר מקום הייצור ושיעור הערך המוסף בישראל.

(ב) ועדת המחקר לא תאשר תכנית אם התקיים בה אחד מאלה:

- (1) המבקש עומד לבצע את התכנית. על פי הזמנה של אחר, תמורת תשלום מלא או חלקי הניתן כנגד מתן זכויות בעלות, חלקית או מלאה. בידע או במוצר;
- (2) (א) המבקש עומד לקבל. לשם ביצוע התכנית. סיוע מהממשלה שלא לפי הוראות חוק זה;
- (ב) על אף הוראות פסקת משנה (א), ועדת המחקר תאשר תכנית במקרים ובתנאים שיקבעו השרים, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת;
- (3) התכנית היא לביצוע מחקר שאושר כמחקר מדעי בהתאם לחוק מס הכנסה (הטבות להשקעה בניירות ערך שתמורתם נועדה למחקר מדעי), התשמ"ד-1983.
- (ג) מומנה התכנית או חלק ממנה בידי אחר, שלא במסגרת הזמנה לפי סעיף קטן (ב)(1), ינוכה סכום המימון מהתקציב המאושר של התכנית."

לפסקה (19)

כחלק מהסמכות שתינתן לוועדות המחקר, מוצע לקבוע כי כל שינוי בבקשה שהוגשה טעון את אישור הוועדה, ללא תלות בסוג השינוי.

כמו כן, לאור העברת כלל הסמכויות הקבועות בחוק המחקר והפיתוח לידי הרשות, אשר תוקם בחוק כתאגיד עצמאי, מוצע לקבוע כי מנגנון הפרסום של נהלים יהיה באמצעות אתר האינטרנט של הרשות.

לאור העברת הסמכויות מראש המינהל לראש הרשות, מוצע להתאים את המונחים בסעיף 18(א2) לחוק המחקר והפיתוח, כך שמקבל אישור שהוגשה נגדו בקשת לכינוס נכסים, לפשרה או להסדר או שהתקבלה החלטה על פירוקו מרצון, ידווח על כך לראש הרשות.

במסגרת התיקון כאמור לעיל, מוצע להסמיך את ראש הרשות למנות ועדות משנה מקרב חברי ועדות המחקר אשר יסייעו לוועדות המחקר השונות. לפיכך מתייטר הצורך בסעיפים קטנים (ב) עד (ג) של סעיף 18 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינם הוראות שונות באשר לוועדות המשנה, ומוצע לבטלן. וזה נוסחם של

סעיפים קטנים (ב) עד (ג) האמורים שמוצע לבטלם:

"(ב) ראש המינהל, באישור ועדת המחקר, רשאי למנות ועדות משנה מבין חברי ועדת המחקר, ולהסמיכן לאשר, על פי הוראות חוק זה ועל פי כללים שראש המינהל, באישור ועדת המחקר, יקבע לכך

- (1) שינוי בסעיפי ההוצאה של תכנית מאושרת, ובלבד שלא תגדל מסגרת התקציב הכולל שאושר למקבל האישור באותה שנה;
- (2) שינוי במועדי ביצוע תכנית מאושרת;
- (3) שינוי במבצע המחקר והפיתוח והחלפת החוקר הראשי בתכנית מאושרת;
- (4) העברת הידע וכל זכות הנובעת ממנו לאחר בתוך ישראל;
- (5) שינוי בהגדרת המוצר בתכנית המאושרת, לצורך קביעת ההכנסות הנובעות מהמוצר שמהן ישולמו תמלוגים;

(6) תיקון טעויות שאינן מהותיות, שנפלו בכתב האישור לתכנית המאושרת.

(1ב) ראש המינהל או סגנו יהיה היושב ראש של ועדת משנה שמונתה כאמור בסעיף קטן (ב); לפחות אחד מחברי ועדת המשנה יהיה נציג ממשדד האוצר שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו, ולפחות אחד שהוא נציג ציבור, מקרב התעשיינים, שימנו השרים. המניין החוקי בישיבות ועדת משנה הוא שלושה חברים לפחות.

(ג) על אישור שינוי בתכנית יחולו הוראות סעיף 17 בשינויים המחוייבים."

לפסקה (20)

במסגרת התיקון, מוצע כי ועדות המחקר יהיו רשאיות לקבוע תנאים שונים להענקת הטבות בהתאם להוראות מסלולי ההטבות שתקבע המועצה. כמו כן, מוצע כי המועצה תהיה רשאית לקבוע הסדרים לעניין העברת הידע ממקבל האישור לאחר בישראל ומחוצה לה, לעניין דרישת הבעלות בידע הנובע ממחקר ופיתוח ולעניין הרשאה לשימוש בתוצרי פעילות מטעם מוסד להשכלה גבוהה, כאמור לעיל. לפיכך מוצע לבטל הוראות שונות בסעיף 19 לחוק המחקר והפיתוח, המסדירות נושאים אלה. וזה נוסחם של סעיפים קטנים (א) ו-(ב) עד (ג) של סעיף 19 האמור שמוצע לבטלם כאמור:

"(א) ועדת המחקר רשאית, לפי שיקול דעתה, לקבוע באישור תנאים מוקדמים לכניסתו לתוקף ותנאים בקשר לביצוע התכנית.

...

(ב) ביצוע המחקר והפיתוח במסגרת תכנית מאושרת ייעשה בידי מקבל האישור או בידי מי שמקבל האישור ציין בתכנית כי ביצוע המחקר והפיתוח. או חלקם, יימסר לביצועו, או בידי מבצע שאושר לפי סעיף 18(ב)(3).

(1ב) ידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת, שאינו המוצר שפותח במסגרת אותה תכנית, וכל זכות הנובעת ממנו, לא יועברו לאחר מחוץ לישראל אלא לפי הוראות סעיף 19ב.

(2ב) מקבל האישור יבטיח כי הידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי התכנית המאושרת וכל זכות הנובעת ממנו, יהיו בבעלותו מרגע היווצרם, אלא אם כן ניתן לו אישור להעברתם בהתאם להוראות חוק זה.

(3ב) הוראות סעיף 17(ב) וסעיף קטן (2ב) לא יחולו לעניין בקשה לאישור תכנית או לעניין תכנית מאושרת, שיש במסגרתן הרשאה לשימוש בתוצרי פעילות השכלה גבוהה שבידי מוסד להשכלה גבוהה, או שיוצרו במסגרת תכנית כאמור; השרים, בהתייעצות עם שר החינוך לאחר שנועץ עם יושב ראש

הוועדה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבעו הוראות לעניין בעלות על ידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת או כל זכות אחרת שתוקנה בידע האמור; הוראות כאמור יכול שיהיו זהות להוראות סעיף 17(ב1) וסעיף קטן (ב2) או שונות מהן; בסעיף קטן זה – "הרשאה" – רישיון או כל שימוש מורשה אחר;

"השכלה גבוהה" – כהגדרתה בחוק המועצה להשכלה גבוהה;

"הוועדה" – הוועדה שהוסמכה לפי סעיפים 13 ו-17א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

"חוק המועצה להשכלה גבוהה" – חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;

"מוסד להשכלה גבוהה" – מוסד שהוא אחד מאלה:

(1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה.

(ג) ועדת המחקר או ועדת המשנה רשאיות, מכוח סמכותן כאמור בסעיף 18, לאשר העברת הידע לאחר בתוך ישראל בתנאי שיחולו על מקבל הידע החובות לפי חוק זה ולפי תנאי התכנית, לרבות החובה שלא להעביר את הידע לאחר אלא בהסכמת ועדת המחקר, ולרבות החובה לשלם תמלוגים.

לפסקה (21)

סעיפים 19א ו-19ב לחוק המחקר והפיתוח מסדירים את סוגיות הייצור בישראל והעברתו אל מחוץ לישראל וכן את העברת הידע אל מחוץ לישראל. לאור הקמת הרשות מוצע לקבוע מנגנון שונה לאישור העברת ידע כאמור, שלפיו המועצה תקבע הסדרים בעניין זה, או שתסמיך את ועדות המחקר לקבוע זאת, כך שההסדרים יותאמו למסלולי ההטבות הספציפיים שבהם נקבעו הוראות ביחס לבעלות על הידע, כאמור לעיל. לאור כך שבסעיף 15מא המוצע לעניין העברת ידע אל מחוץ לישראל ובסעיף 15מב המוצע לעניין העברת ייצור, הוסמכה הוועדה לקבוע הסדרים לעניין סוגיות אלו, מוצע לבטל את הסעיפים האמורים. וזה נוסחם של סעיפים 19א ו-19ב לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם:

"ייצור בישראל והעברת ייצור מחוץ לישראל"

19א. (א) המוצר שיפותח כתוצאה מהמחקר והפיתוח, או כל חלק ממנו, ייוצר בישראל בשיעור שלא יפחת מהיקף הייצור ושיעור הערך המוסף בישראל שנכללו בהצהרה בדבר מקום הייצור ושיעור הערך המוסף של מקבל האישור (בחוק זה – שיעור הייצור המקורי בישראל).

(1א) כללה ההצהרה בדבר מקום ייצור ושיעור הערך המוסף, פרטים בדבר ייצור המוצר או חלק ממנו מחוץ לישראל, ישלם מקבל האישור תמלוגים בשל הייצור מחוץ לישראל, בשיעורים ובתנאים שנקבעו לפי סעיף 21(ג).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לשם הגשמת מטרות חוק זה, רשאית ועדת המחקר, במקרים מיוחדים ומנימוקים שיירשמו, לאשר במהלך ביצוע התכנית או לאחר סיומה, לפי בקשה מאת מקבל האישור, העברה של ייצור או של זכויות ייצור של מוצר שפותח במסגרת התכנית או הנובע ממנה (בסעיף זה – העברת ייצור), אל מחוץ לישראל, שבשלה יפחת שיעור הייצור בישראל משיעור הייצור המקורי האמור בסעיף קטן (א), ובלבד שיתקיים אחד מאלה:

(1) מקבל האישור יחויב בתשלום תמלוגים בשל העברת הייצור, בשיעורים ובתנאים שנקבעו

לפי הוראות סעיף 21(ג);

(2) כנגד העברת הייצור אל מחוץ לישראל, יועברו לישראל ייצור או זכויות ייצור של מוצר ברמה טכנולוגית דומה או גבוהה יותר מהמוצר נושא הבקשה להעברה (בפסקה זו – הייצור החלופי), ובלבד שהיקף התעסוקה ויצירת מקומות העבודה בישראל, שיעור הערך המוסף בישראל והיקף השיווק לשוק העולמי, האמורים לנבוע מהייצור או מזכויות הייצור שיועברו לישראל, לא יפחתו מאלה האמורים לנבוע מהייצור או מזכויות הייצור על פי התכנית המאושרת, שיועברו אל מחוץ לישראל; לא תיתן ועדת המחקר אישור להעברה לפי פסקה זו אלא לאחר שמקבל האישור הפקיד ערבות בנקאית, בסכום שקבעה, להבטחת הייצור החלופי.

(ג) הוגשה בקשה נוספת לפי סעיף קטן (ב) יחולו, לצורך קביעת שיעור הייצור המקורי בישראל של מקבל האישור, הוראות אלה:

(1) אושרה הבקשה הקודמת לפי הוראות פסקה (1) של סעיף קטן (ב) – יראו בשיעור הייצור בישראל, כפי שתוקן בהתאם לבקשה שאושרה, כשיעור הייצור המקורי של מקבל האישור;

(2) אושרה הבקשה הקודמת לפי הוראות פסקה (2) של סעיף קטן (ב) – יראו בייצור החלופי כמשמעותו באותה פסקה, כמחליף את הייצור או את זכויות הייצור שהועברו אל מחוץ לישראל בהתאם לבקשה שאושרה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), העברת ייצור אל מחוץ לישראל, המביאה, במצטבר עם העברות ייצור קודמות של מקבל האישור, להפחתה בשיעור הייצור המקורי בישראל שאינה עולה על 10%, אינה טעונה את אישור ועדת המחקר, ובלבד שמקבל האישור הודיע על כך, בכתב, לפני ביצוע ההעברה לוועדת המחקר, וועדת המחקר או ועדת המשנה שמונתה לפי סעיף 18(ב), לא הודיעה לו על סירובה להעברת הייצור בתוך 30 ימים ממועד קבלת ההודעה; הועבר ייצור אל מחוץ לישראל כאמור בסעיף קטן זה, ישלם מקבל האישור תמלוגים בשל העברת הייצור כאמור, בשיעורים ובתנאים שנקבעו לפי סעיף 21(ג).

(ה) מגיש בקשה או מוסר הודעה לפי סעיף זה, חייב, לפי דרישה של ועדת המחקר או מי מטעמה, למסור לוועדה בכתב, בתוך המועד שתקבע בדרישה, הסבר, פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרטים הכלולים בבקשה או בהודעה, לפי הענין.

(ו) ועדת המחקר תקבע כללים בדבר הפרטים שיש לכלול בבקשה או בהודעה לפי סעיף זה, והמסמכים שיש לצרף אליה.

העברת ידע מחוץ לישראל

119. (א) בסעיף זה –

"בורסה", "חברה פרטית", "חברה ציבורית", "חלוקה", "מיזוג", "מניות הטבה" – כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט-1999;

"מחיר המכירה", של ידע או של מקבל האישור – מחיר המכירה, בפועל, של הידע או של מקבל האישור, לפי הענין, ובמכירה כאמור בסעיף קטן (ו) – המחיר שקבעה ועדת המחקר לפי אותו סעיף קטן;

"מכירה", של מקבל האישור – מכירת כלל נכסיו של מקבל האישור, מיזוג, וכל עסקה אחרת שקבעו השרים;

"ריבית שנתית" – כהגדרתה בתקנות לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה (שיעור התמלוגים וכללים לתשלומם), התשנ"ו-1996.

(ב) ועדת המחקר רשאית, במקרים מיוחדים, לאשר בקשה להעברה אל מחוץ לישראל של ידע הנובע ממחקר ופיתוח על פי תכנית מאושרת, שאינו המוצר שפותח במסגרת אותה תכנית, וכל זכות

הנובעת ממנו (בסעיף זה – ידע), בתנאים כמפורט להלן, לפי הענין:

(1) היתה הבקשה למכירת הידע בלבד – ישלם מקבל האישור, במזומן, את הסכום בסיסי, כשהוא מופחת לפי הוראות סעיף קטן (ז); בפסקה זו, "הסכום הבסיסי" – סכום השווה ליחס שבין סך המענקים שקיבל מקבל האישור לפי חוק זה לבין סך ההשקעות הכספיות שהושקעו בביצוע התכנית המאושרת, כשהוא מוכפל במחיר המכירה של הידע, ובלבד שלא יפחת מסך המענקים כאמור, בתוספת ריבית שנתית.

(2) היתה הבקשה להעברת ידע אל מחוץ לישראל, במסגרת מכירה של מקבל האישור שכתוצאה ממנה הפסיק מקבל האישור להיות תאגיד המואגד בישראל – ישלם מקבל האישור, במזומן, את הסכום הבסיסי, כשהוא מופחת לפי הוראות סעיף קטן (ז); בפסקה זו, "הסכום הבסיסי" – סכום השווה ליחס שבין סך המענקים שקיבל מקבל האישור לפי חוק זה, לבין סך הוצאות המחקר והפיתוח של מקבל האישור בניכוי הנכסים הפיננסיים כפי שיקבעו השרים, כשהוא מוכפל במחיר המכירה של מקבל האישור, ובלבד שלא יפחת מסך המענקים כאמור, בתוספת ריבית שנתית; בפסקה זו, "הוצאות המחקר והפיתוח של מקבל האישור" – הוצאות שהוציא מקבל האישור בביצוע מחקר ופיתוח, וועדת המחקר קבעה, בכללים שפרסמה ברשומות, שניתן להביאן בחשבון לעניין זה;

(3) היתה הבקשה להעברת ידע אל מחוץ לישראל בתמורה להעברת ידע חלופי למקבל האישור בישראל, ושוכנעה ועדת המחקר, בהתחשב בסוגי הידע המועברים ובמידת התיישנותם הטכנולוגית, וכן במשך התקופה שחלפה מסיום הפיתוח של הידע שיועבר אל מחוץ לישראל ובהיקף התמלוגים ששולמו עד למועד הבקשה להעברה, כי בשל הידע החלופי שיועבר לישראל, תושג תשואה עודפת הגדולה משמעותית מזו שהיתה מושגת בשל הידע שיועבר אל מחוץ לישראל, רשאית הוועדה, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לאשר את העברת הידע, ומקבל האישור לא יחויב בתשלום בשל ההעברה; אישרה הוועדה העברת ידע כאמור, תשונה התכנית המאושרת בהתאם, כך שהידע החלופי ייכלל בתכנית, ויראו, לענין חוק זה, את התכנית המתוקנת כתכנית המקורית שאושרה; הוראות פסקה זו יחולו גם לגבי שיתוף של גורם מחוץ לישראל בידע של מקבל האישור, כנגד שיתוף של מקבל האישור בידע של גורם כאמור, והכל לצורך מחקר ופיתוח משותף וחדש.

(1ב) השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבעו הוראות לעניין הסכום המרבי שישלם מקבל האישור על פי סעיף קטן (ב)(1) ו-(2).

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב)(1), נתן רוכש הידע הרשאה מפורשת למקבל האישור לניצול הידע ולשימוש מלא בו ובכל הזכויות הגלומות בו או הנובעות ממנו, בדרך של רישיון בלעדי, בלתי חוזר, שאינו מוגבל בזמן, במקום או בדרך אחרת, רשאית הוועדה, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, לאשר את העברת הידע בלי לחייב את מקבל האישור בתשלום בשל ההעברה.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ב)(2), היתה התמורה בשל מכירת מקבל האישור כאמור באותו סעיף קטן, כולה או חלקה, במניות (בסעיף קטן זה – התמורה במניות), וההפרש בין מחיר המכירה של מקבל האישור לבין התמורה במניות (בסעיף קטן זה – התמורה במזומן) נמוך מהתשלום שכל מקבל האישור לשלם לפי סעיף קטן (ב)(2), תשולם התמורה במזומן ורשאית ועדת המחקר לדחות את תשלום ההפרש שבין מלוא התשלום לפי אותו סעיף קטן לבין התמורה במזומן (בסעיף קטן זה – יתרת התשלום), בכפוף

לתנאים המפורטים להלן ולתנאים נוספים שתורה הוועדה :

(1) היתה התמורה במניות של חברה פרטית – ישועבדו לטובת המדינה כלל המניות שהתקבלו כתמורה, עד להעברת יתרת התשלום, ורוכש מקבל האישור ייתן התחייבות ולפיה לא יעביר את הידע לאחר, במישרין או בעקיפין, ולא יבצע כל עסקה במניות המשועבדות, לרבות חלוקת דיבידנד או מניות הטבה, עד להעברת יתרת התשלום; ועדת המחקר רשאית להחליט על מימוש השעבוד, בכל עת, לצורך מכירת המניות;

(2) היתה התמורה במניות של חברה ציבורית – יירשמו המניות למסחר בבורסה, ומתוכן ישועבדו לטובת המדינה מניות, בשווי יתרת התשלום, עד להעברת היתרה כאמור, ובלבד שהתשלום יבוצע עד תום שלושה חודשים מהמועד הראשון שבו ניתן למכור את המניות; לא בוצע התשלום במועד, תפעל המדינה למימוש מיידי של השעבוד ולמכירת המניות.

(ה) על אף הוראות סעיף קטן (ב)(1) ו-(2), היתה הבקשה להעברת ידע אל מחוץ לישראל, כאמור באותו סעיף קטן, אגב פירוק מחמת חדלות פירעון או כינוס נכסים של מקבל האישור, ומחיר המכירה של הידע או של מקבל האישור, לפי הענין, נמוך מסך ההשקעות שהושקעו בביצוע התכנית המאושרת או שהושקעו במקבל האישור, לפי הענין, רשאית ועדת המחקר לקבוע כי ההוראה שבאותו סעיף קטן ולפיה הסכום הבסיסי לא יפחת מסך המענקים בתוספת ריבית שנתית, לא תחול; קבעה הוועדה כאמור, לא יופחת הסכום הבסיסי לפי הוראות סעיף קטן (ז).

(ו) היתה המכירה של הידע או של מקבל האישור, כאמור בסעיף קטן (ב)(1) או (2), מכירה בלא תמורה, מכירה בין תאגידים קשורים כהגדרתם בסעיף 21, או מיזוג, או סברה ועדת המחקר כי התמורה שהתקבלה בשל המכירה אינה ריאלית, תקבע ועדת המחקר את מחיר המכירה, לצורך סעיף זה, על סמך חוות דעת כלכלית מטעמה.

(ז) מהסכום הבסיסי לפי סעיף קטן (ב)(1) או (2) יופחתו ההפרש כשהוא מוקטן בהתאם להוראות שיקבעו השרים והתמלוגים ששילם מקבל האישור בשל הידע; בהוראות כאמור יקבעו השרים את התקופה שבמהלכה יוקטן ההפרש לפי סעיף קטן זה ואת המועדים והשיעורים להקטנתו, ובלבד שתחילת התקופה תהיה שנתיים לפחות אחרי תום התקופה לביצוע התכנית המאושרת, ושסיומה יהיה לא מאוחר מ-12 שנים מתום התקופה כאמור; בסעיף קטן זה, "ההפרש" – ההפרש שבין הסכום הבסיסי לפי סעיף קטן (ב)(1) או (2) לבין סך המענקים שקיבל מקבל האישור, בתוספת ריבית שנתית.

(ח) לא שולם תשלום כנדרש לפי הוראות סעיף זה, ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961; התשלום ייגבה בדרך שגובים מס, ופקודת המסים (גביה) תחול כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה.

(ט) אושרה בקשה להעברת ידע לפי סעיף זה, למעט לפי סעיפים קטנים (ב)(3) או (ג), יראו את האישור ככולל אישור כאמור בסעיף 19א(ב), להעברה של כל הייצור ושל זכויות הייצור של המוצר שפותח לפי אותו ידע, ואולם חובת תשלום התמלוגים לפי סעיף 21 לא תחול לגבי התקופה החל ביום האישור.

(י) השרים רשאים לקבוע:

(1) כללים לחישוב מחיר המכירה באופן שיתחשב במניות שהוקצו ליזמים ועובדים שלא כנגד

מזומן;

(2) הוראות ותנאים לענין מתן הרשאה מאת מקבל האישור לגורם מחוץ לישראל, לשימוש בידע, לרבות תשלום למדינה מאת מקבל האישור בתשלום אחד או לשיעורין בשל מתן ההרשאה כאמור.

(יא) סכומי התשלומים שישולמו לפי סעיף זה יישמשו לעידוד מחקר ופיתוח תעשייתי."

לפסקה (22)

סעיף 20 לחוק כיום קובע חובת המצאת דינים וחשבונות ממקבל אישור, כדלקמן:

"דינים וחשבונות"

20. מי שניתן לו אישור יגיש דין וחשבון על התקדמות המחקר ופיתוח ודין וחשבון כספי על הוצאות המחקר, הכל במועדים ועל פי כללים שתקבע ועדת המחקר ושיפורסמו ברשומות."

מוצע להחליף את סעיף 20 האמור כך שהוראותיו יתאמו את השינוי המבני האמור בתיקון המוצע, שבמרכזו כינון הרשות כגוף עצמאי. על פי המוצע, ייקבע כי מי שניתן לו אישור לבקשה, יגיש דין וחשבון באשר להתקדמות בפעילותו ולהוצאות שהוציא לשם כך על פי נוהל שתקבע ועדת המחקר ושיפורסם באתר האינטרנט של הרשות.

לפסקה (23)

מוצע לעדכן הוראות שונות בסעיף 21 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינו תמלוגים, כך שיתאימו לתיקון המוצע שלפיו המועצה היא האורגן ברשות שיקבע במסלולים השונים הוראות לעניין התמלוגים. כמו כן, מוצע לקבוע כי לעניין גביית התמלוגים יראו את חשב הרשות, שהוא עובד אגף החשב הכללי במשרד האוצר, כממונה על הגבייה. וזה נוסחם של סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) של סעיף 21 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם או להחליפם:

"(ב) כל סכומי התמלוגים שישולמו כאמור יישמשו לעידוד המחקר ופיתוח תעשייתי בהתאם לקביעת ועדת המחקר.

(ג) התמלוגים ישולמו בשיעורים ולפי כללים שיקבעו השרים בתקנות לאחר התייעצות בוועדת המחקר."

לפסקה (24)

כפועל יוצא מהעברת הפעילות שבמסגרת חוק המחקר והפיתוח לרשות, מוצע להתאים לשינוי זה את הוראות סעיף 22 לאותו חוק, שעניינן הפסקת ביצוע, באופן שהמנהל הכללי של הרשות יהיה רשאי להמליץ לוועדת המחקר לבטל אישור שניתן או לשנות את התכנית שאושרה. אם פעלה הוועדה כאמור, רשאי המנהל הכללי לדרוש את החזר ההטבות שניתנו.

לפסקה (25)

סעיף 22א לחוק קובע כדלקמן:

"דיון חוזר"

(א) ועדת המחקר תקיים דיון חוזר בכל החלטה שקיבלה, אם בתוך שלושים ימים ממועד קבלת ההחלטה הגיש המבקש שבענינו התקבלה החלטת הוועדה כאמור. בקשה מנומקת בכתב לקיים דיון חוזר.

(ב) הגשת בקשה לדיון חוזר על ידי המבקש טעונה תשלום אגרה."

כאמור לעיל, אחת ממטרות התיקון המוצע היא להעניק גמישות ויעילות לרשות שתוקם, באופן שייתן מענה מהיר לשינויים בתעשייה, כדי להגשים את מטרות החוק. לפיכך מוצע להחליף את סעיף 22 האמור, כך שלמועצה תוענק הסמכות לקבוע הוראות לעניין זה במסגרת המסלולים הרלוונטיים לכך.

לפסקה (26)

מוצע לקבוע כי למועצה תינתן הסמכות לקבוע הוראות לעניין ערר על החלטות ועדות המחקר, במסלולי הטבות שבהם ייקבע כי ניתן לעשות זאת. כמו כן, על החלטות הרשות יהיה ניתן להגיש עתירה מינהלית, כפי שיורחב להלן. לפיכך, מוצע לבטל את סעיפים 23 עד 25 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינם ערר, ועדת ערר וסדרי פעולותיה. וזה נוסחם של סעיפים 23 עד 25 שמוצע לבטלם כאמור:

"ערר

23. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת ועדת המחקר רשאי לערר על ההחלטה לפני ועדת הערר תוך 45 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה.

(1א) קיימה ועדת המחקר דיון חוזר על החלטתה כאמור בסעיף 22א, רשאי מי שרואה עצמו נפגע מהחלטתה בדיון החוזר לערר לפני ועדת הערר בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההחלטה.

(ב) הערר יהיה בכתב ויפורט בו נימוקיו.

(ג) הגשת ערר על ידי המבקש טעונה תשלום אגרה.

ועדת ערר

24. (א) ועדת הערר תהיה בת חמישה חברים, ואלה הם:

(1) שני נציגי משרד התעשייה והמסחר בעלי תואר אקדמי בתחומים הנוגעים לעבודת הועדה, שימנה שר התעשייה והמסחר מבין עובדי משרדו, ואחד מביניהם ימונה על ידו ליושב ראש הועדה;

(2) נציג משרד האוצר, שימנה שר האוצר מבין עובדי משרדו;

(3) שני נציגי ציבור, שאינם עובדי המדינה, בעלי ניסיון עסקי או תעשייתי, של לפחות עשר שנים, שימנו השרים;

(1א) לא ימונה אדם המשמש כחבר בועדת המחקר להיות חבר בועדת הערר.

(ב) מנין חוקי לדיון בועדה יהיה שלושה מחבריה כשבהם היושב ראש, חבר מקרב עובדי המדינה וחבר מקרב הציבור.

סדרי פעולות ועדת הערר

25. ועדת הערר תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה, ככל שלא נקבעו בתקנות."

לפסקה (28)

סעיף 26 לחוק המחקר והפיתוח קובע כי תנאי לקבלת הטבה הוא קיום כל תנאי התכנית והוראות החוק והכללים שהתקינה ועדת המחקר. מדובר בהוראות רוחביות הקיימות כבר היום, ולפיכך מוצע לקבוע כי גם המועצה תתקין נהלים בעניינים אלה.

לפסקה (29)

סעיף 27 לחוק המחקר והפיתוח קובע כי לא תשולם הטבה בשל תכנית יותר מפעם אחת, וסעיף 28 לחוק האמור קובע הוראות לעניין שיעור המענק. לפי המוצע, המועצה היא שתקבע הוראות למסלולים

השונים, ובין השאר תקבע הוראות לעניין מניעת כפילות במתן הטבות ולעניין סוגי ההטבות והיקפן. לפיכך מוצע לבטל את הסעיפים האמורים. כמו כן, סעיף 28(ג) לחוק האמור קובע הוראות לעניין כללים בדבר תוספת למענקים באזורי עדיפות לאומית. על פי המוצע, המועצה רשאית לקבוע הוראות לעניין זה כאמור לעיל בסעיף 15 למוצע. וזה נוסח סעיפים 27 ו-28 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם:

"מניעת כפל הטבה

27. לא תשולם הטבה בשל תכנית יותר מפעם אחת.

שיעור המענק

28. (א) המענק יהיה בשיעור של 20%, 30%, 40% או 50% מהוצאות המחקר והפיתוח, כפי שתקבע ועדת המחקר בהתאם למטרות חוק זה.

(ב) בהחלטתה כאמור בסעיף קטן (א), תיתן ועדת המחקר משקל משמעותי להצהרת מקבל האישור בדבר שיעור הייצור המקורי בישראל.

(ג) השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים לקבוע כללים בדבר תוספת לשיעורים שקבעה ועדת המחקר, באזורי עדיפות לאומית; לענין זה, "אזורי עדיפות לאומית" - האזורים שנקבעו לפי סעיף 40ד לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, או אזורים אחרים שקבעה הממשלה, מעת לעת, לענין ההטבות לפי החוק האמור.

לפסקה (30)

סעיף 29 לחוק המחקר והפיתוח קובע הסדרים לעניין דרישת ערובות להבטחת החזרת מענק או הטבה, כדלקמן:

"ערובות

29. ראש המינהל רשאי לדרוש, על פי כללים שתקבע ועדת המחקר, ערובות להבטחת החזרתו של המענק או ההטבה, לפי הענין, בהתאם לסעיפים 22 ו-47 ולכל ענין אחר שיש בו כדי להבטיח קיומן של הוראות חוק זה או התנאים שבהם אושרה התכנית.

מוצע להחליף את הסעיף האמור ולהתאים את נוסחו לתיקון המוצע, כך שיקבע כי ראש הרשות, כיושב ראש ועדות המחקר, רשאי לדרוש ערובות להבטחת החזרת הטבה, וזאת במסלולים שקבעה המועצה ועל פי כללים שתקבע שיפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.

לפסקה (31)

סעיף 30 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן:

"מועד תשלום מענק

30. המענק ישולם לא יאוחר משלושים יום לאחר היום שבו הוכיח מי שקיבל את האישור, להנחת דעתו של ראש המינהל, כי ביצע אותו חלק של התכנית המאושרת והוציא אותן הוצאות אשר להן מתייחסת הבקשה לתשלום המענק.

מדובר בהוראה, אשר הסמכות לקביעתה תעבור למועצה, ולפיכך מוצע לבטל סעיף זה.

לפסקה (32)

סעיף 31 לחוק המחקר והפיתוח קובע כי ראש המינהל רשאי לאשר תשלום מקדמות לפי כללים שתקבע ועדת המחקר. לאור הקמת הרשות ומתן סמכויות למועצה ולוועדות המחקר, מוצע להתאים את המונחים האמורים בסעיף 31 לשינוי המוצע.

כמו כן, מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) של סעיף 31 האמור, שכן המועצה רשאית לכלול במסלולים הוראות לעניין מקדמות, לאו דווקא ביחס למענק אלא ביחס לכל הטבה אחרת. וזה נוסח סעיף קטן (ב) האמור שמוצע לבטלו:

"(ב) לעניין סעיפים 26, 29, 44, 45, 46 ו-47 יראו מקדמה על חשבון מענק כמענק."

לפסקה (33)

מוצע לבטל את סעיפים 32 ו-33 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינם כללים שיקבע ראש המינהל והלוואות שתאשר ועדת המחקר, זאת מאחר שעניינים אלה יועברו לפי התיקון המוצע לידי המועצה, שתהא רשאית לקבוע הוראות אלה במסגרת מסלולי ההטבות. וזה נוסחם של סעיפים 32 ו-33 לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם:

"כללים"

32. ראש המינהל, באישור ועדת המחקר, רשאי לקבוע כללים לביצוע הוראות פרק זה, לרבות סדרי הגשת בקשה למתן הטבה, הפרטים שייכללו בבקשה, המסמכים שיצורפו אליה, הערובות הדרושות למתן מענק, הדרך והמועדים שבהם ישולם מענק, לשיעורים או בבת אחת, וכן כללים לעיכוב התשלום של המענק או חלקו.

הלוואות

33. (א) ועדת המחקר רשאית לאשר, לפי בקשת המבקש, כי במקום מענק לפי הוראות פרק זה תינתן הלוואה למבקש או למי שישקיע בתכנית במפעלו.

(ב) ההלוואה תינתן על פי הסכם הלוואה עם בנק, שאשר שר האוצר לענין זה; הבנק יעמיד את ההלוואה לרשות הזכאי לה, בשיעור מהוצאות המחקר והפיתוח של התכנית המאושרת ובתנאים שיקבע שר האוצר לאחר התייעצות עם שר התעשייה והמסחר.

(ג) (בוטל)."

לפסקה (34)

סעיף 34 לחוק המחקר והפיתוח קובע הטבות מס לעובד מדעי. מוצע להתאים את נוסח הסעיף, כך שבמקום ראש המינהל יבוא ראש הרשות.

לפסקה (35)

פרק ו' לחוק המחקר והפיתוח, בנוסחו כיום, קובע הוראות לעניין הקרן לקידום טכנולוגי, שמטרתה לקדם את הטכנולוגיה בישראל ולסייע להרחבת פעילות מחקר ופיתוח תעשייתי. במסגרת התיקון המוצע, ההוראות בעניין הקרן יישארו כנוסחן ערב התיקון המוצע, לרבות ההוראה האמורה בסעיף 38 לחוק המחקר והפיתוח שלפיה תקבולי הקרן יהיו סכום בשיעור של 0.6 אחוזים מכל מענק או הלוואה

הניתנים לפי החוק האמור. אולם, בשל העברת כלל הפעילות האמורה באותו חוק לידי הרשות, מוצע לקבוע כי הוראה זו תחול רק ביחס לאותם מסלולים שבהם קבעה המועצה כי יבוצע ניכוי כאמור.

לפסקה (36)

מוצע לעדכן את המונחים האמורים בסעיף 40(א) לחוק המחקר והפיתוח, כך שיתאמו את התיקון המוצע.

לפסקה (38)

סעיף 42(ב) לחוק המחקר והפיתוח קובע כי ראש המינהל יקבע כללים לעניין אופן יישומם של הסכמים הדדיים עם ממשלות של מדינות אחרות או עם ערים אחרות, כדי לתת מענה לצרכים שונים העולים בעת יישום אותם הסכמים. לאור ביטול המינהל, מוצע לקבוע כי ראש הרשות, באישור המועצה, יורה בנוהל שיפורסם באתר האינטרנט של הרשות, על אופן יישום הסכמים אלה. יחד עם זאת, המועצה רשאית לפטור את ראש הרשות מהצורך באישורה לנוהל כאמור, לגבי כלל ההסכמים כאמור או חלקם.

כדי לעודד את החדשנות הטכנולוגית בישראל, מוצע לקבוע כי הרשות, באמצעות ראש הרשות, תהיה רשאית להתקשר עם גורמים מחוץ לישראל, ובכלל זה חברות רב-לאומיות, בין השאר בדרך של הקמת קרנות משותפות או ביצוע השקעות משותפות.

בנוסף, מוצע להקנות לרשות כלים מתקדמים נוספים לעידוד החדשנות הטכנולוגית בתעשייה, ולקבוע כי הרשות תהיה רשאית להקים תאגיד כקרן משותפת בין-לאומית לרשות ולממשלות זרות, לגוף ממשלתי מוסמך זר או לארגונים בין-לאומיים בין-ממשלתיים. מוצע כי הסכמים כאמור יובאו לאישור הממשלה, וכל שינוי בהסכמים אלה יהיה טעון אישור הממשלה.

לפסקה (39)

מוצע לבטל את סעיפים 42 א ו-42 ב לחוק המחקר והפיתוח, המחילים את הוראות סעיפים 17(א) עד 19(ג) ו-19(ב) עד (ג) לחוק האמור, בשינויים המחויבים, שכן הסדרים בנושאים אלו יעוגנו במסגרת סעיף 42(ב) המוצע. וזה נוסחם של סעיפים 42 א ו-42 ב לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלם כאמור:

"הוראות מיוחדות בנוגע לתכניות במסגרת הסכמים בין-לאומיים

42א. הוראות סעיפים 17(ב) ו-19(ב) ו-19(ב) ו-19(ב), לעניין זכויות הנובעות מהידע, וסעיפים 17(א) ו-19(ב) ו-19(א) יחולו, בשינויים המחויבים ועל פי כללים שתקבע ועדת המחקר, על תכניות שאושרו לפי חוק זה ומבוצעות במסגרת הסכמים בין-לאומיים לשיתוף פעולה במחקר ופיתוח תעשייתיים שישראל צד להם.

הוראות מיוחדות בנוגע לתכניות במסגרת התקשרות עם חברה רב-לאומית

42ב. הוראות סעיפים 17(ב) ו-19(ב) ו-19(ב) ו-19(ב), לעניין זכויות הנובעות מהידע, וסעיפים 17(א) ו-19(ב) ו-19(א) יחולו, בשינויים המחויבים ועל פי כללים שתקבע ועדת המחקר, על תכניות שאושרו לפי חוק זה, המבוצעות במסגרת התקשרות לשיתוף פעולה בין מקבל האישור לבין חברה רב-לאומית לצורך ביצוע השקעות משותפות במחקר ופיתוח תעשייתיים.

לפסקאות (40) ו-(41)

מוצע לעדכן את המונחים האמורים בסעיפים 43 ו-45 א42 ו-42ב לחוק המחקר והפיתוח, כך שבמקום ראש הרשות יוקנו הסמכויות האמורות בסעיפים אלה למנהל הכללי של הרשות, שכן מדובר בפעולות ביצועיות כגון המצאת מסמכים בקשר לביצוע תכנית והתלייה וביטול של אישורים בשל אי-קיום הוראות.

לפסקה (42)

סעיף 46 לחוק המחקר והפיתוח, קובע בסעיף קטן (ב) שבו כדלקמן :
" (ב) הוגשו בקשה לדיון חוזר כאמור בסעיף 22א או ערר כאמור בסעיף 23, על החלטת ועדת המחקר לפי סעיף זה, יותלה האישור עד מתן ההחלטה בדיון החוזר או בערר, לפי העניין."

לאור ביטול הסעיפים הקובעים דיון חוזר או ערר, אלא אם כן קבעה המועצה אחרת בהוראות מסלולי ההטבות השונים, מוצע לבטל את סעיף קטן (ב) האמור.

לפסקה (43)

בדומה לסעיף 21 המוצע, שעניינו תמלוגים, מוצע לקבוע כי יראו את חשב הרשות כממונה על הגבייה גם לגבי כספי הטבות שנדרש להחזיר.

לפסקה (44)

סעיף 47א לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן :

"עונשין"

47א. מי שללא אישור ועדת המחקר או בניגוד לתנאי אותו אישור, העביר או איפשר להעביר אל מחוץ לישראל, במעשה או במחדל, ידע שפותח במסגרת תכנית מאושרת או עקב ביצועה או זכויות קניין רוחני הנובעות מידע שפותח כאמור, דינו – מאסר שלוש שנים."

כאמור לעיל, במסגרת התיקון מוצע לקבוע כי המועצה תהיה רשאית לקבוע במסלולי הטבות שבהם נקבעו הוראות באשר לדרישת בעלות על ידע, גם הוראות בדבר אופן העברת הידע. לפיכך מוצע לקבוע כי אם קבעה המועצה הוראות לעניין דרישת בעלות על ידע וזכויות הנובעות ממנו, לרבות זכויות קניין רוחני, ואם בהוראות נקבעה דרישה לקבלת אישור מוקדם להעברה, למתן רישיון או לגילוי או לחשיפת הידע, לא יעביר אדם אל מחוץ לישראל ידע או זכויות הנובעות ממנו לרבות זכויות קניין רוחני, שפותחו במסגרת תכנית או עקב ביצועה, ולא יחשוף או יגלה ידע כאמור אם נקבע בהוראות המסלול כי נדרש אישור לשם כך. יובהר כי דינו של מבצע עבירות אלה לא השתנה והוא נותר שלוש שנות מאסר. כמו כן, מאחר שמדובר בהוראה עונשית יחול לגביו כמובן החלק הכללי של חוק העונשין, התשל"ז-1977.

לפסקאות (45) ו-(46)

מוצע לעדכן את המונחים בסעיפים 47ב ו-47ג לחוק המחקר והפיתוח, כך שיתאמו את התיקון המוצע.

לפסקה (47)

סעיף 47 לחוק קובע בסעיף קטן (א) שבו כדלקמן:
"א) על דרישה לתשלום עיצום כספי ניתן לערער לפני בית משפט שלום, בתוך 30 ימים מהיום שנמסרה הדרישה לתשלום העיצום הכספי."

מוצע להחליף את ההוראה האמורה, כך שייקבע כי ניתן יהיה לערער, בתוך 30 ימים, על החלטות להטיל עיצום כספי או לחשוף פרטיו של הגורם שעליו הוטל העיצום. הערעור יוגש לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום.

לפסקה (48)

כדי להגביר את ההרתעה ולהפוך אותה ליעילה יותר, וכדי להגביר את השקיפות באשר להפעלת שיקול דעת בהטלת עיצום כספי, מוצע לקבוע כי כל עיצום שהוטל על תאגיד יפורסם באתר האינטרנט של הרשות, לרבות נסיבות המקרה, מהות ההפרה, סכום העיצום, פרטי המפר הרלוונטיים ושם התאגיד. תקופת הפרסום תהיה לארבע שנים.

על אף האמור, מוצע לקבוע כי לא יפורסם מידע האסור בפרסום על פי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 או מידע שאין הרשות חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

לפסקה (49)

כדי להגביר את השקיפות ברשות, מוצע להתאים את הוראות סעיף 48 לחוק המחקר והפיתוח, כך שנהלים שיקבעו המועצה או ועדות המחקר יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.

לפסקה (50)

סעיף 50 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן

"אצילת סמכויות ראש המינהל"

50. ראש המינהל רשאי, באישור ועדת המחקר, לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה, למעט הסמכות לכהן כחבר ויושב ראש ועדת המחקר."

בשל ביטול סמכויות המינהל בכל הנוגע להפעלת חוק המחקר והפיתוח, מתייתר הצורך בסעיף זה ועל כן מוצע לבטלו.

לפסקה (51)

סעיף 51 לחוק המחקר והפיתוח, שעניינו שמירת סמכויות, קובע כי הסמכויות הניתנות לפי חוק זה אינן באות לגרוע מסמכויות לפי חיקוק אחר.

בשל העברת הסמכויות הנתונות בחוק המחקר והפיתוח ממשדד הכלכלה לרשות שהיא תאגיד שהוקם בחוק, כמו גם בשל הסמכתה של הרשות לעסוק בתחומים נוספים שעסק בהם משדד הכלכלה מכוח הסמכות השיורית של הממשלה, מוצע להבהיר ולקבוע כי אין בעצם הבחירה להקים את הרשות

במבנה משפטי של תאגיד על פי חוק ובסמכויות שהוקנו לרשות כתאגיד סטטוטורי במסגרת התיקון המוצע, לרבות אלו שבסעיפים 5א, 8א, 15לה, 15לז ו-42(ג) ו-42(ה), כדי לגרוע מאלה:

(1) מסמכויות המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב שליד המועצה, והכל בהתחשב בסמכויות שהיו נתונות למדען הראשי קודם ליום י"ט באלול התשע"ד (19 בספטמבר 2014) – יום אישור התיקון המוצע בוועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (בפרק זה – המועד הקובע);

(2) מסמכויות שהיו נתונות למשרדי הממשלה האחרים לפי כל דין או לפי החלטות ממשלה שהתקבלו עד המועד הקובע, בדבר העברת סמכויות משר אחד למשנהו או בדבר העברת שטחי פעולה ממשרד ממשלתי אחד למשנהו מכוח סעיף 31 לחוק יסוד: הממשלה, ומסמכויות, מתחומים ומשטחי פעולה שניתן היה להקנות עד למועד הקובע למשרדי הממשלה, לרבות בהחלטות ממשלה מכוח הסעיף האמור, וכל זאת בשים לב לסמכויות שהיו נתונות למינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה עד למועד הקובע.

לפסקה (52)

סעיף 52 לחוק המחקר והפיתוח קובע כדלקמן

"תקנות ואגרות"

52. השרים, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע חוק זה, לרבות קביעת אגרות, סכומיהן וכללים בדבר תשלומים בעד טיפול בבקשות או כל שירות אחר הניתן על ידי המינהל."

בשל הקמת הרשות וכינון המועצה, אשר תקבע את הוראות מסלולי ההטבות על פי חוק המחקר והפיתוח, מוצע להחליף את סעיף 52 האמור, כך שיקבע כי השרים יקבעו את סכומי האגרות בעד טיפול בבקשות או כל שירות אחר שתיתן הרשות.

לפסקה (53)

מוצע לבטל את התוספת לחוק המחקר והפיתוח, אשר הוראותיה התייתרו כבר בעת שנקבע סעיף 28(ג) לחוק האמור אשר הקנה לשרים את הסמכות לקבוע הסדרים מסוג זה בתקנות. וזה נוסח התוספת לחוק המחקר והפיתוח שמוצע לבטלה:

"תוספת"

(סעיף 28)

1. בתוספת זו, "חברה מתחילה" – חברה שתכנית מחקר ופיתוח היא פעילותה הראשונה והבלעדית, אין לה מקורות מימון מלבד הון עצמי של מבצעי המחקר ופיתוח, וועדת המחקר הכירה בה כראויה לעידוד הניתן לחברות מתחילות.
2. שיעור המענק יהיה 50%, פרט למקרים המנויים להלן, ששיעור המענק שלהם יהיה כנקוב לצדם:

(1) חברה מתחילה – 66% מהוצאות המחקר והפיתוח עד לסכום בשקלים חדשים השווה ל-

250,000 דולר של ארצות הברית של אמריקה לשנה אחת, לתקופה שלא תעלה על שנתיים;

(2) חברה אשר בתכניתה משתתף משקיע שאינו נמנה עם בעלי מניותיה ואשר מקבל, בהמלצת המדען הראשי, ניכוי מס בהתאם לפקודת מס הכנסה – מענק בשיעור של 5% מהוצאות המחקר והפיתוח בניכוי השקעתו;

(3) שיפור במוצר אזרחי – 30%, ובמוצר צבאי – 20%;

(4) תכנית המבוצעת באזור פיתוח א', שנקבע בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, שאישורו ככזה אינו מוגבל בזמן, ובלבד שמרבית החוקרים המועסקים בתכנית גרים באותו אזור ושמרבית העבודה מבוצעת באותו אזור – 60%;

(5) (פקעה).

3. (בוטל).

4. (בוטל).

סעיפים 5 ו-7 מוצע לתקן את חוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1988 ואת חוק השידור הציבורי, התשע"ד-2014, ולהתאים בהם את המונחים המעודכנים כפי שהוגדרו במסגרת התיקון המוצע לחוק המחקר והפיתוח. בחוק השידור הציבורי, התשע"ד-2014, במקום "המינהל" יבוא "הרשות" ובמקום "ראש המינהל" יבוא "ראש הרשות". בחוק הרשות לפיתוח ירושלים, התשמ"ח-1988, במקום "המדען הראשי במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה" יבוא "ראש הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית". לעניין זה יש להבחין כי התיקון של תפקיד שהיה בידי המדען הראשי והעברתו לידי ראש הרשות, אינו תיקון סמנטי בלבד. אכן מדובר על אותו אדם, אך יש משמעות להבדל בין שני תפקידיו האמורים, כפי שהוסבר בפירוט לעיל בדברי ההסבר לסעיף 4(8) להצעת החוק.

סעיף 6 מוצע לתקן את חוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000, ולקבוע בו כי ניתן להגיש עתירה לבית משפט לעניינים מנהליים על החלטה של הרשות לפי חוק המחקר והפיתוח, למעט על החלטה של המועצה. בשל העובדה שהחלטות המועצה הן החלטות מהותיות ובעלות השלכות רוחביות, ניתן יהיה לתקוף אותן במסגרת עתירה לבית משפט גבוה לצדק.

סעיף 8

לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי מסלולי הטבות הישנים שנקבעו לפני כניסת התיקון המוצע לתוקף (בפרק זה – יום התחילה), יראו אותם כמסלולי הטבות שקבעה המועצה לאחר יום התחילה, בשינויים המחויבים, לרבות הסדרים הנוגעים לאזורי עדיפות לאומית. כמו כן, מוצע לקבוע כי כל מי שקיבל הטבה במסגרת המסלולים הישנים, יראו אותו כמי שקיבל הטבות אלה מהרשות.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי הסכמי שיתוף פעולה בין-לאומיים שנחתמו לפני הקמת הרשות והיו באחריות המדען הראשי או המינהל למחקר ופיתוח תעשייתי במשרד הכלכלה, יהיו באחריות הרשות ויופעלו על ידה.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 38(1) לחוק המחקר והפיתוח, שעניינו ניכוי סכומים ממענקים או מהלוואות לטובת הקרן לקידום טכנולוגי, ימשיכו לחול לגבי מענקים או הלוואות המוענקים מכוח תכנית שאושרה לפני יום התחילה במסלול חוק המו"פ בלבד.

לסעיף קטן (ד)

מוצע לקבוע הוראות שונות לעניין תקופת המעבר, כך שהליכי מינוי לוועדת האיתור בנוגע למינוי חברי מועצה מקרב הציבור שהחלו לפני יום פרסום התיקון המוצע, יראו אותם כאילו נעשו על פי התיקון האמור, ובלבד שנעשו על פי הוראותיו. אמות המידה ייקבעו על פי המלצת המדען הראשי והממונה על התקציבים במשרד האוצר.

לסעיף קטן (ה)

כדי להקים את הרשות יש צורך בהקמת תשתיות וגיוס עובדים ראשונים. לכן מוצע לאפשר מינויו של מנהל כללי זמני, אשר יוקנו לו סמכויות מוגבלות לענייני ההקמה בלבד. הוועדה שתמנה את המנהל הכללי תורכב מעובדי המדינה העתידיים לכהן במועצה ושני נציגי הציבור המכהנים לפני יום התחילה בוועדת המחקר לפי סעיף 9(א)(5) לחוק המחקר והפיתוח. בראש הוועדה יעמוד המדען הראשי. המנהל הכללי הזמני יתמנה לתקופה של שנה או עד למינויו של מנהל כללי קבוע, לפי המוקדם מביניהם. כל עוד לא מונתה מועצה לרשות, יהיה ניתן להאריך את כהונת המנהל הכללי הזמני בשנה נוספת.

לסעיף קטן (ו)

מוצע כי למנהל הכללי הזמני יינתנו כל הסמכויות הנדרשות להקמת התשתית הנדרשת לתחילת פעולתה של הרשות, לרבות גיוס של עד עשרה עובדים לתפקידי הקמה, לרבות יועץ משפטי. עובדים אלה יישמשו בתפקידם לתקופה של עד שנה אחת, ובנסיבות מיוחדות רשאי המנהל הכללי הזמני להאריך את תקופת העסקתם בשנה נוספת. כל סמכות המופעלת על ידי המנהל הכללי הזמני שתוצאתה התחייבות, הזמנה, חוזה או הסכם, טעונות אישור נציג החשב הכללי במשרד האוצר.

לסעיף קטן (ז)

מוצע לקבוע כי עד למינוי המנהל הכללי הזמני, יהיו נתונות הסמכויות האמורות בסעיפים קטנים (ו) ו-(י) למדען הראשי.

לסעיף קטן (ח)

כדי להמשיך את רצף הפעילות של ועדות המחקר, מוצע לקבוע כי יראו את ועדות המחקר שהפעילו את המסלולים הישנים כאילו מונו לפי התיקון המוצע, וזאת עד תום שלוש שנים מיום התחילה או עד למועד מוקדם יותר שהחליטה עליו המועצה.

לסעיף קטן (ט)

כדי לאפשר למועצה זמן מספק כדי לקבוע הסדרים, מוצע לקבוע כי עד תום שנה ממינוי כלל חברי

המועצה או עד להחלטה אחרת של המועצה, לפי המוקדם, ימשיכו לחול על המסלולים הישנים הוראות חוק המחקר והפיתוח כנוסחו ערב התיקון המוצע, וכן הוראות תקנות שהותקנו לפי סעיפים 19ב(ב1) ו-19ז, 21ג) ו-28ג) לחוק האמור ותקנות בענייני אגרות לפי סעיף 52 לחוק האמור, כנוסחן ערב יום התחילה.

לסעיף קטן (י)

מוצע לקבוע, על אף הוראות סעיף קטן (ו), כי המנהל הכללי הזמני של הרשות או המנהל הכללי הראשון שימונה לרשות, לפי העניין (בסעיף קטן זה - המנהל הכללי של הרשות), יציע לעובדי המדען הראשי ולעובדי מתימו"פ להיקלט כעובדי הרשות. אולם, המנהל הכללי אינו מחויב לעשות זאת באשר למנהל מתימו"פ ולעובדים הכפופים לו באופן ישיר, וכן אינו מחויב לעשות זאת ביחס לעובד, מעילה שבשלה לא ניתן לקבל עובד לשירות המדינה.

עוד מוצע לקבוע, כי על עובד המדען הראשי או עובד מתימו"פ שקיבלו הצעה לעבוד ברשות, לענות להצעה בתוך 21 ימים. עובד שלא השיב להצעה יראו אותו כמי שסירב לה.

בנוסף, מוצע להבהיר כי עובד שהתקבל לרשות יהיה זכאי בעד עבודתו לתנאי שכר שהיה זכאי להם כעובד המדען הראשי או כעובד מתימו"פ, ערב קליטתו ברשות, בכפוף להוראות סעיף 29 לחוק יסודות התקציב.

לסעיף קטן (יא)

מוצע לקבוע כי הרשות תבוא במקום משרד הכלכלה והמינהל בכל התקשרות והתחייבות שהיו קיימות ערב יום התחילה, ובלבד שהמנהל הכללי של משרד הכלכלה, חשב משרד הכלכלה והמדען הראשי אישרו שהן נועדו למימוש מטרות חוק המחקר והפיתוח ונועדו לצורך פעילות המדען הראשי או לצורך הפעלת המסלולים הישנים.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 2092 של הממשלה מיום 07.10.2014.

2092. הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית

מ ח ל י ט י ם, להסמיך את ועדת השרים לתיקוני חקיקה שהוקמה לפי החלטת הממשלה מס. 2086 מיום 7.10.2014, לאשר, על דעת הממשלה, את טיוטת החוק שתובא בפניה מכוח החלטת הממשלה מס. 2032(חכ/35) מיום 28.9.2014 בעניין הקמת הרשות הלאומית למחקר, לפיתוח ולחדשנות טכנולוגית. ולשלבה במסגרת חוק התכנית הכלכלית לשנת 2015.